

Denne udgave af Selvevalueringen på

Børneskolen Bifrost

er revideret april-2024

Hvis der ønskes yderligere uddybning kontaktes skolen via info@bifrost.dk

Annie Jeppesen, Skoleleder

1. Motivation og baggrund

Børneskolen Bifrost har tilrettelagt sin undervisning ud fra en klar pædagogisk profil, som indebærer særlig vægt på at inddrage eleverne i tilrettelæggelsen af undervisningens indhold gennem løbende idéudvikling og evaluering. Skolens undervisning er fra børnehaveklassen – 9. klasses trin tilrettelagt som en blanding af klassisk undervisning og tværfaglige projekter. Et af de bærende elementer i de tværfaglige projekter er den konstruktive dialog med eleverne, som har direkte indflydelse på, hvilke temaer og emner der skal tages under behandling. Skolen tilstræber på denne måde at gøre elevernes egen motivation, lyst til læring og refleksion over læringsprocessen til et af de bærende elementer i den projektbaserede del af undervisningen.

2. Formål og forudsætninger

Det overordnede formål med skolens pædagogiske profil er at medvirke til, at eleverne får gode forudsætninger for at agere i og bidrage til et levende, identitetsskabende og demokratisk fællesskab. Derudover er det en specifik målsætning med undervisningsformen, at eleverne ved afslutningen af deres skolegang kan afgrænse et problem, administrere egen arbejdstid, sætte og opfylde mål, perspektivere det tema, som de arbejder med, og i øvrigt indgå konstruktivt i dialog og samarbejdsrelationer.

Kilde: "Trivsel og alsidig udvikling" af Skolens rejsehold

Kapitel 1	Skolens profil
Kapitel 2	Elevernes faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen
Kapitel 3	Undervisningens mål, tilrettelæggelse og gennemførelse
Kapitel 4	Elevens alsidige udvikling
Kapitel 5	Frihed og folkestyre
Kapitel 6	10. klasse
Kapitel 7	Specialundervisning VN-LS-AJ omskrivning
Kapitel 8	Dansk som andetsprog
Kapitel 9	Elevens videre forløb i uddannelsessystemet
Kapitel 10	Skolelederens kvalitetssikring og udvikling af undervisning
Kapitel 11	Sammenfatning af skolens selvevaluering

Skolens profil

Kapitel 1

Skolens profil - Kapitel 1

Kapitel 1 Skolens profil	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvarlig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet
Kapitel 1.a Skolens værdigrundlag/ formål / profil	<p>Formål Børneskolen Bifrost er en skole</p> <ul style="list-style-type: none"> - hvor børnene kan udvikle sig til kloge og handledygtige mennesker, dvs. mennesker som har livsmod og livsglæde - hvor børnene får indsigt i naturens og kulturens sammenhænge, så de kan være med til at handle ansvarligt og realisere et godt liv både nu og i fremtiden - der respekterer det enkelte menneskes ret til det bedst mulige liv i forhold til både forudsætninger og fællesskabet. <p>Værdierne Æstetik (forstået som involvering og kvalitet) Dialog og åbenhed Nærvær og samvær Selvforvaltning og medbestemmelse Udfordring og refleksion Professionalisme</p> <p>Børneskolen Bifrost arbejder med...</p>	Ved ændring. Mindst hvert 3. år.	Ja	I sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling tages stilling til, om skolens værdigrundlag / formål / profil skal justeres eller ændres	Skolelederen	Skolens værdigrundlag / formål / profil evalueres løbende i forhold til skolens samlede praksis	April 2023	April 2026	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

- aktiv involvering
- sammenhæng mellem "mig og verden"
- det at kunne forestille sig, at ting kan forandres
- med udgangspunkt i at være formålsrettet – være målrettet
- at forstå, at vi som mennesker er med til at skabe verden, os selv og vor egen personlighed
- at erkende at man er hovedaktør i sit eget liv
- livsglade mennesker, der har livsmod og livsvilje

Børneskolen Bifrost bygger på...

- glæde
- sanselighed
- omverdensforståelse
- fantasi
- nysgerrighed
- 'hånd og ånd' – tanke og handling i forening
- mangfoldighed og virksomhed
- tid og rum
- medansvar og medbestemmelse

Profil – læringssyn

Den pædagogiske udfordring ligger i ikke at begrænse børnenes muligheder for læring og dermed alsidig udvikling. Børn er af natur nysgerrige. De har lyst, mod og vilje til at udforske og dermed blive klogere på sig selv og deres omverden. Menneske- og læringssynet på Bifrost tager afsæt i glæden ved at være, opleve, undre sig, lære og skabe, vi har således et dannelsesideal.

Mennesket søger efter sammenhæng og mening.

Undervisning i fagrækken referer derfor til et overordnet emne, da virkeligheden netop ikke er opdelt i fag.

Æstetiske læreprocesser tager således udgangspunkt i involvering og mening og udvikler på samme tid både bløde og hårde kompetencer. Der lægges lige vægt på viden, færdigheder, værdier og

--	--	--	--	--	--	--	--	--

holdninger i læreprocesserne.

Omdrejningspunkterne i 'den kvalitative læreproces' er **oplevelse, dialog, det gode arbejde** som rummer bevidsthed om alle faser fra idé, beslutning, planlægning, udførelse, formidling og ikke mindst refleksion og værdsættelse – og **nødvendig indsigt** inden for områderne natur og kultur/ samfund.

Mennesket er på forskellig vis medskaber af store og små fællesskaber. Når vi erkender, at vi med vores tænkning og handling er med til at skabe fremtiden, kan vi tage stilling til, hvordan vi træffer de bedst mulige og bæredygtige beslutninger indenfor både natur- og kulturområdet.

Barnets selvværd og kompetence til at være et aktivt ansvarligt menneske skabes af personlig erfaring og indsigt – guidet af kompetente voksne. En undrende, spørgende og undersøgende tilgang på livets vej. Vi betyder hver især noget – og er en del af et større fællesskab.

Se yderligere på bifrost.dk

"Værdier for Børneskolen Bifrost"

"Visionen for Børneskolen Bifrost"

"Virksomhedsplanen for Børneskolen Bifrost"

"Pixibog om Bifrost"

"Alsidig udvikling - lærernes fokus"

"Hvordan oplever børnene vores Bifrost-værdier?"

"Undervisningsmiljøvurdering"

"Struktur og organisering på Bifrost"

Omdrejningspunkter i den kvalitative læreproces, jf. pæd. profil:

"Demokratisk handlekompetence på Bifrost"

"Æstetiske læreprocesser på Bifrost – At sige ja"

"Det gode arbejde på Bifrost – fra yngste til ældste"

"AHA... Resonansbund for evaluering på Bifrost"

"Arbejdsmodel for yngste og mellemtrin på Bifrost"

"Arbejdsmodel for ældste trin på Bifrost"

	<p>"Overgang fra Bikuben til yngste trin" (på vej) "Overgang fra yngste til mellemtrin" (på vej) "Overgang fra mellemtrin til ældste trin"</p> <p>Konkrete eksempler fra hverdagen Eksempler på formål, mål, opgaver og evaluering fra fag i Naturvidenskab – Humanisme og Praktisk-musisk hovedområder, se under fanen 'Selvevaluering'</p> <p>Se desuden: -"Afsluttende projekt-prøve på Bifrost" -"Emneinformation", der præsenterer formål og indhold om emnerne på alle trin jf. helhedslinjen.</p> <p>Desuden kan der ses yderligere information "Info-folder om livet på Bifrost" 'Sagt om Bifrost' 'Året der gik' 'Artikler', se fx "Tydelige værdier letter samarbejdet" og "Bifrost bygger bro til fremtiden" i Frie skoler</p> <p>Facebook Børneskolen Bifrost</p>								
Kapitel 1.b Skolens samlede antal elever	<p>Antal børn pr. 5. september er 199.</p> <p>Bifrost er en pædagogisk profilskole.</p> <p>Det indebærer, at Bifrost-børnenes forældre er enige i værdigrundlag og læringssyn.</p> <p>Vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner.</p> <p>Børnenes læringsforudsætninger ligger inden for en naturlig spredning.</p>	Hvert år	Ja	September 2024	Skoleleder	-	September 2023	September 2024	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes
Kapitel 1.c	Skolens samlede antal lærere pr. 5. september:	Hvert år	Ja	September	Skoleleder	-	September	September	-

<p>Skolens samlede antal lærere</p>	<p>- antal personer: 16 fastansatte - antal fuldtidsstillinger: 16 (årsværk)</p> <p>Bifrost er en pædagogisk profilskole.</p> <p>Det indebærer, at Bifrost-lærerne er enige i værdigrundlag og læringssyn.</p>			2024			ber 2023	ber 2024	
<p>Kapitel 1.d Undervisning på klassetrin</p>	<p>Ugentlig undervisning finder sted i tidsrummet kl. 8-14 for alle børn, uanset på hvilket klassetrin, de går.</p> <p>Dertil kommer anden skoletid: Nedenstående aktiviteter varetages af læreruddannet personale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 dage hvert år, hvor samtlige børn er på Livø - Inspirations- og vidensture ud over fastlagt skoletid fx i forbindelse med emne, UU, virksomhedsbesøg/praktik - ture/aktiviteter med samarbejdsøvelser for ældste trin - 2 årlige rejser med fokus på hhv. historiske-politiske forhold og en med bæredygtighed i centrum for både 8. og 9. klasse - tilbud om lektiecafé om eftermiddagen efter kl. 14 for alle børn, 0.-9. klasse - tilbud om aktiviteter efter kl. 14 for 0.-9. klasse fx sløjd og madlavning - tilbud om kor/samspil eftermiddage efter kl. 14 - tilbud om valgfag for 8. og 9. klasse efter kl. 14 <p>Klasserne er opdelt i trin (afdelinger):</p> <p>Yngste 0.-1.-2. klasse Mellem 3.-4.-5. klasse Ældste 1 6.-7. klasse og Ældste 2 8.-9. klasse</p> <p>Vi skelner mellem fag-faglig og tværfaglig undervisning.</p>	<p>Ved ændring. Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens undervisning på trin evalueres løbende i forhold til skolens samlede praksis og retningslinjer fra ministeriet</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

De fag-faglige fag

I de fag-faglige timer skelnes mellem faste skema-lagte fag og aktuelle fag med periodevis læsning.

Yngste trin – faste fag-faglige timer

Dansk, engelsk, matematik, idræt, musik, leg og læring

Mellemtrin – faste fag-faglige timer

Dansk, engelsk, matematik, idræt, musik

Ældste trin – faste fag-faglige timer

Dansk, engelsk, tysk, matematik, fysik/kemi, idræt, musik (6. kl.)

De aktuelle fag-faglige timer læses, når det er relevant i forhold til trinnets emne. Det er fx håndværk og design, billedkunst, madkundskab, samfundsfag, historie, biologi, geografi, kristendoms-kundskab. Indholdet i fagene matcher ministeriets beskrivelse af Fælles mål.

De tværfaglige fag

Den tværfaglige undervisning og –læring kaldes på yngste- og mellemtrin 'værksteder' og på ældste trin 'projekt'. Her anvendes færdigheder og viden fra hele fagrækken.

Til samtlige undervisningsforløb udarbejdes undervisningsplaner med beskrivelse af formål, fag-faglige mål, bløde kompetencer (personlige og sociale kompetencer), struktur og evaluering.

Se yderligere bifrost.dk

"Info-folder om livet på Bifrost"

"Struktur og organisering på Bifrost"

"Fagområderne Naturvidenskab, Humanisme og Praktisk-musisk"

"Det gode arbejde på Bifrost – fra yngste til ældste"

Eksempler på formål, mål, opgaver og evaluering

	fra fag i Naturvidenskab – Humanisme og Praktisk-musisk hovedområder, se fanen 'Selvevaluering'								
Kapitel 1.e Skolens organisering	<p>1 klasse pr. årgang á max 23 børn</p> <p>Klasserne er opdelt i trin (afdelinger): Yngste 0.- 1.- 2. klasse Mellem 3.- 4.- 5. klasse Ældste 1 6.- 7. klasse Ældste 2 8.- 9. klasse</p> <p>Helhedslinjen Når vi organiserer os og arbejder på yngste og mellemtrinnet, som vi gør, er det, fordi vi vil noget med de unge mennesker på ældste trin. Vi ønsker, at de både er forundrings- og forandringsparate samt medansvarlige for deres eget liv og de fællesskaber, de er med i – både de nære fællesskaber og de lokale, nationale og globale. Vi skal passe på hinanden og vores jordklode. Verdensborger i både projekter og studieture.</p> <p>Vi har derfor i vores udskoling fokus på: - medborgerskab og bæredygtighed, deltage i/skabe sociale events, dvs. være kulturskabere - projektarbejdet, musiske udtryk, formidling og debat anvendes som afsæt til tiltag uden for Bifrost fx læsebrev, dvs. deltage i demokratisk debat og være kulturskabere - evnen til at bidrage til fællesskaber med initiativ, god stemning og handling - selvevaluering og ressourceprofil - brobygning til ungdomsuddannelser - samarbejde med virksomheder, der har fokus på innovation og bæredygtighed.</p> <p>Ture og rejser er derfor en naturlig del af arbejdsprocessen for 8. og 9. klasse. Det indebærer fx en 'primitiv' tur med fokus på det sociale felt, tillidsøvelser osv. Overnatning kan være på Ørre Hede.</p>	Ved ændring. Mindst hvert 3. år.	Ja	April 2027	Skolelederen	Skolens organisering evalueres løbende i forhold til skolens samlede praksis	April 2024	April 2027	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

I efteråret tager begge klasser på studietur, hvor fokus er på historisk-politisk stof. Dette kan fx være Berlin eller Bruxelles.

I foråret rejser begge klasser igen på studietur. Her er fokus på at hente inspiration og derefter arbejde med Bifrosts værdigrundlag og overordnede målsætning på et personligt, samfundsmæssigt og global plan. Dette er optakt til året Afsluttende projekt-prøve. Destinationen kan være såvel indland som udland, afhængig af det valgte emne, som der skal arbejdes videre med.

Nedenfor præciseres, hvordan vi strukturer og organiserer skolegangen.

Skolens undervisnings-struktur/kultur

I de fag-faglige fag undervises børnene som udgangspunkt klassevis af en linjefagsuddannet lærer. Hvis indholdet inviterer til at lave oplæg, aktiviteter og evaluering kan det gøres for hele trinnet på en gang, i mindre klassehold, på tværs af fx to klasser.

I de tværfaglige timer ('værksteder' på yngste og mellemtrin og 'projekt' på ældste 1 og 2) arbejder børnene med egne temaer/problemstillinger på tværs af alder og modenhed inden for trinnet. Værksteds- og projektlærerne er ligeledes linjefagsuddannede.

I arbejdet lægges der ligeværdig vægt på viden, færdigheder, værdier og holdninger, hvilket leder frem til en præsentation af:

Skolens pædagogiske struktur

Rammen for alt skolearbejde er et overordnet emne, jf. verden ikke er delt op i fag og vores ønske om at skabe sammenhæng og mening. Der skal være en rød tråd i børnenes skoleliv og læring. Emnet foldes ud i temaer, som vi fordyber os i. Emnet varer flere måneder. Emnets vinkles derfor i henholdsvis oplevel-

se/involvering, fag-faglighed og tværfaglighed:

Oplevelse/involvering

Provokation/ konfrontation/ inspiration ind i emnet/temaet

Det er fx oplæg, udflugter, gæstelærer, fest, drama, musik, skulptur osv.

Formålet er via oplevelser at involvere børnene både fælles og individuelt.

Involveringen fastholdes gennem forskellige typer af samtaler (dialogen) samt faserne i "Det gode arbejdsforløb".

Fag-faglige aktiviteter (kurser)

Vi skelner mellem faste ugentlige fag/kurser og aktuelle fag/kurser, der periodelæses, se nedenfor.

I kurserne får børnene viden og færdigheder.

Kurserne har to formål. Dels giver de børnene viden og færdigheder inden for fagene, altså en faglig indsigt og kunnen. Dels uddyber de emnets/temaets indhold.

Viden og færdigheder giver børnene mulighed for bl.a. at arbejde selvstændigt i de tværfaglige værksteds- og projekttimer.

- Faste kurser: Faglige metoder, discipliner, begreber - dvs. fagets kerneområder. De skemalagte ugentlige timer er dansk, matematik, musik, idræt, sprog, fysik/kemi.

- Aktuelle kurser: Indhold der er relevant i det aktuelle emne/tema. Faglige metoder, discipliner, begreber - dvs. aktuelle fags kerneområder. Det kan være biologi, geografi, historie, billedkunst, fysik, kemi, sløjd, husgerning, filosofi, samfundsfag osv.

Tværfaglige aktiviteter (værksted og projekt)

Fag-faglig viden og færdigheder anvendes i en undrende og undersøgende tilgang for at skabe

sammenhæng og forståelse af natur og kulturforhold indenfor emnets ramme. Med dette afsæt diskuteres og udvikles også værdier og holdninger.

På yngste- og mellemtrin arbejdes tværfagligt i tre faste værksteder, der repræsenterer de tre overordnede faglige hovedområder: humanisme, naturvidenskab og praktisk/musisk:

- læse/skrivestue
- laboratorium
- atelier

Erfaringerne i at arbejde med de tre typer metoder og viden videreudvikles på ældste trin. Her arbejdes problemorienteret og tværfagligt med individuelle temaer/projekter.

Se yderligere bifrost.dk

"Struktur og organisering på Bifrost"

"XYZ – De ubekendte i virksomheden, Ledelse"

"Ledelse for læring – kap. i norsk bog"

"Fagområder Naturvidenskab, Humanisme og Praktisk-musisk fagområde"

"Arbejdsmodel for yngste og mellemtrin på Bifrost"

"Arbejdsmodel for ældre trin på Bifrost"

"Overgang fra Bikuben til yngste trin" (på vej)

"Overgang fra yngste til mellemtrin" (på vej)

"Overgang fra mellemtrin til ældste trin"

"Det gode arbejde på Bifrost – fra yngstes til ældste"

"Afsluttende projekt-prøve på Børneskolen Bifrost"

Eksempler på formål, mål, opgaver og evaluering fra fag i Naturvidenskab, Humanisme og Praktisk-musisk hovedområder, se fanen 'Selvevaluering'

Se i øvrigt under fanen 'Artikler', fx

"Tværfaglighed er vores kronjuvel"

"Trivsel og alsidig udvikling" (Case 25) af Skolens Rejsehold

	<p>"Fleksibel skole" af Per Fibæk Laursen "Projektarbejd etter Bifrost" – kapitel i norsk lærebog "Æstetiske læreprocesser", kapitel i Kvanbog, dansk lærer-uddannelse "Projektundervisning året rundt" i Privatskoleforbundet "Skolen i vidensamfundet" – Søren Brøndum (rektor Herning Seminarium) "Bifrost bygger bro til fremtiden" i FSL-bladet</p>								
<p>Kapitel 1. f Prøver</p>	<p>Vi er en helt prøvefri skole. Vi afholder ikke nationale test samt FP9.</p> <p>Vi vurderer og evaluerer børnenes udvikling på anden vis. Se nedenfor.</p> <p>Se yderligere på hjemmesiden: " Bifrost - En karakterfri skole" - artikel " Afsluttende projekt-prøve på Børneskolen Bifrost" " Livet efter den karakterfri skole" (artikel) " Bifrost bygger bro til fremtiden" i FSL-bladet (artikel)</p>	<p>Ved ændring. Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Godkendt som prøvefri skole</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>
<p>Kapitel 1.g Slutmål</p>	<p>Vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner. Vi har desuden en overordnet læseplan omkring natur/kultur samt for bløde kompetencer.</p> <p>Se yderligere bifrost.dk "Læseplan – overordnet – natur – kultur" "Læseplan for bløde kompetencer" Eksempler på fagenes undervisningsplaner på Bifrost, se fanen 'Selvevaluering' Eksempler på formål, mål, opgaver og evaluering fra fag i Naturvidenskab – Humanisme og Praktisk-musisk hovedområder, se fanen 'Selvevaluering'</p> <p>Fra ministeriet: https://www.uvm.dk/folkeskolen/fag-timetal-og-</p>	<p>Ved ændring. Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens slutmål evalueres løbende i forhold til skolens undervisningspraksis og retningslinjer fra ministeriet</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

	overgange/faelles-maal https://emu.dk/grundskole								
Kapitel 1.h Delmål	<p>Vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner.</p> <p>Se yderligere bifrost.dk "Læseplan – overordnet – natur – kultur" "Læseplan for bløde kompetencer"</p> <p>Eksempler fra fagenes undervisningsplaner på Bifrost, se fanen 'Selvevaluering' Eksempler på formål, mål, opgaver og evaluering fra fag i Naturvidenskab – Humanisme og Praktisk/musisk hovedområder, se fanen 'Selvevaluering'</p> <p>Fra ministeriet: https://www.uvm.dk/folkeskolen/fag-timetal-og-overgange/faelles-maal https://emu.dk/grundskole</p>	Ved ændring. Mindst hvert 3. år.	Ja	April 2026	Skolelederen	Skolens delmål evalueres løbende i forhold til skolens undervisningspraksis og retningslinjer fra ministeriet	April 2023	April 2026	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes
Vurdering – kap.1 Kvalitetsevaluering af skolens profil	<p>Konklusion: Valg af evalueringsmetode og handleplan ses som to sider af samme sag. Valget er afhængigt af aktuell opgave. Der er således tale om en kombination af kvalitative og kvantitative evalueringsmetoder, samt nærvær og tilstedeværelse.</p> <p>Udgangspunktet er, at vi er i proces og derfor aldrig er færdige med at forholde os til fortolkningen af vores værdigrundlag. Fastholdelse og udvikling af vores værdier er således den overordnede målsætning.</p> <p>'Oversættelsen' af værdier til praksis og erkendelse af betydningen af vores erfaring kommer til udtryk gennem den daglige undervisning, indholdet på møder, skriftlige udtryk fra både børn og voksne,</p>	Hvert år	Ja	April 2025	Skolelederen	Kvalitets-evaluering af skolens profil vurderes i sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling. Her tages stilling til, om skolens profil skal justeres	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

	<p>samtaler i pauserne, valg af overordnede emner, udvalgsarbejde, pæd. udviklingsarbejde om fx læringsteorier og hjerneforskning, konferencetimer med gæster, sprogbrug og valg af tilgang til mødet med hinanden og undervisningen.</p> <p>Handleplanen kan derfor overordnet ses som en konstant udfordring i forhold til at vurdere, om vi gør det, vi tror, vi gør:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Researchplaner, valg af emne og formulering af emneinfo. Udfordringen er involvering af alle lærere og dermed af alle faglige kompetencer. Området er prioriteret både i pædagogisk udviklingsarbejde, på lærerrådsmøder og på trinmøder. Det gælder såvel konkret fordybelse i det påtænkte emne som forståelse for nødvendigheden af ejerskab af emnet og faglig research - Undervisningsplaner. Udfordringen er at formulere de tænkte og planlagte vinkler, jf. interne krav til hvad planerne skal indeholde - Dagsorden på lærerrådsmøder. Udfordringen er at lægge hovedvægten på værdibaseret indhold og strukturere mødet med afvekslende tilgange, afvikling af mødet og opfølgning - Pædagogisk udviklingsarbejde. Udfordringen er at afbalancere indholdet mellem indhold, der styrker bevidstheden om værdigrundlaget/læringssyn/helhedslinje, trivsel og relationer og kommende research på fælles emne - 'Åbendørs politik'. Udfordringen er, at 'lytte til græsset der gror', timing og vinkling. Det gælder i forhold til selv at indlede en samtale/sparring, til at være en konstruktiv samtalepartner, til at fange/modtage en andens invitation. Det gælder ledelse-medarbejdere og medarbejdere imellem. Samt i forhold til forældre og eksterne samarbejdspartnere - Undervisning – med sammenhæng mellem idé, beslutning, planlægning, udførelse og evaluering. Udfordringen er at følge med i, hvordan stemnin- 					<p>eller ændres.</p>			
--	---	--	--	--	--	----------------------	--	--	--

gen, relationerne og indholdet kommer til udtryk samt hvordan struktur og læringsmiljø understøtter dette

- Pauserne. Udfordringen er at skabe pauser, der giver god energi, godt humør og fællesskab.

Elevernes faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen

Her og nu situation

Evaluering

Resultat af evaluering

Nye mål

Handleplan

Kapitel 2

Kapitel 2.a Evalueringmetoder

Kapitel 2.b Inddragelse af elever i evaluering

Kapitel 2.c Inddragelse af forældre i evaluering

Kapitel 2.d Samarbejdet mellem lærerne og videndeling

Kapitel 2.e Underretning om standpunkt og udbytte af undervisningen

Kapitel 2.f – 2.j Elevernes faglige standpunkt

Her og nu situation

Evaluering

Resultat af evaluering

Nye mål

Handleplan

Kapitel 2.a Evalueringsmetoder. Elevernes faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen

Kapitel 2.a Evalueringsmetoder	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvarlig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet
<p>Kapitel 2.a Evalueringsmetoder til systematisk iagttagelse af elevernes faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen</p>	<p>Evalueringsmetoder På Bifrost ser vi hvert barn som et (oprørsk) subjekt med medansvar for egen læring og baserer størstedelen af den løbende evaluering på kvalitativ/formativ evaluering, hvor dialog altid i et eller andet omfang indgår.</p> <p>Valg af evalueringsværktøj og -metode kombineres med samtaler i relation til udvikling af personlige, sociale og faglige/tværfaglige kvalifikationer og kompetencer.</p> <p>Evalueringen sker på trin, i klasser, i grupper, med det enkelte barn, på lærerrådsmøder, pædagogiske udviklingsmøder, forældremøder o.l.</p> <p>Mundtlighed går altid foran skriftlighed. I takt med barnets modenhed indføres skriftlig selvevaluering. Se yderligere kap. 2.b.</p>	<p>Ved ændring. Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens evalueringsmetoder til systematisk iagttagelse af børnenes faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen evalueres løbende i forhold til skolens samlede praksis</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

Kvalitative/formative evalueringsmetoder er fx hverdagsevaluering, feedback i læringsproces, historiefortælling, værdsættende undersøgelser, undervisningsiagttagelse, kan – kan næsten, klasseparlament om udvalgt problemstilling. Disse evalueringsværktøjer lægger til grund for fx udarbejdelse af udtalelser/planer med personlig, sociale og faglig/tværfaglig evaluering og formulering af nye mål, som anvendes i elevsamtaler og skole/hjem-samtaler.

Forskellige evalueringsmetoder indgår også i forbindelse med udarbejdelse af arbejdseddler, selvevaluering, klasseregler/aftaler, observationer og refleksioner ved fremlæggelser, klasse-møder samt trin-møder/fællessamling.

Der suppleres med **kvantitative/ summative** evalueringsmetoder, når det skønnes nødvendigt. Det gælder både i den almindelige undervisning og i forhold til børn med særlige udfordringer (Se yderligere kapitel 7).

Der er en konsekvent mundtlig overlevering af børnenes standpunkt fra lærer til lærer, når der sker skift mht. bemanning og hvilket trin (afdeling) børnene går på.

Evaluering af faglige forløb:

Der er en klar prioritering af, at faguddannede lærere underviser i deres linjefag. Det er for at sikre, at den faglige tilgang, forståelse og børnenes læring er bedst mulig. Evaluering er en integreret del af vores forståelse af en god læringsproces. Lærerens valg af evalueringsform – både undervejs som afsluttende – sker i takt med planlægning af undervisningsforløbet. Lærerne udarbejder således til samtlige forløb **en skriftlig undervisningsplan**, der dels sikrer, at læreren er bevidst om pædagogiske og indholdsmæssige ramme for forløbet og dels giver både børn

--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>og forældre et indblik i:</p> <p>Formål – hvorfor er indholdet relevant, set i forhold til værdigrundlag, emnet, fag-faglighed</p> <p>Faglige mål – hentes fra læseplanen, hvad skal børnene præsenteres for og forventes at kunne efter, at forløbet er færdigt</p> <p>Bløde kompetencer: Forandrings-, lærings-, relations- og meningskompetencen</p> <p>Struktur – hvordan skal forløbet være? Fællesoplæg, debat, aktiviteter, fælles/gruppe/ individuelt. Hvad er tidsrammen for arbejdsforløbet? Evt. deadlines</p> <p>Værdsættelse af forløbet, jf. valg af formål, faglige mål, bløde kompetencer og struktur. Her beskrives, hvordan der evalueres undervejs og afrundes forløbet individuelt og fælles, mundtligt/ skriftligt.</p> <p>Mundtlige og skriftlige evalueringer supplerer hinanden på alle trin. Mundtligheden er med til at skabe et fælles sprog og forståelse.</p> <p>Se yderligere bifrost.dk</p> <p>”Organisering af evaluering og specialundervisning”</p> <p>”Læseplan – overordnet – natur – kultur”</p> <p>”Læseplan for bløde kompetencer”</p> <p>”Det gode arbejde på Bifrost – fra yngste til ældste”</p> <p>”AHA – resonansbund for evaluering på Bifrost”</p> <p>Eksempler på formål, mål, opgaver og evaluering fra fag i Naturvidenskab – Humanisme og Praktisk/musisk hovedområder, se fanen ’Selvevaluering’</p> <p>”Læseplan – faglige mål” - se Fra ministeriet: https://www.uvm.dk/folkeskolen/fag-timetale-og-overgange/faelles-maal</p> <p>https://emu.dk/grundskole</p>								
<p>Vurdering – Kap. 2.a Kvalitetsevaluering af skolens brug af evaluering</p>	<p>Vurderingen er, at den løbende og afsluttende evaluering af børnenes faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen og læringsprocessen står</p>	<p>Hvert år</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2025</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Kvalitetsevaluering af skolens brug</p>	<p>April 2024</p>	<p>April 2025</p>	<p>Se bifrost.dk hvor</p>

<p>ringsmetoder</p>	<p>mål med, hvad der kan forventes i folkeskolen. Dette er også målet med kvalitetsevalueringen. Valg af evalueringsmetode træffes afhængig af fokus.</p> <p>Kvalitetsevaluering af skolens brug af evalueringsmetoder er alle professionelle Bifrost-voksnes ansvar. Overordnet set er det lederens ansvar, at Bifrost systematisk anvender og udvikler evalueringskulturen. Hertil anvendes kvalitative evalueringsmetoder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samtaler og møder med faglærere, trin, specialklublærere, lærerrådsmøder - Opfølgning på aftaler om principper og strukturer for evaluering på Bifrost - Deltagelse i møder hvori PPR er involveret – og andre eksterne samarbejdspartnere - Involveres i sparring og møder omkring børn med særlige udfordringer - Ugentlige trinmøder, hvor trinnets faste lærere har et forum til at tale om børnenes faglige standpunkt og generelle udbytte. Se evt. kap. 2d - Info og adgang til faglærere og vejlederudtalelser fra 0.-9. klasse - Info og adgang til resultater af kvantitative (summativ) test. Se evt. kap. 7 <p>Informationer og indtryk resulterer i punkter til en dagsorden enten med enkelte lærere, trin eller lærergruppen som helhed fx lærerrådsmøder og pædagogiske udviklingsmøder. Handleplanerne handler således om at skabe øget opmærksomhed og bevidsthed om de valgte fokusområder i relation til skolens profil.</p> <p>Mht. konkrete fokusområder, se konklusionen kap. 1</p>					<p>af evalueringsmetoder vurderes i sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling. Her tages stilling til, om skolens evalueringsmetoder skal justeres eller ændres.</p>			<p>punktet uddybes</p>
---------------------	---	--	--	--	--	---	--	--	------------------------

Kapitel 2.b Inddragelse af elever i evaluering. Elevernes faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen

Kapitel 2.b Inddragelse af elever i evalueringen	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvarlig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet
--	--------------------------------------	---	--	--	--	---------------------------	--	--	-------

<p>Kapitel 2.b Inddragelse af eleverne i evalueringen</p>	<p>Inddragelse af børnene i evaluering af såvel deres indstilling, indsats og resultat er en naturlig del af et godt arbejdsforløb på Bifrost.</p> <p>Det sker</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dagligt i forhold til aktuelle aktiviteter barn-barn, barn-voksen i alle fag og på alle klassetrin - Klassevis og barn-voksen efter et arbejdsforløb - Trinvis efter et emne - Afrunding af timen, hvor klassen samles og evaluerer, hvad der har været fokus på, hvad der skal fortsættes med, hvad der på individ-niveau er lært. <p>Børnene er hovedpersoner og indgår altid i evaluering af deres læring og egen/klassens/trinnets undervisningsforløb.</p> <p>Der skelnes mellem faglige og tværfaglige forløb:</p> <p>Systematisering af selv-evaluering i fag-faglige forløb</p> <p>Se kap.2a i forhold til faglige forløb. Dertil kommer eksempler på, hvordan evalueringen indgår i den faglige planlægning inden for naturvidenskabelig, humanistisk og praktisk/musisk hovedområde, hvilket der kan ses eksempler på under fanen 'Selvevaluering' på hjemmesiden.</p> <p>Systematisering af selv-evaluering i tværfaglige forløb</p> <p>Det er i mødet mellem barnet og den voksne læreruddannede vejleder at ny indsigt og erkendelse italesættes og nye mål formuleres. Det er lærerens opgave at påtage sig hovedansvaret for denne proces.</p> <p>Nedenfor uddybes evaluering i forbindelse med formidlings/videndeling af det tværfaglige arbejde.</p>	<p>Ved ændring. Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens inddragelse af børnene i evalueringen evalueres løbende.</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>
---	--	---	-----------	-------------------	---------------------	---	-------------------	-------------------	---

de:

Det tværfaglige arbejde gør det muligt for børnene at anvende deres faglige viden og færdigheder for at skabe sammenhæng og forståelse af emnet, jf. virkeligheden ikke er fagopdelt. Det tværfaglige arbejde er dermed afgørende for barnets udbytte af skolearbejdet – både aktuelt og i forhold til det videre livs- og uddannelsesforløb efter Bifrost.

På yngste og mellemtrin arbejdes fast i tre forskellige værksteder, hvor børnene erfarer tre metoder og tre typer viden, der hver især bidrager til øget forståelse:

Laboratorium: Naturvidenskabelig metode og viden. Som videnskabsmanden, der arbejder med hypotese, gentagne forsøg, fejlkilder og konklusion. Her skabes en model af virkeligheden/om naturen.

Læse/skrivestuen: Samfundsvidenskabelig metode og viden, som ligger mellem naturvidenskabsmandens og kunstnerens tilgang. Børnene prøver både at undersøge og tolke, hvad der sker. Det handler både om fakta-informationer, fiktion. Her skabes en anden type forståelse af virkeligheden

Atelier: Metode og viden fra humaniora. Der arbejdes som kunstneren med pensel, blyant, sav, kniv, computer eller .... Barnet skaber sit eget 'billede' og bevæger sig mellem indtryk og udtryk.

Indholdet i disse tre værksteder skal ses i relation til børnenes modenhed, jf zonen for nærmeste

--	--	--	--	--	--	--	--	--

udvikling. Børnene arbejder på tværs af alder og klassetrin i disse daglige værkstedstimer, hvilket giver mulighed for, at de kan inspireres af hinanden og giver en anden form for selvindsigt og evalueringstilgang.

Dertil kommer fremlæggelsen som er en naturlig del af enhver arbejdsproces og udover vidensdeling og debatforum et refleksionsrum, der giver barnet respons og evaluering igennem 'andres øjne'.

Arbejdssedlen på mellemtrinet er en skriveramme bygget op over følgende vinkler, der lægger op til bevidsthed om eget arbejde og er baggrund for at kunne evaluere:

Nyt mål

- Mål fra sidste forløb, der skal fokuseres på

Beslutning

- Hvorfor vil du gerne arbejde med dette mini-tema?
- Hvad har inspireret dig til at vælge dette mini-tema?
- Hvad vil du undersøge og finde ud af?

Planlægning

- Hvilke opgaver vil du lave i de tre værksteder?
- Hvilke redskaber og teknikker vil du bruge?
- Om du vil arbejde alene eller ej – og hvorfor?
- Hvordan ser din tidsplan ud?

Udførelse

- Beskriv hvad du har gjort i værkstederne.
- Skriv hvad du har gjort i din fremlæggelse.
- Hvilke nye idéer og ny viden har du fået, mens du har arbejdet med dit mini-tema?

Værdsættelse og evaluering

- Hvad synes du om dit arbejde og hvorfor?

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Interesse

- Læs din "Beslutning". Hvordan gik det i forhold til den?

Resultatet

- Hvordan gik det i de tre værksteder – og hvorfor?

- Fortsætter du med opgaven, indtil du har fundet det bedste svar?

- Hvor har du vist størst opfindsomhed?

- Hvad har du lært?

- Har du nået dit mål i dette arbejdsforløb?

Arbejdsplads

- Hvad er en god arbejdsplads for dig

- Vælger du en god arbejdsplads

- Hvor og hvornår kan du bedst koncentrere dig?

Orden

- Hvordan er det gået med at holde styr på dit arbejde?

(notater, skitser, billeder, fakta, kladder, renskrift, rapport, penalhusting, computer, ledninger...)

- Hvordan er det gået med at rydde op, der hvor du har arbejdet?

(atelier, vask, laboratorium, sløjd, musik, læse/skrivestue, bibliotek, computer, ledninger, bord/stol,...)

Tid

- Hvordan brugte du din tidsplan i hele forløbet?
Koncentration og fordybelse

- Hvordan er din evne til selv at gå i gang med arbejdet?

- Hvordan reagerer du, hvis du bliver forstyrret?

- Evt. hvordan er din evne til at deltage i et samarbejde?

--	--	--	--	--	--	--	--

- Hvordan er din brug af vejledning?

Fremlæggelse

- Hvordan, synes du, din fremlæggelse gik?
- Hvordan har du det med at fremlægge for kammeraterne? - Hvordan er du blevet bedre til at fremlægge?
- Hvilke spørgsmål fik du efter fremlæggelsen?
- Hvilke kommentarer fik du efter fremlæggelsen?
- Hvordan er du til at stille spørgsmål og give kommentarer til andre?

Nyt mål

- Hvad vil du forbedre i næste arbejdsforløb?
Barnets skriftlige besvarelse af arbejdseddelen danner udgangspunkt for en samtale med en af værkstedslærerne. På yngste trin er der en mundtlig evaluering efter hver opgave, barnet har lavet i hvert værksted. Denne samtale har vinkler, der svarer til mellemtrinnets arbejdseddelen, hvorved mundtlighed og bevidsthed bygges op fra barnet begynder på Bifrost.

Erfaring i at arbejde med de tre 'værksteds'-metoder og erkendelse af de tre videnformer danner baggrund for, at den unge fra ældste trin udvikler arbejdsmetoder til et selvstændigt, tværfagligt og problemorienteret projektarbejdsforløb. Konkret betyder det, at den unges dataindsamling skal indeholde de tre forskellige metoder og typer viden og som samlet giver en bredere helhedsforståelse af problemfeltet. Den skriftlige projektrapport indeholder således resultatet af en tværfaglig dataindsamling, som den unge skal være bevidst om. For at højne indsigten i projektarbejdet skal den skriftlige rapportens kognitive indhold sanseliggøres i et musisk udtryk. Det tilhørende musiske

--	--	--	--	--	--	--	--

udtryk viser dermed en personlig indsigt og evne i at forme og videregive et budskab.

Indsigt i arbejdsproces

Strukturen i det enkelte barns arbejdsproces fastholdes af værksteds-arbejdssedler samt på ældste trin gennem Guldrandede papirer for projektarbejde.

Udfordringerne i det enkelte barns arbejdsproces øges, jf. barnets modenhed indenfor personlige, sociale og faglige kompetencer.

Se yderligere bifrost.dk, "Det gode arbejde på Bifrost – yngste til ældste trin".

Formålet er også at styrke børnenes bevidsthed om, at et godt arbejdsforløb kræver involvering og stillingtagen i forskellige faser:

idé – beslutning – planlægning – udførelse – formidling - værdsættelse/evaluering.

Formidling, vidensdeling og –forståelse, ny indsigt og erkendelse

Det tværfaglige arbejde i hhv. værksteder og projekter skal altid præsenteres for det øvrige trin, dvs. børnene fra yngste trin lærer at stå foran 40-60 kammerater.

På yngste trin har børnene effekter med, der er relevante for det pågældende tema, Aktuelt. Dvs. børnene er i gang med at lære at afgrænse temaet og at perspektivere temaet. Disse effekter viser barnet frem for trinnet og lærer dermed at mærke, hvordan det føles, inden 'jeg' skal vise frem, at tale højt og tydeligt, at vide hvad der skal siges – med hjælp fra lærerne. Og at svare på spørgsmål, som er en del af bevidstheds- og evalueringsfasen.

På yngste trin viser børnene deres arbejde frem og får via kammeraternes reaktion et spejl på, hvordan andre oplever deres resultat.

På melletrinnet lærer børnene færdigheder i

forbindelse med formidling. Det gælder både i relation til præsentation og ordstyrerrollen. Samt hvad det indebærer at være tilskuer. At være aktiv lytter og forholde sig til såvel indhold, form, struktur og den personlige udvikling, der præsenteres og opleves. Denne bevidsthed og evne til at give konstruktive spørgsmål og kommentarer er en naturlig del af dette trin og Bifrost-livet – og formålet.

I forbindelse med værkstedsarbejdet fremlægger børnene hele eller dele af arbejdsforløbsforløbet for hele eller dele af trinnet. Der afsluttes med udtrykket 'spørgsmål og kommentar'.

På ældste trin formidler børnene deres resultat og lægger op til debat på baggrund af denne vidensdeling. I debatten er barnet både deltager og ordstyrer. Her møder barnet reaktioner fra såvel børn som voksne: uddybende spørgsmål, kommentarer, nye pointer osv.

Efter formidling og debat følger en mundtlig evaluering, hvor trinnet udtrykker sig om barnets resultater, formidling og proces.

Selvevaluering

Næste fase er en skriftlig selvevaluering, som barnet laver ud fra fastsatte vinkler:

Såvel den mundtlige som den skriftlige vejleder & selv-evaluering af arbejdsforløbet tager afsæt i fire vinkler, som i børnenes bevidsthed bygges op fra 0. klasse. Målet er, at disse fire vinkler er en naturlig del af de ældste børns tilgang til selvevaluering efter et arbejdsforløb:

A. Det faglige indhold i din undersøgelse

B. De færdige produkter: Din rapport og dit musiske udtryk

C. Arbejdsprocessen

D. Fremlæggelsen

--	--	--	--	--	--	--	--

Nedenfor bliver områderne uddybet.

A. Det faglige indhold i din undersøgelse

- Havde du valgt de relevante fag? Anvendte du andre fag? Kunne have anvendt andre fag?
- Har du opnået ny faglig viden og færdighed?
- Har du udvalgt et relevant indhold?
- Hvordan har du arbejdet tværfagligt?
- Hvad skal du tænke på fremover?

B. De færdige produkter: din rapport og dit musiske udtryk

- Hvordan har du opnået kvalitet og originalitet i produkterne?
- Hvad kunne du have valgt anderledes?
- Hvordan er du tilfreds?
- Hvad skal du tænke på fremover?

C. Arbejdsprocessen: Her skal du evaluere på følgende del-områder:

Selvstændighed og initiativ

- Hvordan har du selv gået i gang med arbejdet?
- Hvordan har du søgt/forsøgt at klare vanskeligheder på egen hånd?
- Hvordan har du gennemført opgaver og løst problemer på selvstændig vis?
- Hvordan har du kontrolleret dine "resultater" kritisk?
- Hvad skal du tænke på fremover?

Koncentration og fordybelse

- Hvordan har du udvist fordybelse i arbejdet med en opgave eller et problem?
- Hvordan har du bevaret koncentrationen, indtil du har fundet en løsning?
- Hvordan undgår du at lade dig forstyrre?
- Hvordan har du fundet eller skabt fornuftige arbejdsmiljøer?
- Hvad skal du tænke på fremover?

--	--	--	--	--	--	--	--

Opfindsomhed

- Har du fået nye og anderledes idéer til, hvordan opgaven kan løses? Hvilke?
- Har du fået lyst til at eksperimentere? Med hvad?
- Hvordan har du bidraget med personlige synspunkter:
  - *i inspirationerne
  - *i arbejdet med fælles problemformulering
  - *under debat
  - *med kommentarer efter fremlæggelser
- Hvad skal du tænke på fremover?

Interesse

- Hvordan har du udvist aktivitet og engagement i arbejdet?
- Hvordan har du holdt fokus i oplæg?
- Har din interesse afspejlet sig i en nysgerrig og spørgende adfærd?
- Hvad skal du tænke på fremover?

Samarbejde

- Har du haft en solidarisk og ansvarlig holdning til fællesskabet og samarbejdet?
- Har du haft et godt samarbejde med din vejleder? Hvordan har du taget initiativ til møder og mails? Hvordan har du anvendt vejlederens kommentarer, forslag, rettelser?
- Har du været aktiv under de fælles dialoger (fælles problemformulering og temaforslag)?

- Har du udvist initiativ til at bringe arbejdet videre i form af handlinger, forslag og konstruktiv kritik?
- Har du været hjælpsom og ønsket at alle når det bedste?
- Hvad skal du tænke på fremover?

Planlægning og overholdelse af aftaler

- Har du overholdt mødetiderne?
- Hvordan har du overholdt deadlines og dine

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- aftaler med vejleder?
- Hvordan har du styr på udleverede materialer?
  - Hvordan har du udarbejdet en arbejds- og tidsplan?
  - Hvordan har du vekslet mellem hjemmearbejde og på-skolen-arbejde?
  - Hvad skal du tænke på fremover?

Krav til egen indsats

- Hvordan har dine krav til arbejdet været (for lave, realistiske, for høje ...)?
- Er der synlighed af kvalitetskrav i arbejdsprocessen?
- Har du løst opgaverne så godt som muligt?
- Hvad skal du tænke på fremover?

D. Fremlæggelsen

- Opnåede du det du ville?
- *overskuelighed
- *struktur
- *disposition
- *selvstændighed
- *og kommentarer fra tilhørerne
- Hvad skal du tænke på fremover?

Se yderligere bifrost.dk Fx "AHA... Resonansbund for evaluering" s. 31.

Barnets vejleder evaluerer ud fra samme vinkler og disse to skriftlige evalueringer set fra såvel barnets som lærerens (red. vejlederens) side danner udgangspunkt for en samtale, der munder ud i en fælles forståelse for, hvad barnet har lært i forløbet og hvad der i næste forløb skal sætte fokus på. Når alle børn har fremlagt, vurderer og diskuterer trinnet, hvad man i fællesskab har fundet frem til. Vi kalder denne type evaluering for 'perspektivering'.

Se bifrost.dk "Afsluttende projekt-prøve på Børneskolen Bifrost"

--	--	--	--	--	--	--	--

Forældresamtaler, i forberedelsen den/de årlige forældresamtaler evaluerer børnene selv deres trivsel og udvikling mht. personlige, sociale og faglige/tværfaglige kompetencer. Dette begynder med Smileyer i 0. klasse og uddybes med større skriftlighed i takt med børnenes modenhed.

Denne erfaring og proces kulminerer på ældste 2, hvor de unge mennesker formulerer deres egen refleksions-rapport, der danner baggrund for selve forældresamtalen, som de også selv skal vise, at de kan være ordstyrer i.

Forberedelse til samtale og udvikling af ressourceprofil gøres via refleksions-spørgsmål indenfor områderne:

- personlige kompetencer
- sociale kompetencer

-faglige kompetencer (alle fag og projekt)

Spørgsmålene til de tre områder er inspireret af GROW modellen, der består refleksioner omkring Goal, Reality, Options og Will:

Goal: (Mål)

- Hvilken person vil du gerne være?
- Hvad vil du gerne lære?

Reality: (Virkeligheden eller den nuværende situation)

- Hvilke styrker og udfordringer har du?
- Hvorfor ønsker du dig disse mål?

Options: (Muligheder)

- Hvad kan du selv gøre, og hvad skal andre hjælpe dig med?

- Hvem skal hjælpe dig?

- Hvad kan forhindre dig i at gøre det?

Will: (Vilje)

I hvor høj grad vil du?

- Hvor stor en betydning har det for dig, at det lykkes - hvad er dine kriterier for succes?

- Hvornår vil du gå i gang med dine mål?

--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>- Hvad vil der ske, hvis det ikke lykkes? Se yderligere info om udskoling på bifrost.dk 'Ny udskoling'</p> <p>Studieparat på ungdomsuddannelse Dertil kommer at børnene fra 7. klasse også skriftligt forholder sig til UU's krav til unge, der er studieparate:</p> <p>Personlige kompetencer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Møder til tiden (om morgenen og efter pauser) - Tager vare på sig selv (søvn, mad, hygiejne) - Modtager kollektive beskeder (oplæg, opgaver, deadlines) - Medbringer relevant materiale (orden i tingene) - Forbereder sig til undervisningen (hjemmearbejde, kender sit skema, fundet ting frem efter pausen) - Er motiveret for at gennemføre en uddannelse - Modtager og omsætter konstruktiv kritik - Arbejder selvstændigt <p>Sociale kompetencer</p> <ul style="list-style-type: none"> - God til at arbejde sammen med andre - Opsøger hjælp, når der er brug for det - Bidrager konstruktivt til fællesskabet - Kan indgå i sociale relationer <p>Faglige kompetencer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan læse og forstå instruktioner - Er på henholdsvis 8. og/eller 9. classes niveau i dansk, matematik, engelsk, fysik og tysk - IT på brugerniveau 								
<p>Vurdering – kap. 2b Kvalitetsevaluering af skolens inddragelse af eleverne i evalueringen</p>	<p>Formålet med inddragelse af barnet i evalueringen er dels at styrke evnen til selvforvaltning, herunder selvindsigt, ønsker/ambitioner og fastsættelse af mål/fokuspunkter og bidrag til/modtagelse af fællesskabet.</p>	<p>Hvert år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2025</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Kvalitets- evaluering af skolens inddragelse af børn i evaluering</p>	<p>April 2024</p>	<p>April 2025</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

	<p>Gennem kvalitative evalueringsmetoder så som bevidste observationer, samtaler, skriftlige evalueringer og mundtlige evalueringer samt åbne læringsmiljøer kan alle børn og voksne til alle tider vurdere den enkelte lærers og trins inddragelse af eleverne i evalueringen – i samtlige faser af arbejdet.</p> <p>Både børn og voksne kan altid komme i kontakt med andre partnere på Bifrost, hvis der er behov for at få sparring eller debatteret vurderinger.</p> <p>Ønsket om at hvert barns involvering og læring øges og evnen til selvforvaltning styrkes er målet. Realiseringen af øget selvindsigt sker i høj grad gennem evaluering i samtlige fag både mht. faglige/tværfaglige, personlige og sociale kompetencer.</p> <p>I forhold til opfølgning på undervisningsplanernes forventninger vurderes det, at de stemmer overens med, hvad der foregår. I tilfælde af, at lærerne vurderer, at hele klassen, grupper eller et enkelt barn har brug for uddybning af fx en faglige disciplin tages der skridt til at følge op herpå. Det kan være i klassen eller i et specialundervisningstilbud, jf. vores klubber og lektie-café efter skoletid.</p> <p>Resultatet af hvordan elevernes inddragelse kommer til udtryk er forskellig fra barn til barn, da børnenes ressourcer og situationer er forskellige. Vi følger op på, at alle børn er i udvikling.</p>					<p>ringen vurderes i sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling. Her tages stilling til, om der skal justeres eller ændres noget.</p>		
--	---	--	--	--	--	---	--	--

Her og nu situation

Evaluering

Resultat af evaluering

Nye mål

Handleplan

Kapitel 2.c Inddragelse af forældre i evaluering. Elevernes faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen

Kapitel 2.c Inddragelse af forældre i evalueringen	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvarlig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet
Kapitel 2.c Inddragelse af forældre i evalueringen	<p>Udgangspunktet Inden barnets skolestart informeres forældrene om skolens pædagogiske profil, helhedslinje og hverdag. Det sker både via skriftlighed, personlige møder og fælles arrangementer. Det danner grundlag for at involvere forældrene i arbejdet med at udvikle og evaluere barnets personlige, sociale og faglige/tværfaglige kompetencer.</p> <p>Inddragelse og medansvar Undervejs gennem hele skoleforløbet uddybes værdigrundlaget på forskellig vis, da det danner retning og ramme for skolelivet og samarbejdet.</p> <p>- Der holdes minimum en årlig forældresamtale, hvor der tales om barnets trivsel og udvikling samt aftales fokuspunkter indenfor de personlige, sociale og faglige/tværfaglige kvalifikationer og kompetencer. Fokuspunkterne noteres. Oftest holdes to samtaler á 30 minutter, hhv. efterår og forår.</p> <p>Der kan efterfølgende informeres/kommunikeres</p>	Ved ændring. Mindst hvert 3. år.	Ja	April 2026	Skolelederen	Skolens inddragelse af forældrene i evalueringen evalueres løbende.	April 2023	April 2026	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

	<p>via intra, telefonsamtaler eller møder.</p> <p>Der kan således afholdes møder efter behov. Behovet kan vurderes af barnets lærere, som af forældre, skolens ledelse, PPR og andre samarbejdspartnere.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forældrene informeres via skriftlige emneinformation og undervisningsplaner, hver gang et nyt forløb igangsættes i klassen/for barnet - Klasselærere og faglærere sender løbende info-breve til forældrene - Projekt-vejlederudtalelse sendes hjem til forældrene efter samtale med barnet - Afsluttende evaluering af emner sendes også til forældrene både i trinbreve og fælles Nyhedsbreve - Der afholdes forskellige møder: klasseforældremøder, trin-forældremøder, temaforældremøder, hvor lærerne fx præsenterer baggrunden for undervisningen både i forhold til vores værdigrundlag emnet og faglige mål, læsestrategier, arbejdsedler, projektarbejdet, SSP, Livet efter Bifrost eller gæstelærere deler deres viden og holdninger med os fx hjerneforskning <p>Der tages referat fra møderne. Referatet ligger på intra.</p> <p>Der vil typisk være info fra mødet i det fælles Nyhedsbrev for skolens forældre</p> <p>Forældrene informeres og inviteres således til at reagere på oplæg og evaluering på forskellig vis.</p> <p>Se yderligere bifrost.dk "Dagsordner fra møder" (på vej)</p>								
Vurdering – kap. 2c	Formålet med inddragelse af forældrene i evaluering	Hvert år.	Ja	April	Skolele-	Kvali-	April 2024	April 2025	Se

Kvalitetsevaluering af skolens inddragelse af forældrene i evalueringen

ring af deres barns faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen er at skabe de bedst mulige udviklingsbetingelser via involvering og medansvar.

Gennem **kvalitative evalueringsmetoder** så som 'Den åbne dørs politik' kan alle forældre til alle tider komme i kontakt med samtlige medarbejdere på Bifrost.

Kvantitative evalueringsmetoder anvendes også. Det kontrolleres, at alle forældre kommer til **samtale om deres barn**. Det er afgørende vigtigt, at alle forældre hvert år deltager i møder omkring deres barn. Der følges op på aftaler om fokuspunkter.

Der lægges mærke til, hvilke familier der er repræsenteret til **fælles forældremøder**. Det kontrolleres, at der er ført referat.

Resultatet af hvordan forældrenes inddragelse kommer til udtryk er forskellig fra familie til familie, da deres prioritering og ressourcer er forskellige. Vi følger op på, at alle forældre på et eller andet niveau er involveret.

	2025	deres	tetsevaluering af skolens inddragelse af forældre i evalueringen vurderes i sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling. Her tages stilling til, om der skal justeres eller ændres noget.			bifrost.dk hvor punktet uddybes
--	------	-------	--	--	--	---------------------------------

Her og nu situation

Evaluering

Resultat af evaluering

Nye mål

Handleplan

Kapitel 2.d Samarbejdet mellem lærerne og videndeling. Elevernes faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen

Kapitel 2.d Samarbejdet mellem lærerne og videndeling	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvarlig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet
Kapitel 2.d Samarbejdet mellem lærerne og videndeling	<p>Samarbejde og vidensdeling sker fra forskellige vinkler:</p> <p>Ugentligt møde Hver 2. mandag holdes ½ times fællesmøde for samtlige lærere og medarbejdergrupper på skolen med orientering om børn, trinarbejde, henvendelser, møder, oplæg o.l. Herefter følger 1½ times møde, hvor trinlærerne planlægger arbejde og evaluerer børn, sociale og faglige/tværfaglige forhold samt aftaler nye tiltag. Fx er der på alle trinmøder et punkt, der hedder 'alle børn'. Hver 2. mandag er der trinmøde i 2 timer.</p> <p>Lærerrådsmøder Dertil kommer lærerrådsmøder cirka hver 3. uge, hvor dagsordenen primært bygges op om teori-praksis erfaringer/teori/ visioner, der er relevant for vores helhedslinje og fælles udvikling af Bifrost. Det kan også være oplæg og debat fra kur-</p>	Ved ændring. Mindst hvert 3. år.	Ja	April 2026	Skolelederen	Samarbejdet mellem lærerne og vidensdeling evalueres løbende.	April 2023	April 2026	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

ser, som lærere har deltaget i fx De store læser, matematikvanskeligheder, læringsstile.

Pæd. udviklingsarbejde

Pædagogisk udviklingsarbejde udgør for samtlige lærere pr. år 30 timer. Her er lærergruppen samlet og lærer hinanden bedre at kende og øger evnen til samarbejde. Her inspireres med ny viden og indsigt om teori holdt op mod praksis og værdigrundlaget for Bifrost. Det kan være fx være eksekutive funktioner, hjerneforskning, læringsteori, faglig læsning, æstetiske læreprocesser, læringsmiljø, ordblindhed.

Udvalg – faste og ad hoc

I forhold til daglig praksis evalueres også i særlige udvalg, fx specialundervisningen i klubregi, se kap. 7.

Andre faste udvalg er fx planlægning af motionsdag, researchudvalg til skoleårets fællesemne, pædagogisk udviklingsarbejde. Skolelederen deltager i de fleste udvalg.

Der nedsættes også udvalg med et særligt formål, fx bygge- og indretningsudvalg i forbindelse med ombygning af skolen med afsæt i medborgerskab, verdensborger, bæredygtighed og innovation.

Forældresamtalen

I forbindelse med den årlige/halv-årlige forældresamtale udarbejder samtlige faglærere en udtalelse, der tager afsæt i de faglige mål, jf. Fælles mål samt forslag til fokusområder, hvor barnet, lærere og forældre skal styrke indsatsen.

Daglig evaluering

Børnenes anvendelse af den faglige viden og færdigheder i hhv. værksteder og projekt giver fra et andet afsæt lærerne indsigt i, i hvilken udstrækning det fag-faglige er blevet en del af

--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>det enkelte barns beredskab.</p> <p>Da lærerne primært er knyttet til ét trin og fx matematiklæreren også er laboratorielærer kan vurderingen af netop anvendelsesværdien af fagundervisningen afkodes i børnenes undersøgelse, færdige resultat og formidling. Fx hvis børnene har brug for måleenheder i laboratorieundersøgelsen, vil notater og rapport afsløre barnets personlige og faglige færdigheder og forståelse.</p> <p>Der er også indbyrdes mellem lærerne en daglig uformel overlevering og samtale om børns trivsel og udbytte af undervisningen.</p> <p>Se yderligere på bifrost.dk Eksempler på formål, mål, opgaver og evaluering fra fag i Naturvidenskab – Humanisme og Praktisk/musisk hovedområder, se fanen 'Selvevaluering' "AHA.. resonansbund for evaluering på Bifrost" "Dagsordner fra møder" (på vej)</p>								
<p>Vurdering – kap 2.d Kvalitetsevaluering af Samarbejdet mellem lærerne og videndeling</p>	<p>Formålet med lærernes samarbejde og vidensdeling i forhold til evaluering af børns faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen er at skabe de bedst mulige udviklingsbetin- gelser.</p> <p>Der følges op på, at dagsordenernes indhold sikrer samarbejde og vidensdeling.</p> <p>Styrkelse af dels den enkelte lærers indsigt dels lærergruppens viden og bevidsthed om aktiv deltagelse i møder sker fx ved at inddrage Blooms taxonomi, teori om indsigt i, hvad 'jeg' bidrager med og hvad jeg ønsker af de andre samt læringsstil.</p> <p>Der følges op på, at evaluering af anvendt faglig-</p>	<p>Hvert år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2025</p>	<p>Skolele- deren</p>	<p>Kvali- tetseva- luering af samar- bejdet mellem lærerne og vi- densde- ling vur- deres i sam- men- hæng med forårets ordinære</p>	<p>April 2024</p>	<p>April 2025</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

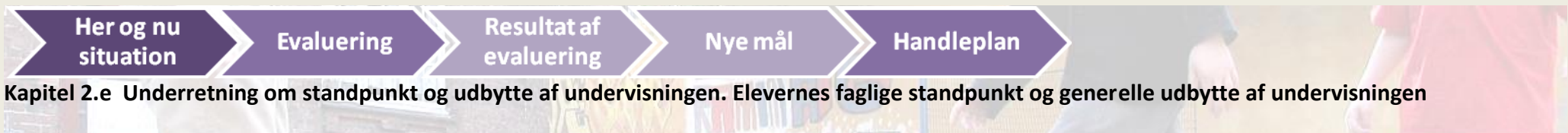
hed (værksted- og projektlærere) formidles til relevante faglærere.

Resultatet af hvordan samarbejde og vidensdeling kommer til udtryk er forskellig afhængig af involverede personer, indhold og mødeform.

Pædagogisk udviklingsarbejde, de 30 timer der årligt afsættes til fælles udviklingstid for lærerkollegiet styrker også lærernes samarbejde og videndeling. Se yderligere kap. 10 mht. kommende fokus.

			general-forsamling. Her tages stilling til, om der skal justeres eller ændres noget.			
--	--	--	--	--	--	--

Kapitel 2.e Underretning om standpunkt og udbytte af undervisningen. Elevernes faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen

Kapitel 2.e Underretning om standpunkt og udbytte af undervisningen	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvarlig for evalu- eringen af punktet (navn / initial)	Status på evaluering- en	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet
<p>Kapitel 2.e Underretning af elever og forældre om elever- nes standpunkt og generelle udbytte af undervisningen</p>	<p>Skole-hjem I den årlige skole/hjemsamtale præsenteres det faglige og tværfaglige udbytte af undervisningen. Det gælder for samtlige fag. Dertil kommer præsentationen af barnets personlige og sociale kompetencer. Se yderligere Kap. 2.b</p> <p>Hvis det skønnes hensigtsmæssigt at holde en tættere kontakt til forældrene for at informere/aftale, hvordan barnets udvikling støttes bedst muligt, aftales flere møder, jf. opfølgning på aftalte fokuspunkter. Det kan være på skolen, via forældreintra, via telefonsamtaler eller kombinationer. Se yderligere kap. 2.c</p> <p>Afslutningen af et undervisningsforløb er altid en evaluering. Det er altid mundtligt og sommetider skriftligt.</p>	<p>Ved ændring. Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens underretning af børn og forældre om børnenes standpunkt og generelle udbytte af undervisningen evalueres løbende.</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

	<p>Det kan dels være direkte i relation til barnets egen oplevelse/resultat, dels være fælles for holdet/klassen, dels være via et fælles afrundingsbrev fra læreren. Dels på et trinmøde.</p> <p>Dertil kan komme mundtlige og skriftlige underretninger i løbet af et undervisningsforløb.</p>								
<p>Vurdering – kap 2.e Kvalitetsevaluering af skolens underretning af elever og forældre om elevernes standpunkt og generelle udbytte af undervisningen</p>	<p>Formålet med underretning til elever og forældre om elevernes standpunkt og generelle udbytte af undervisningen er dels at gøre barnet og forældrene bevidste om, hvordan vi vurderer det samt at skabe de bedst mulige udviklingsbetingelser via inddragelse og medansvar.</p> <p>Se i øvrigt vurderingen efter kap. 2.a-b-c-d.</p>	<p>Hvert år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2025</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Kvalitetsevaluering af skolens underretning af børn og forældre om børnenes standpunkt og generelle udbytte af undervisningen vurderes i sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling. Her tages stilling til, om der skal justeres eller ændres noget.</p>	<p>April 2024</p>	<p>April 2025</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

Her og nu situation

Evaluering

Resultat af evaluering

Nye mål

Handleplan

Kapitel 2.f – 2.j Elevernes faglige standpunkt. Elevernes faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen

Kapitel 2.f – 2.j. Elevernes faglige standpunkt	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvarlig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet
Kapitel 2.f Vurdering af elevernes generelle faglige standpunkt	Vurdering af elevernes generelle faglige standpunkt er, at de lever op til de krav, som stilles i folkeskolen, jf. vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner.	Mindst hvert 3. år.	Ja	April 2026	Skolelederen	Skolens vurdering af børnenes generelle faglige standpunkt evalueres løbende.	April 2023	April 2026	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes
Kapitel 2.g Vurdering af elevernes faglige standpunkt. Dansk	På baggrund af dansklærernes løbende evalueringer samt udtalelser i forbindelse med skole-hjem-samtaler er vurderingen, at børnenes faglige standpunkt i dansk lever op til, hvad Fælles mål lægger op til og kan dermed stå mål med, hvad man kan opleve i Folkeskolen.	Mindst hvert 3. år.	Ja	April 2026	Skolelederen	Skolens vurdering af børnenes faglige standpunkt i dansk evalueres løbende.	April 2023	April 2026	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes
Kapitel 2.h Vurdering af elevernes faglige standpunkt. Matematik	På baggrund af matematiklærernes løbende evalueringer samt udtalelser i forbindelse med skole-hjem-samtaler er vurderingen, at børnenes faglige standpunkt i matematik lever op til, hvad Fælles mål lægger op til og kan dermed stå mål med, hvad man kan opleve i Folkeskolen.	Mindst hvert 3. år.	Ja	April 2026	Skolelederen	Skolens vurdering af børnenes faglige standpunkt i matematik evalueres løbende.	April 2023	April 2026	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

Kapitel 2.i Vurdering af elevernes faglige standpunkt. Engelsk	<p>På baggrund af engelsklærernes løbende evalueringer samt udtalelser i forbindelse med skole-hjem-samtaler er vurderingen, at børnenes faglige standpunkt i engelsk lever op til, hvad Fælles mål lægger op til og kan dermed stå mål med, hvad man kan opleve i Folkeskolen.</p>	Mindst hvert 3. år.	Ja	April 2026	Skolelederen	Skolens vurdering af børnenes faglige standpunkt i engelsk evalueres løbende.	April 2023	April 2026	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes
Kapitel 2.j Vurdering af elevernes faglige standpunkt. Historie. Hvis skolen er prøvefri i historie	<p>Bifrost er prøvefri i samtlige fag og dermed også i historie.</p> <p>På baggrund af historie-lærernes løbende evalueringer samt udtalelser i forbindelse med skole-hjem-samtaler er vurderingen, at børnenes faglige standpunkt i historie lever op til, hvad Fælles mål lægger op til og kan dermed stå mål med, hvad man kan opleve i Folkeskolen.</p> <p>Kernestoffet i faget historie indgår ofte i aktuelle kurser og i værkstedsarbejde samt at historiske begivenheder og problemstillinger ofte er rammen for inspirationer samt projektarbejde.</p> <p>”Den historiske dimension er altid særdeles velrepræsenteret i undervisningen, ingen elev forlader Bifrost uden indgående kendskab til det vidensfelt”. Maja Elmholdt, tidl. ekstern Tilsynsførende på Bifrost</p> <p>Fag og emne</p> <p>Vores valg af emner har næsten altid en kulturhistorisk ramme og et historisk perspektiv, jf. udviklingen af demokratisk handlekompetence. Se kap. 5</p> <p>Det kan eksempelvis være emnet ’En digter med en malers vinger – Marc Chagall’, hvor der bl.a. er fokus på den russiske revolution og at være russisk jøde.</p> <p>Det kan være ’Riget i midten’ hvor der var fokus på Kinas historie.</p> <p>’Billeder i en gulddramme’ handler om den danske guldalder.</p> <p>’Af jord er vi kommet’ handler bl.a. om kartoffeltyskerne på den jyske hede og historien på Herning-egnen.</p> <p>Emnet ’Hvad udad tabes, skal indad vindes’ tager afsæt i krigen 1864.</p> <p>Emnet ’Udsigt til Storm’ tager afsæt i Storm P’s livstid,</p>	Mindst hvert 3. år.	Ja	April 2026	Skolelederen	Skolens vurdering af børnenes faglige standpunkt i historie evalueres løbende.	April 2023	April 2026	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

	<p>dvs. 1900-tallet. Se uddybning nedenfor:</p> <p>Se yderlige diverse emneinformationer på bifrost.dk under fanen 'undervisning' fx: "Løvinden – Karen Blixen" – august 2021 "Viva la Frida - Frida Kahlo" – august 2020 "L'uomo universale - Leonardo da Vinci – august 2019" "Mangaens magi – august 2018" "Lyden af Louis – Armstrong – august 2017" "We are all mad – Alice I Undreland – august 2016" "Avec le Cour – Den lille Prins - august 2015" "I Mandelas fodspor – august 2014" "Af jord er vi kommet – august 2013" "Udsigt til Storm – Storm P - august 2012" "En digter med en malers vinger – Marc Chagall" aug2011 "Fantásien" – Michael Ende – august 2010 "Ekko fra en sommerfugl" – Inger Christensen, aug. 2009 "Riget i Midten" – august 2008 "Du store verden" – august 2007 "Tintin et moi" – august 2006</p> <p>Eksempler på formål, mål, opgaver og evaluering fra fag i Naturvidenskab – Humanisme og Praktisk-musisk hovedområder, se fanen 'Selvevaluering'</p>								
<p>Vurdering - Kap. 2.f – 2.j Kvalitetsevaluering af elevernes standpunkt</p>	<p>Formålet med evaluering af elevernes faglige standpunkt og generelle udbytte i relation til dansk, matematik, engelsk og historie er at styrke vores indsigt i børnenes læringskurve samt at skabe de bedst mulige udviklingsbetingelser.</p> <p>Det skabes i høj grad ved at anvende faguddannede lærere, der er engagerede i både børn og fag. Og som har overblik og indblik i Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som vi anvender som undervisningsplaner.</p> <p>Gennem kvalitative evalueringemetoder som fx observationer, fremlæggelser og samtaler foretages kompetente</p>	<p>Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Kvalitetsevaluering af børnenes standpunkt vurderes i sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling. Her tages stilling til, om der skal justeres eller ændres noget.</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

vurderinger og evalueringer af det enkelte barns, klassers og trins standpunkter.

Det vurderes, at emnet danner en rød tråd og bliver sammenhængskraft og meningsskabende for børnene. Det er skolens samlede vurdering, at de fag-faglige kvalifikationer øges gennem det tværfaglige arbejde.

At de tværfaglige kompetencer netop udvikles ved, at børnenes faglige kvalifikationer anvendes til via emnet at få en større forståelse af 'mig og min omverden'. Herved bliver faglig indsigt nødvendig, hvilket også er en drivkraft i at dygtiggøre sig og opleve, hvordan fagene gør det muligt at udvide sin horisont og giver argumenter i såvel forståelse og debat.

Den individuelle formidling /videndeling og efterfølgende samtale styrker også børnenes demokratiske handlekompetence og evne til nytænkning/kreativitet. Via formidlingen og reaktion på spørgsmål og kommentarer afslører barnet i høj grad ordforråd, indsigt i faglige sammenhænge og mulig faglig fordybelse.

Kvantitative evalueringsmetoder som fx en læsetest anvendes også, når det er nødvendigt. Se kap. 7

Se i øvrigt vurderingen efter kap. 2.a-b-c-d-e jf. Bifrost er prøvefri

Se yderligere Bifrost.dk

"Afsluttende projekt-prøve på Børneskolen Bifrost"
Eksempler på formål, mål, opgaver og evaluering fra fag i Naturvidenskab – Humanisme og Praktisk/musisk hovedområder, se fanen 'Selvevaluering'

Undervisningens mål, tilrettelæggelse og gennemførelse

Her og nu situation

Evaluering

Resultat af evaluering

Nye mål

Handleplan

Kapitel 3

- Kapitel 3.a Følges Fælles mål?
- Kapitel 3.b Skolens egne undervisningsmål
- Kapitel 3.f – 3.h Inddragelse af mål i den konkrete undervisning
- Kapitel 3.i – 3.j Lever skolens op til målene?

Her og nu situation

Kapitel 3.a Følges Fælles mål? Undervisningens mål, tilrettelæggelse og gennemførelse

Kapitel 3.a Følges Fælles mål?	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvarlig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet
<p>Kapitel 3.a Følges Fælles mål?</p> <p>Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner.</p>	<p>Vi følger Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner. Se emu.dk</p> <p>Til hvert forløb laves en konkret og uddybet undervisningsplan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formål: Hvorfor er indholdet relevant, set i forhold i værdigrundlag, emnet og fag-faglighed - Faglige mål: Hentes fra ministeriets læseplan - Bløde kompetencer: Forandrings-, lærings-, relations- og meningskompetencen - Struktur: Hvordan skal forløbet være? Fællesoplæg, debat, aktiviteter, fælles/gruppe/individuel - Værdsættelse: Hvordan afrundes forløb individuelt og fælles <p>Se yderligere</p> <p>"Læseplan – faglige mål" - se Fra ministeriet: https://www.uvm.dk/folkeskolen/fag-timetal-og-overgange/faelles-maal</p> <p>https://emu.dk/grundskole</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Læseplan – overordnet – natur – kultur" - "Læseplan for bløde kompetencer" <p>- Eksempler på formål, mål, opgaver og evaluering fra fag i hhv. Naturvidenskab – Humanisme og Praktisk/musisk hovedområder, se fanen 'Selvevaluering'</p>	Hvert år	Ja	April 2025	Skolelederen	Om Fælles mål følges evalueres løbende i forhold til skolens undervisningspraksis og retningslinjer fra ministeriet	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

Kapitel 3.b Skolens egne undervisningsmål. Undervisningens mål, tilrettelæggelse og gennemførelse

Kapitel 3.b Skolens egne undervisningsmål	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalue- res pt. (Ja / Nej)	Deadline for eva- luering af punktet (dato)	Ansvarlig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet

Kapitel 3.b Skolens egne slutmål	Vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner, se 3.a	Mindst hvert 3. år.	Nej	April 2026	Skolelederen		April 2023	April 2026	
Kapitel 3.c Skolens egne delmål	Vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner, se 3.a	Mindst hvert 3. år.	Nej	April 2026	Skolelederen		April 2023	April 2026	
Kapitel 3.d Skolens egne undervisningsplaner	Vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner, se 3.a	Mindst hvert 3. år.	Nej	April 2026	Skolelederen		April 2023	April 2026	
Kapitel 3.e Ændringer i skolens undervisningsmål	Vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner, se 3.a	Mindst hvert 3. år.	Nej	April 2026	Skolelederen		April 2023	April 2026	
Vurdering - Kap. 3.b – 3.e Kvalitetsevaluering af arbejdet med skolens egne undervisningsmål	Vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner, se 3.a	Hvert år.	Ja	April 2025	Skolelederen	Kvalitetsevaluering af arbejdet med skolens egne undervisningsmål vurderes i sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling. Her tages stilling til, om der skal justeres eller ændres noget.	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

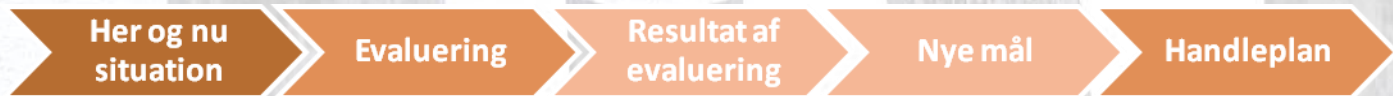

Kapitel 3.f – 3.h Inddragelse af mål i den konkrete undervisning. Undervisningens mål, tilrettelæggelse og gennemførelse

Kapitel 3.f – 3.h. Inddragelse af mål i den konkrete undervisning	Indhold Skolens praksis her og nu Vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvarlig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet
3.f. Inddragelse af mål i de humanistiske fag	Se 3.a Se konkrete eksempler på hjemmesiden, se fanen 'Selvevaluering': Formål, mål, opgaver og evaluering fra de humanistiske fag	Hvert år	Ja	April 2025	Skolelederen	Om Fælles mål for de humanistiske fag følges evalueres løbende i forhold til skolens undervisningspraksis og retningslinjer fra ministeriet	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes
3.g. Inddragelse af mål i de naturfaglige fag	Se 3.a Se konkrete eksempler på hjemmesiden, se fanen 'Selv-evaluering': Formål, mål, opgaver og evaluering fra de naturfaglige fag	Hvert år	Ja	April 2025	Skolelederen	Om Fælles mål for de naturfaglige fag følges evalueres løbende i forhold til skolens undervisningspraksis og retningslinjer fra ministeriet	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes
3.h. Inddragelse af mål i de praktisk	Se 3.b	Hvert år	Ja	April 2025	Skolelederen	Om Fælles mål for de praktisk/musiske	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk

/musiske fag	Se konkrete eksempler på hjemmesiden, se fanen 'Selvevaluering': Formål, mål, opgaver og evaluering fra de praktisk/musiske fag					fag følges evalueres løbende i forhold til skolens undervisningspraksis og retningslinjer fra ministeriet			hvor punktet uddybes
<p>Vurdering - Kap. 3.f – 3.h</p> <p>Kvalitetsevaluering af skolens inddragelse af mål i den konkrete undervisning</p>	<p>Formålet med skolens inddragelse af mål i den konkrete undervisning er at målrette undervisningen både i lærernes planlægning og gennemførelse, samt bevidstgøre såvel børn som forældre.</p> <p>Dette giver alle interessenter i undervisningen mulighed for at involvere sig, følge med og (re-)agere.</p> <p>Dertil kommer at præsentation af konkrete mål for alle undervisningsforløb på Bifrost er og skal være en naturlig måde at arbejde på, da lærerne er ansvarlige for, at deres undervisning lever op til forenkede Fælles mål. Da vi selv skaber undervisningsmaterialer, er det også nødvendigt at have overblik, der viser, hvilke fagområder børnene har haft, og hvilke de mangler.</p> <p>Via kvantitative evalueringmetoder kan det sikres, at mål for den konkrete undervisning indkredses og fremgår både i forældreinformation og fx i børnenes arbejdshæfter.</p> <p>Dertil kommer gennemgang af børnenes arbejde, hvor det kan ses, hvordan målene kommer til udtryk.</p> <p>Gennem kvalitative evalueringmetoder som fx samtaler og møder præsenteres og evalueres undervisningen og børnenes udbytte, herunder hvordan målenes effektueres.</p> <p>Resultatet af skolens inddragelse af mål i den konkrete undervisning er, at lærere, børn og</p>	Hvert år	Ja	April 2025	Skolelederen	Kvalitetsevaluering af skolens inddragelse af mål i den konkrete undervisning vurderes i sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling. Her tages stilling til, om der skal justeres eller ændres noget.	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

<p>forældre bliver endnu mere bevidste om mål for undervisningsforløbene, og dermed hvad barnet lærer. Samt hvad Fælles mål indebærer.</p> <p>Mål og handleplan: Øget synlighed af hvilke mål, der inddrages i undervisningsforløbene. Det gælder både i forældreinformation og i børnenes arbejdshæfter. Og større tydelighed i børnenes hoveder ved præsentation af målene indledningsvis og forbindelse mellem mål og opgaver. Og afslutningsvis i forbindelse med evaluering af forløbet med øget fokus på sammenhængen mellem mål, arbejdsform, produkt og udbytte, jf. inddragelse af børnene i evaluering af undervisningen i kap. 2.b. Dette skabes i høj grad ved netop at anvende faguddannede lærere, som underviser i deres fag og som er fagligt og pædagogisk nysgerrige.</p>									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Kapitel 3.i – 3.j Lever skolens op til målene? Undervisningens mål, tilrettelæggelse og gennemførelse

Kapitel 3.i – 3.j. Lever skolen op til målene?	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvarlig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet
Kapitel 3.i Lever mål op til det, der	Vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vejledende	Hvert år	Ja	April 2025	Skolelederen	Skolens undervisning lever op til	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk

kræves?	læseplaner som undervisningsplaner. Se 3.a., 3.f., 3.g., 3.h.					Fælles mål, hvilket evalueres løbende i samtlige fag og i forhold til undervisningsplaner og gennemførelse af dem.			hvor punktet uddybes
<p>Kapitel 3.j Standpunktet på trinniveau til vurdering af undervisningen</p> <p>Krydshenvisning til kapitel 2.f, 2.g, 2.h, 2.i, 2.j</p>	<p>I forbindelse med vores helhedslinje er fokus på den faglige sammenhæng fra trin til trin en naturlig del af planlægningen og evaluering heraf både blandt faglærerne og blandt lærerne på de forskellige trin.</p> <p>Overlevering og samtale er kodeordet fra trin til trin i forbindelse med, hvordan vi benytter vores viden om elevernes standpunkt på de enkelte trinniveauer, i henholdsvis dansk, matematik og engelsk, og i vores vurdering og evaluering af, om undervisningen faktisk leder frem mod de fastlagte trinmål og slutmål.</p> <p>Det er en bestemt gruppe lærere, der er knyttet til hvert trin. Det er disse fag-lærere, der bl.a. på deres ugentlige møder evaluerer børnenes personlige, sociale og faglige standpunkt og udviklingskurve. Det gælder også i forhold til forældresamtaler.</p> <p>I forbindelse med trinskifte overleverer de forskellige faglærere deres vurdering af elevens udbytte af undervisningen til kollegerne på det nye trin. Dertil kommer samtalerne i løbet af skoleåret,</p>	Hvert år	Ja	April 2025	Skolelederen	Det evalueres løbende, hvordan skolen benytter sin viden om børnenes standpunkt på de enkelte trinniveauer, i henholdsvis dansk, matematik og engelsk. Og om undervisning faktisk leder frem til mod de fastlagte del- og slutmål, jf Fælles mål.	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

	<p>hvor lærere på tværs af trin kan tale om børnene og give hinanden sparring.</p> <p>I forbindelse med forældresamtalerne formuleres fokuspunkter, som barnet i den kommende tid skal give ekstra energi og opmærksomhed, jf Fælles mål. Det kan indebære special undervisning, jf. kap. 7.</p> <p>På ældste 2 præsenteres alle Fælles mål i fagene, og eleverne er med til at vurdere, om og hvordan de lever op til dem. Og om der evt. skal gøres en ekstra indsats på enkelte afgrænsede fagområder.</p>								
<p>Vurdering - Kap. 3.i – 3.j Kvalitetsevaluering af om skolen lever op til målene</p>	<p>Formålet med at kvalitetsevualere om skolen lever op til målene er at skabe de bedst mulige udviklingsvilkår for eleverne og undervisningsvilkår for lærerne.</p> <p>Evalueringemetode og handleplan ses som to sider af samme sag. Evaluering af børnenes mål-opfyldelse kommer til udtryk i fx individuelle skriftlige evalueringer af børnenes afleveringer, i fagudtalelser til forældresamtaler, i vejlederudtalelser. Dertil kommer de mundtlige evalueringer. Disse processer kombineret med faguddannede lærere og et godt forældresamarbejde igennem hele skoleforløbet sikrer bedst</p>	<p>Hvert år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2025</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Kvalitetsevaluering af om skolen lever op til målene vurderes i sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling. Her tages stilling til, om der skal justeres eller ændres noget.</p>	<p>April 2024</p>	<p>April 2025</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

muligt, at skolen lever op til målene.
Dette indebærer et øget fokus på slutmål jf. Kompetencemål for eleverne på ældste 2.

Resultatet er, at lærerne i samtlige undervisningsforløb har en høj bevidsthed om, hvilke faglige mål, der sættes fokus på. Det kommer som nævnt også skriftligt til udtryk, jf. involvering af børn og forældre.

Skolen lever op til målene og har således i samarbejde med forældrene givet mulighederne for, at hver elev på bedste vis er studieparat og har personlige, sociale og faglige forudsætninger for at være aktive borgere i et folkestyre. Det gælder både i processen trin for trin og ved afslutningen af 9. klasse.

En høj bevidsthed om og inddragelse af skolens mål i vores undervisning og samvær skaber også en læringskultur, der giver lærerne sikkerhed for, at eleverne er klædt bedst muligt på til livet efter Bifrost.

Det indebærer ligeledes, at skolen skaber en klar sammenhæng mellem, hvad vi siger, og hvad vi gør. Ifølge undersøgelse af, hvad tidligere Bifrost-børn siger om udbyttet af deres skolegang på Bifrost fremgår det, at de undervisningsens formål samt mål og gennemførelse hænger sammen.

Se yderligere på bifrost.dk:

- "Sagt om Bifrost", hvor tidligere Bifrost-elever udtaler sig
- "Hvordan oplever børnene vores Bifrost-værdier"
- "Afsluttende projekt-prøve på Børneskolen Bifrost", se eksempler på faglige og tværfaglige udtalelser
- Eksempler på formål, mål, opgaver og evaluering fra fag i Naturvidenskabelig – Humanistisk og Praktisk-musisk hovedområde, se fanen 'Selvevaluering'

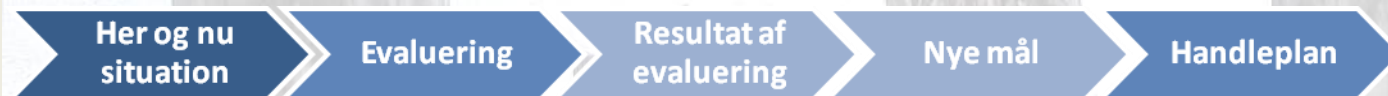

Elevens alsidige udvikling

Kapitel 4

Kapitel 4.a – 4.c Elevens alsidige udvikling

Kapitel 4.a – 4.c Elevens alsidige udvikling

Kapitel 4.a – 4.c. Elevens alsidige udvikling	Indhold Skolens praksis her og nu Vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner.	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvarlig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet
Kapitel 4.a Elevens alsidige	Elevens alsidige udvikling refererer til personlige og sociale kompetencer.	Mindst hvert 3. år.	Ja	April 2026	Skolelederen	Barnets alsidige udvikling i fagene	April 2023	April 2026	Se bifrost.dk

<p>udvikling i fagene</p>	<p>Værdigrundlag og læringssyn på Bifrost har et dannelses og udviklingsperspektiv. Det betyder, at al vores virke er bygget op omkring, at alle børn udvikler sig alsidigt i og bidrager til de fællesskaber, de er en del af.</p> <p>På Bifrost er de personlige og sociale kompetencer ligeværdige med de faglige/tværfaglige kompetencer. Udvikling af alle kompetencer indgår i lærernes tilrettelæggelse af undervisningen i alle fag, da det er en del af vores læringssyn.</p> <p>Visionen på Bifrost handler om at skabe visionære mennesker. Værdigrundlaget på Bifrost og det afledte læringssyn lægger dermed op til opmærksomhed og bevidste valg omkring alsidig udvikling. Hele skolens virke foregår under denne paraply – så 'alsidig udvikling' er et aktivt ønske fra forældre, medarbejdere, ledelse og bestyrelse. Og dermed også tilgangen på et individuelt, team og organisatorisk niveau. Se fx bifrost.dk "Året der gik", der beskriver, hvad der bl.a. sker i løbet af et år.</p> <p>Byggesten for alsidig udvikling Nedenfor opremses centrale begreber og syn på, hvad der er nødvendigt for barnets alsidige udvikling på Bifrost:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Glæde - Sanselighed - Omverdensforståelse - Fantasi - Nysgerrighed - Hånd og ånd - Mangfoldighed og virksomhed 				<p>evalueres løbende i forhold til skolens undervisningspraksis og anbefalinger fra ministeriet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.lysten til at lære 2.lære på forskellige måder 3.lære sammen med andre 			<p>hvor punktet uddybes</p>
----------------------------------	---	--	--	--	---	--	--	-----------------------------

- Tid og rum
- Medansvar og medbestemmelse.

Se yderlige uddybning på bifrost.dk ,
se fanen 'Om Bifrost',
"Alsidig udvikling – lærernes fokus"
Visioner og forståelse af centrale forhold
kombineres med nærvær og empati.

At blive set og mødt giver tryghed Bifrost er ikke større, end at det er muligt for alle voksne at kende alle børn ved navn og have et indtryk af barnets personlighed. Børnene kender stort set også hinanden på tværs af trin. På trinnet kender alle børn hinanden. At man 'findes og har et navn' er stærkt medvirkende til at skabe den tryghed, der er nødvendig, for at man kan være åben og modtagelig for nye indtryk og dermed forudsætningen for mod og vilje til alsidig udvikling.

Relationen til de voksne er afgørende
De voksne omkring hvert barn har således et indgående kendskab til barnet. Viden om at relationen er afgørende for trivsel, læring og alsidig udvikling understøttes bl.a. prik-tester, hvor barnets lærere med 'grøn-gul-rød' hver især og sammen analyserer og vurderer relationerne barn-voksen.

Der er grundlæggende forhold i læreres praksis, som får relationerne til børnene til at blomstre.

- Tydelighed
- At vise sig selv som menneske
- At vise menneskelig interesse
- Udtrykke forståelse
- Humor
- Konsekvens

--	--	--	--	--	--	--	--	--

- Positive forventninger
- Ofte ignorering af negativ adfærd
- Meget positiv opmærksomhed
- Anvisning af handlingsalternativ

(Kilde: Louise Klinge Nielsen).

Den gode relation ses som glæde hos både børn og lærere ved undervisningen og en fælles optagethed af undervisningens indhold, dvs. et stærkt fundament for succesfulde læringsprocesser og børnenes alsidige udvikling fagligt såvel som i forhold til livsduelighed.

Hvert barn skal således have mindst en voksen, som de har et godt og fortroligt forhold til.

Udvidede relationer

Man lærer sammen med andre - ved at efterligne, tale sammen, eksperimentere, give hinanden respons, reflektere og prøve sine overvejelser af på andre. Uanset om "man" er barn på yngste trin, mellemtrinnet, ældste trin eller på ungdomsuddannelsen, behøver man andre som stilladser i sin læreproces, jf. oplæg v. Elsa Munck Carlsen om eksekutive funktioner. Det gør vi også som voksne i vores samarbejde. Forpligtende læringsfællesskaber gælder både for børn og voksne. Vores lærings syn gælder mennesker – ikke udelukkende børn.

Nye forskningsresultater dokumenterer, at undervisningens struktur og børnenes læreprocesser skal tilrettelægges, så det bliver muligt at **lære sammen**.

"Forskning viser, at fællesskab og relationer er helt afgørende for elevernes læring. Identitet, selvværd og læring går

--	--	--	--	--	--	--	--	--

gennem andre børn og voksne. Børn ved det tilsyneladende intuitivt, for mangler de en adgang til fællesskabet, er det en barriere for læring. At arbejde med læring og læringslyst er også at arbejde med betingelser for læringsfællesskaber”.

(Kilde: ”Fælles viden – Fælles handling. Ja vi er klar!” – et fælles oplæg af KL, DLF, BUPL, Børne- og kulturchefforeningen, Skolelederne og Skole og Samfund, 2009)

Betingelser for læringsfællesskaber

handler også om, hvordan læreren leder undervisningen. I nogle klasser vil det være en udfordring, for andre er det blot en styrkelse af den klassekultur, som man har i forvejen: et inkluderende fællesskab, hvor børnene lærer, fordi der er noget, der fænger.

Dialog er nødvendig som aktivitet, hvis læring skal forankres. Dialogen er hos os et omdrejningspunkt i alt samvær og læring.

”Dialog om læringsmål giver resultater. Forskning viser, at tydelige forventninger, målrettet undervisning, konsekvent opfølgning af elevfremskridt og aktiv elevinvolvering fremmer læring.”

(Kilde: KL: Nysyn på folkeskolen, 2010).

En af betingelserne for læringsfællesskabet er valg af metoder, hvor lærernes refleksion over undervisningen giver argumentet for, hvorfor der vælges, som der gør. Metodefrihed bliver til *metodeansvarlighed* i didaktikkens maskinrum, hvor overvejelser over mål, børnenes læringsforudsætninger og forforståelse omsættes til didaktisk design, differentiering og grundlag for hvert barns alsidige

udvikling, jf. vores undervisningsplaner til samtlige undervisningsforløb.

Læreren er den største enkeltfaktor for børnenes læring i skolen, børnenes relation til læreren smitter af på deres forhold til faget. Læreren nærmest inkarnerer faget.

Børnene må også lære at lære *sammen*. Deres behov for at være aktive deltagere skal tilgodeses, så de fastholder sig selv og hinanden i læringen. Deres egne kompetencer skal vitaliseres og bruges, når først læreren har introduceret og forklaret, og alle i fællesskab har talt om mål og vurdering af kvalitet.

Sidegevinsten ved læringsfællesskaber er, at læreren får tid til de børn, behøver særlig læreropmærksomhed.

Det udvidede relationsbegreb - børn lærer sammen - supplerer klasseundervisning og individuelle læreprocesser, så fokus fastholdes på stoffet og læringsmålene.

Bifrost handler både om læring OG dannelse. Det vil sige, at barnets alsidige udvikling sker i samspil mellem undervisning i fagene og skolens aktiviteter i øvrigt. Altså i de forpligtende fællesskaber og de læringsmiljøer de indgår i.

Læseplan for bløde kompetencer er særlig udviklet for Bifrost. Formålet er styrke bevidstheden om børnenes alsidige udvikling. Udviklingen af bløde kompetencer skal

inddrages og begrundes i:

- valg af indhold
- arbejdsform
- opgaveformulering
- materialevalg
- problemløsning
- evaluering

De bløde kompetencer udgør fire vinkler på personlige alsidig udvikling:

Relationskompetencer

Det er gennem samspillet med de sociale omgivelser og tilhørsforholdet til den sociale sammenhæng, at den enkelte får mulighed for at udvikle disse kompetencer og den nødvendige refleksion.

Forandringskompetencer

Ved forandringskompetence forstås, at man har mod på forandring. Kulturen lægger op til udveksling og forandring af viden, nye måder at se, forstå og perspektivere den gældende viden på.

Læringskompetencer

Ved læringskompetencer forstås motivation til at lære. Kompetencen udvikles gennem kravet om fortsat at lære, dvs. opnå viden, at forholde sig til viden og at uddrage den informationsmængde, der er nødvendigt.

Meningskompetencer

Livslang uddannelse er grundlæggende betinget af det enkelte individs lyst og motivation til at lære og til at udvikle sine evner. Det er den individuelle vilje, motivation og parathed til at indgå i og være en del af en løbende kvalifikations- og kompetenceudvikling, der er drivkraften. Der er udelukkende tale om et indre plan. Det handler om den personlige- og sub-

--	--	--	--	--	--	--	--	--

jektive mening, der forbindes med handlinger og færdigheder. Det er selvværdet og tilliden til egne muligheder.

Det er altså vores opgave at skabe rum for, at børnene kan udvikle sig til kompetente mennesker. De skal have mulighed for at udvikle en vifte af kompetencer.

Som kompetenceudviklende skole tør vi satse på alle lag i kompetencerne:

- **færdigheder**

- **kundskaber/viden**

- **holdninger og værdier**

Der er ikke tale om adskilte pædagogiske mål, men om eksplicitte aspekter ved den pædagogiske proces. Dermed lægges der vægt på den personlige stillingtagen i de faglige færdigheder.

Der lægges vægt på kundskab som en refleksion, der er forbundet med både faglige og sociale relationer, og der lægges vægt på, at den enkelte formidler sine egne holdninger, værdier og fortolkninger.

Der er tale om læring til i bredere betydning, dvs. at der skal skabes et socialt- og kulturelt miljø, der lægger op til den kundskab at kunne forholde sig til tingene, krav om, at børn ikke kun lærer "lektien", men forholder sig til den og tænker videre selv.

Udviklingen af de bløde kompetencer ligger oven over, uden om, ved siden af, midt i arbejdet med fagrækken.

Emnet - meningskabelse

En del af rammen for at kunne udvikle sig alsidigt er, at arbejdet skaber sammenhæng og mening. Det handler både om

--	--	--	--	--	--	--	--

den lille og store mening. Den lille 'her og nu' og den store eksistentielle mening. På Bifrost arbejder vi altid ud fra et emne. Emnet danner en rød tråd i og ramme for skolearbejdet.

Det første emne i skoleåret er fælles for alle trin. Åbningen af emnet er fælles for børnene på tværs af alder og klasser. Det giver mulighed for mesterlære og et tolerance- og fagligt perspektiv på, hvordan tilgangen er forskellig for de forskellige børn og 'aldre'. Herefter fortsætter inspirationsfasen målrettet trinnene.

Ex. på alsidig udvikling i helhedslinje i emnet 'Af jord er vi kommet'

Fra ét konkret og nært tema på yngste om hedens dyr til mellemtrinnets overordnede tema "Ind i landskabet" om opmærksomheden mellem hvad der er hhv. natur og kultur og videre til ældste trins forskellige vinkler på menneske- og samfundsyn. Se problemformuleringen nedenfor i dette kapitel og emneinfo på bifrost.dk Børnene arbejder således med en vinkling på emnet, der matcher deres personlige udviklingstrin.

I forhold til fagene er der dels kernestof, dels emnerelateret indhold og bearbejdning. Fagene giver børnene viden og færdigheder, så de kan fordybe sig i relevante temaer, der udspringer af emnet. Og præsentere og diskutere denne nye indsigt med deres kammerater – og ad den vej være i alsidig udvikling, både mht. metode og indsigt.

Børnenes alsidige udvikling sker i alle fag, da det er et krav på Bifrost, at der i samtlige undervisningsforløb er indtænkt ud-

--	--	--	--	--	--	--	--	--

vikling af bløde kompetencer. Nedenfor præsenteres uddrag af undervisningsplanerne. Disse samt opgaveoversigt, eksempel på opgaver og evaluering kan ses uddybet på hjemmesiden under fanen 'Selvevaluering'.

Fx matematik 2. klasse

Emne: Af jord er du kommet

Tema: Hedens dyr og planter

Opstart: August 2013

Formål

Lyngen er et pragtfuld tæppe skrev H. C. Andersen efter han i 1860 var på besøg i Jylland. Han var tydeligvis meget betaget af dette landskab med det store bare udsyn. Det er netop denne sanselige oplevelse, vi håber, at børnene har fået første skoledag på heden ved Præstbjerg. For heden er helt speciel, og derfor må vi passe godt på den! Her er jorden sur og tør – og alligevel sker der en forvandling i august og september, når hedelyngens brunlige stængler blomstrer i de smukkeste lilla nuancer. Men det er ikke kun på grund af det smukke lyng, vi skal værne om heden. Her lever der nemlig også en masse dyr, der netop elsker den natur, der kun findes på heden.

I det første tema vil vi på yngste trin koncentrere os om de dyr og planter, der vokser på heden. I dette hæfte er det selvfølgelig set ud fra en matematisk vinkel, og det faglige fokus vil hovedsageligt handle om areal og mønstre.

Faglige mål:

Opg. 1 – Hugormens mønster

Opg. 2 – Gæt et dyr der lever på heden

Opg. 3 – Honningbiernes bo

- Opg. 4 – Er du ligeså dygtig som bien?
 Opg. 5 – Hjælp honningbien
 Opg. 6 – Grævlingens jagt efter regnorme
 Opg. 7 – Hvor meget hede er der?
 Opg. 8 - Tegn selv et landkort

Fagudtryk fra læseplanen:

Aritmetik

- Addition (med tier overgang)
- Tælle tern (kardinaltal)
- Geometri
- Fortsætte et påbegyndt mønster
- Find selv på et mønster (isometrisk papir)
- Geometriske figurer (bla. 6-kanten)
- Den rette vinkel
- Areal (snak om km²)

Algebra

- Afsætte givne koordinater i koordinatsystem

Personlige mål:

Gøre sig klar – Finde sin plads hurtigt; i kredsen og ved bordet. Finde sine ting hurtigt; i mappen og i penalhus.

Oplæg – Spørge hvis der er noget der undrer en eller hvis der er noget man ikke forstår. Komme med kommentarer til oplæggets indhold og deltage i den fælles dialog.

Selvstændigt arbejde – Have overblik over arbejdssedlen (skrive dato). Have styr på arbejdstiden - hensigten er, at børnene når en side i hæftet i hver time.

Fremlægge – Fortælle de andre hvordan man har lavet en opgave, hvad man har tænkt - hvor det var svært og hvordan man løste problemet.

Struktur og evaluering:

--	--	--	--	--	--	--	--

Alle opgaver gennemgås og diskuteres fælles. De fleste opgaver laves derefter individuelt. Nogle opgaver løses fælles i klassen og nogle i grupper. Hver times arbejdsproces og tematiske opgave evalueres mundtligt og nogle opgaver fremlægges af børnene. Sideløbende med den tematiske matematik arbejdes der i talhæfter med færdighedsopgaver.

Eksempler på opgaver, evaluering med et barn, evaluering med klassen, lærerens evaluering af forløbet samt fotos fra processen ses på bifrost.dk, fanen 'Selvevaluering', matematik 2. klasse 2013-14. (Naturvidenskabelig fagområde) De følgende eksempler er også uddrag.

Fx fysik/kemi 6. klasse

Faglige mål

Målet med " Af jord er vi kommet" er, at børnene skal tilegne sig viden om heden og de kemiske og biologiske forhold som her har afgørende betydning.

Undervisningen skal desuden lede frem mod, at børnene tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- benytte fysiske og kemiske begreber og enkle modeller til at beskrive og forklare fænomener og hændelser
- kende til vigtige stoffer og materialer og deres egenskaber
- beskrive hovedtræk af nitrogens kredsløb i naturen
- læse og forstå informationer i faglige tekster
- anvende fagsprog

Sociale mål

- Lære lokalet og faget at kende
- Deltage aktivt i undervisningen
- Være positivt indstillet på samarbejde/gruppearbejde
- Bidrage med kommentarer

Personlige mål

- Være undervisningsparat
- Være aktivt deltagende
- Være ansvarlig

Undervisningen kræver også en udvikling af de bløde kompetencer. Der stilles krav til selvstyring og ansvarsfølelse. Det udmærkes specielt i arbejdet med forsøgene. Valg af samarbejdspartnere. Indstillingen til arbejdet. Og en kritisk stillingtagen til både egne og andres konklusioner af resultater.

Fx dansk, 0. klasse

Emne: Af jord er vi kommet

Tema: Hedens dyr

Børnene i 0.klasse har allerede nu en begyndende interesse for skriftsproget. De legelæser, -skriver, -staver og stiller i det hele taget mange spørgsmål omkring bogstaverne.

Børn skal motiveres til læsning. De skal udvikle et godt sprog og opleve, at tekst er nedskrevet tale og at læsning er spændende og nyttigt.

I Bikuben (førskolen red.) var meget af arbejdet rettet mod bogstavindlæring – det arbejde vil jeg nu forsøge at videreudvikle med udgangspunkt i små tekststykker om hedens dyr.

Vi skal i undervisningen benytte mange forskellige former for sprog. Vi skal tegne,

male, forme, synge, bruge kroppen og så skal vi sammen lytte til den gode fortælling. Undervisningen i dansktimerne vil være præget af mange og hyppige aktivitetsskift. Til slut vil jeg evaluere heftets indhold med det enkelte barn. Ud over danskheftet vil børnene også få et bogstavhefte, som vi også skal arbejde med.

I arbejdet med børnene vil jeg lægge vægt på, at de får gode arbejdsvaner i timerne. Derfor skal børnene lære at:

- Lytte til hinanden
- Deltage i fællesanliggender
- Acceptere hinandens forskelligheder
- Være gode ved hinanden
- Tage ordet efter tur
- Holde arbejdsro
- Holde orden i mappe og kasse
- Hjælpe hinanden

Fx engelsk 8. klasse

Over There – Across Time

Formål

Hvordan var det for vores forfædre at rejse ud i verden og bosætte sig i fremmede egne. Hvorfor gjorde de det? Hvad oplevede de? Og hvordan er det for nutidens migranter, når de vælger at forlade alt og rejse til et nyt land? Hvordan omstiller de sig til deres nye liv? Hvad vil det sige at være migrant?

Med dette kompendium får I indsigt i netop disse spørgsmål samtidig med, at I arbejder med det engelske sprog. Fokus er især på udvikling af jeres kommunikative evner og jeres ordforråd i et aktuelt tema.

Struktur

Der arbejdes selvstændigt, parvis, i grupper og på klassen. Forløbet forventes at vare et par måneder.

Værdsættelse

Evalueringen foregår på flere planer: efter opgaver, ved timens afslutning i kredsen, og ved forløbets afslutning hvor der evalueres skriftligt og mundtligt, både individuelt og på klassen.

Indhold:**Silent settlers**

- digtlæsning og analyse
- læsning > sagprosa
- klassesdiskussion
- opgave med talord
- grammatik > verber
- gruppediskussioner
- hangman > nøgleord
- visualisering af nøgleord via internet
- tekstforståelsesopgaver > mundligt i grupper

se mere på bifrost.dk

Faglige mål:*Kommunikative færdigheder*

- forstå hovedindholdet af lydmedier, hvor forskellige sociale og regionale sproglige variationer forekommer
- redegør for erfaringer, følelser, holdninger og viden i forbindelse med samtaler og debatter om emnet
- læse, forstå, referere og arbejde selvstændigt med skrevne tekster inden for flere forskellige genrer og teksttyper i et

dagligdags sprog inden for emnet og dets problemstillinger

- uddrage og anvende informationer fra forskellige medier og informationskilder inden for emnet

- udtrykke oplevelser, fantasi, følelser og viden i en sammenhængende, skriftlig form

Sprog og sprogbrug

- udtrykke sig uformelt mundtligt og skriftligt

- anvende et tilstrækkeligt og forholdsvis præcist ordforråd inden for området og dets problemstillinger

- anvende synonyme og omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt

- have en udtale, der ligner britisk og amerikansk sprogtone

- anvende viden om centrale grammatiske områder, herunder ordklasser, verbernes former og funktioner samt præpositioner, når fokus er på den sproglige form

- anvende retstavning og tegnsætning så præcist, at meningen bliver tilstrækkelig tydelig

Sprogtilegnelse

- anvende kommunikationsstrategier, først og fremmest omskrivning, brug af overbegreber og synonyme samt kropssprog og mimik

- udnytte computerens muligheder i forbindelse med informationssøgning

- anvende ordbøger og grammatiske oversigter

- bruge stavekontrol hensigtsmæssigt

- gennemføre en aktivitet individuelt og i par- og gruppearbejde

Kultur- og samfundsforhold

- benytte og vurdere informationer fra engelsksprogede kilder til at belyse et emne fra flere sider.

Personlige mål:

Relationskompetencer, hvor I får mulighed for udvikle jeres evner til at

- reflektere, handle og agere
- lever jer ind i forskellige situationer
- placere jer selv i et "indre" forhold til andre mennesker
- uddrage vigtige sociale erfaringer, der kan skabe personlighedens kerne
- vise åbenhed

Forandringskompetencer, hvor I får mulighed for at udvikle jeres evner til at

- vise åbenhed over for læring
- vise empati
- kunne skifte synspunkt og se tingene på nye måder
- udveksle og forandre viden
- være kreative og skabende
- reflektere, fortolke, uddrage og dermed vurdere
- vise ansvarsfølelse, beslutsomhed og udholdenhed
- vise nysgerrighed, opfindsomhed, fleksibilitet og omstillingsevne

Læringskompetencer, hvor I får mulighed for at udvikle jeres evner til at

- indhente, skabe, omfortolke og bearbejde viden
- forholde sig til viden
- vise nysgerrighed og til at undres, begejstres
- vælge og udvælge

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Meningskompetencer, hvor I får mulighed for at udvikle jeres evner til at

- vise selvværd og selvtillid
- vise rummelighed, indfølelse
- sætte sig mål
- skabe sammenhæng
- forholde sig, fordybe sig, reflektere, fortolke, uddrage og vurdere
- vise selverkendelse og selvrespekt

Fx Idræt, Kidsvolley 6. klasse

Faglige, personlige og sociale mål

- indgå i og skabe forskellige idrætslige lege sammen med andre
- udføre handlinger med forskellige boldtyper med såvel hænder som fødder, som slagredskaber
- deltage i regelbaserede holdidrætter og små- og minispil
- forstå egen rolle og eget ansvar i regelbaserede idrætsaktiviteter
- forstå betydningen af fairplay.

Ovenstående præsenterer formål og mål i faglige sammenhænge. Nedenfor sættes fokus på tvær-fagligt arbejde.

”Trivsel og alsidig udvikling” i forhold til læring – under dette kapitel blev Bifrost præsenteret i forbindelse med regeringens rejsehold, der gav folkeskolen et 360 graders eftersyn. Se artiklen på bifrost.dk, der handler om, hvordan faglighed anvendes ind i tværfaglighed (værksted og projekter) og netop understøtter børnenes alsidige udvikling. Læringssynet på Bifrost er således en del af forudsætning for, at børnene har en alsidig udvikling.

**Projektarbejdet – fagene anvendes
Fx uddrag af projektarbejdet på hhv.
Ældste 1 og Ældste 2 i emnet 'Af jord er
vi kommet':**

Fælles problemformulering Æ1:

Istiderne har ændret på landskabet, som har haft indflydelse på, hvordan den "unaturlige natur" ser ud i dag. Gennem lang tid har mennesket ændret naturens gang og ødelagt jorden. Derfor forsøger mange at gøre en forskel for at genopbygge "det tabte land".

Altid har vi søgt efter bedre levevilkår, deriblandt kartoffeltyskerne, som kom til heden omkring 1800-tallet, hvor det meste af verden var i gang med at blive koloniseret. Hvert samfund har forskellige vækstvilkår, og derfor findes der klasseforskelle.

- Hvilken indflydelse har kolonisering haft?
- Hvilke konsekvenser har klasseforskelle?

Fælles problemformulering Æ2:

Vi stammer alle fra naturen, men vi har ændret og formet på den efter vores behov. Det har fået store konsekvenser. Mennesket har en trang til at bestemme, hvilket ud over miljøproblemer kommer til udtryk i samfundsmæssige uligheder. Vi har altid haft en evne til at tilpasse os og finde på løsninger, og det vil der være behov for i fremtiden.

"Vi vil alle gerne tilbage til naturen, bare ikke til fods"

- Hvordan vil vi være mennesker?

--	--	--	--	--	--	--	--	--

- Hvordan udvikler vi os uden at gøre skade?

Herefter vælger de unge mennesker deres eget tema, som de fordyber sig i og sætter op mod den fælles problemformulering. Der blev valgt temaer som fx Menneskets evolution, Teknologiske løsninger ift. Genbrug, Naturkatastrofer, Truede dyrearter, Forurening, Genmanipulation, Konkurrencegeenet, Udkantsdanmark, Migration, Naturens design, Verdens undergang mfl.

Undersøgelsen af det selvvalgte tema skal opfylde visse fastlagte kriterier, der tager afsæt i værkstedsarbejdet fra yngste og mellemtrinnet. De tre værksteder repræsenterer arbejdsmetoder og viden fra hhv. en naturvidenskabelig, en humanistisk og samfundsvidenskabelig vinkel.

For at højne indsigten i projektarbejdet skal en skriftlig rapport opfylde bestemte fastlagte kriterier, og et tilhørende musisk udtryk vise en personlig indsigt og evne til at forme og videregive et budskab. Det musiske udtryk er en sanseliggørelse af det kognitive indhold. Altså en ikke-skriftlig måde at gengive sit tema på og formidle et budskab.

Målet med det musiske udtryk er altså at udtrykke projektarbejdets kerne i et andet sprog end den skriftlige, saglige rapport – den såkaldt objektive del. Dvs. der altid er en praktisk/musisk arbejdsdel i projektførelsen for alle børn.

Formidling

Rammen og kriterierne for valg af indivi-

--	--	--	--	--	--	--	--	--

duelt tema er Den fælles problemformulering. Styrken i de mange temavalg er, at der åbnes mange forskellige måder at anskue samme problem på, og at det kan føre til ny indsigt. De unge mennesker skal erfare fællesskabets betydning ved, at andres undren og andres spørgsmål kan udvide ens egen personlige tænkning og give nye perspektiver. I fremlæggelsen præsenteres undersøgelsen: ens indsigt, overvejelser, tanker og budskab. Den enkelte lægger efterfølgende op til og er ordstyrer på trinnets debat, som altså sker på baggrund af den viden og den provokation, der præsenteres for at få kammeraterne til at tage stilling til fx dødsstraf, genteknologi/manipulation, kunstig intelligens, jødeforfølgelse, racisme, psykoanalyse, jordens oprindelse, Warhol, Kvium, energiformer/misbrug.

Den fælles problemformulering bliver derved belyst fra mange forskellige vinkler. Ens egne holdninger og handlemuligheder bliver synliggjort, og ikke mindst får man diskuteret konsekvenser af den nye indsigt i forhold til natur/kulturdimensionen – og herunder på et personligt- mellemmenneskeligt- og globalt plan.

Ex. på individuelt tema, problemformulering og debat-spørgsmål:

Individuelt tema:
"Udkants-Danmark"

Individuel problemformulering:

Den rådne banan, Lars tyndskids mark, taberland, knoldesparker city, bøhlandet også bedre kendt som udkants-Danmark. Engang var befolkning spredt jævnt ud over landet, men flere mennesker søger

--	--	--	--	--	--	--	--	--

mod byerne, hvor der er bredere udvalg af uddannelser, arbejdspladser, oplevelser og fritidsaktiviteter. Det betyder, at der kommer masser af liv i byerne, men at udviklingen går i stå de steder, hvor der bliver affolket.

- Hvad skal vi gøre for ændre på den ulige befolkningsfordeling? Og hvad sker der, hvis vi ikke gør noget?

- Hvilke konsekvenser har urbaniseringen national og internationalt?

- Hvem udvikler udkants-Danmark, og hvad bliver der gjort politisk?

Diskussion med trin-kammerater

- Hvad kan vi gøre for at "redde" Udkants-Danmark, og skal vi gøre noget?

-Tror I, at Herning er Udkants-Danmark om 25 år?

Dialog og fremlæggelse

Samtaler forstærker vores relationer og indsigt i hver enkelt af os. Hver gang vi åbner munden, fortæller vi noget om, hvem vi er. At turde udtrykke sig og kunne gøre det nuanceret bygges op fra 0. klasse. At bruge tid til at indkredse, dels hvad der skal vises og siges og debatteres, dels i hvilken rækkefølge og hvordan og ikke mindst tid til at øve sig. Herunder også vise det for en voksen, der kan vejlede barnet/børnene, inden man tager kammeraternes tid er en naturlig del af faserne i et godt arbejdsforløb på Bifrost. Vi opfordrer også til, at barnet holder generalprøven hjemme foran forældrene. At lytte til sin stemme, at finde ordene, have orden i materialer og effekter, at tale ud til publikum, at håndtere situatio-

--	--	--	--	--	--	--	--	--

nen med at stå foran et publikum og præstere, osv. læres ved at gøre det kombineret med viden om, hvordan man kan gøre det. Reaktionen fra kammerater og lærer efter en fremlæggelse er også en spejling af, hvordan andre oplever, hvad man havde tænkt og planlagt. Samtidig med at det også sætter barnets viden i spil. Her ved tydeliggøres at viden ikke er en statisk størrelse, men afhængig af vinkling, metode, kilder mm.

At være aktiv og bidrage til fællesskabet ved at dele sit arbejde med kammeraterne giver tillid både til egne evner og fællesskabet. Dertil kommer selvværd, der vokser af at opdage og opleve ens livsduelighed.

Denne arbejdsform fordrer altså alsidig udvikling både mht. personlighed, social forståelse, faglig/tværfaglighed.

Empati og spørgsmål

Det handler også om er være bevidst om, hvilken type spørgsmål vi stiller, og hvad vores (andres) intension med spørgsmålet er: Handler det om at påvirke, orientere, undersøge eller forandre. Det gælder både for børn og voksne. At være aktiv lytter under et oplæg kræver mental rettedhed og vilje til at involvere sig. Det gælder også i den efterfølgende debat. Indlevelse i stoffet, måden det præsenteres på, personens evne til at præsentere er opgaver, der påhviler tilhørerne.

'Kunsten at stille udfordrende spørgsmål er mindst lige så vigtig som kunsten at give klar svar... gode spørgsmål er spørgsmål, som frembryder dilemmaer, undergraver indlysende eller kanoniske

'sandheder' eller tvinger os til at lægge mærke til inkongruenser'. (Kilde: Jerome Bruner)

Undervisning med anerkendende pædagogik

Vi søger hele tiden bevidst at opbygge et læringsmiljø, hvor vi har respekt for hinandens forskellige holdninger og meninger – og intensioner.

Vores måde at lytte til hinanden og tale sammen har afgørende betydning for, hvilken baggrund vi har for at vælge reaktion. Det kræver selvindsigt.

At bygge videre på styrker kræver en anerkendende udforskende indstilling. Anerkendelse bygger på den grundholdning, at den anden har ret til at mene, hvad han/hun mener, og at blive set og hørt som den, han/hun er. Der kræver opmærksomhed både i det fælles og individuelle forum. Blandt både børn og voksne.

I forhold til at skabe et læringsmiljø for alsidig og anerkendende udvikling er vi opmærksomme på:

Fælles forhold

- fælles oplevelser og erfaringer
- fælles samtaler som baggrund for afklaring af begreber, konkretisering og definerende af centralt indhold
- fælles arbejde i klassen med væsentlige dele af indholdet
- fælles arbejde med planlægning, gennemførelse og vurdering af indhold, gruppedannelser og arbejdsform som led i udvikling af kvaliteten i undervisningen

Den Enkelte person

- den enkeltes oplevelse af fællesskab,

--	--	--	--	--	--	--	--	--

mening og sammenhæng i undervisningen

- den enkeltes forståelse, oplevelse af personlig værdighed og anerkendelse
- den enkeltes forståelse, oplevelse af personlig værdighed og anderkendelse
- den enkeltes mulighed for at bruge egne erfaringer og møde nye udfordringer i par- og gruppearbejde
- den enkeltes mulighed for egenvurdering og vurdering fra læreren som led i ansvarliggørelsen for egen læring

(kilde: Skoleledelse og den nye folkeskolelov, Ole Harrit)

Hver dag i alle fag – 'kreds'

At indlede hver time med at sidde i kreds giver mening, fordi alle kan se hinanden, lytte og afkode hinanden. At sidde i kreds er en del af vores skolekultur. Det er et forum til, at læreren kan fortælle, hvordan timens program og forventninger er. Det er her, børnene kan fortælle om oplevelser, involvere sig i præsentationer og undervisning. Oftest afrundes timen også i kreds, da det ligeledes er samtaleforum for at evaluere timens indhold, egen og klassens læring, opsamling på timen og hvad der skal arbejdes videre med.

"3 positive og en krads"

At have forskellige måder at kommentere og inspirere er væsentligt. Det danner et samtale- og evalueringsskelet for læringskulturen og den enkeltes alsidige udvikling. Det kan fx være at give hinanden "3 positive og en krads" efter en præsentation (inspiration fra Helle Bjerregaard). Det medvirker til, at børnene netop har en udviklingsvinkling og -perspektiv på deres udtryk og måde at opfatte hinandens

--	--	--	--	--	--	--	--	--

ytringer på.
Anerkendelse er netop ikke ensbetydende med 'roseklub', værdsættelsen og evnen til at tænke og formulere sig anerkennende kræver vaner, træning og rammesætning fra de voksnes side.

Forældresamtaler

I forbindelse med forældresamtaler evaluerer og formulerer barnets lærere hvilke fokus- og indsatsområder, de ønsker i den kommende periode, jf. vinklerne på forståelsen af barnets alsidige udvikling: personlig, social og faglig/ tværfaglig. Se kap. 2.b.

Elevens alsidige udvikling består således af en treklang mellem personlige, sociale og faglige/ tværfaglige vinkler. Det er i høj grad via fællesskabet, at personligheden styrkes og dermed en alsidig udvikling finder sted. Der gøres således en bevidst indsats over for læringsmiljøet.

Til alle læringsforløb i alle fag på alle klassetrin skal vores fag-faglige viden samt viden om de mange intelligenser, læringsstile og zonen for nærmeste udvikling indtænkes for at tilgodese differentiering og alsidig udvikling.

Se yderligere bifrost.dk, se "Alsidig udvikling - lærernes fokus"

Evnen til at få en idé, se verden/et problem på en ny måde er skabende virksomhed og vejen til alsidig udvikling, der kan manifestere sig i barnets tilgang til sig selv og sin omverden. Samvær og undervisningen skal derfor også understøtte

	<p>dette dannelses og udviklingssyn. Se fx bifrost.dk, "Æstetiske læreprocesser på Bifrost – At sige ja" "Det gode arbejde – fra yngste til ældste"</p> <p>Debatter på værdier og holdninger på trin, i klassen, i mindre grupper og med den enkelte afledt af såvel oplevelser og situationer i pauser og faglige/tværfaglige forløb, vurderinger, evalueringer m.m. gør, at de voksne og Bifrost også er i alsidig udvikling.</p> <p>Se yderligere bifrost.dk "Trivsel og alsidig udvikling" – case 25 – fra regeringens rejsehold (art.) "Alsidig udvikling – lærernes fokus" 'Emneinformation' Eksempler på formål, mål, opgaver og evaluering fra fag i Naturvidenskabelig, Humanistisk og Praktisk/musisk hovedområde, se fanen 'Selvevaluering' Eksempel på tværfaglige opgaver fra de tre trin, se fanen 'Selvevaluering' Se Facebook for Børneskolen Bifrost</p>								
<p>Kapitel 4.b Elevens alsidige udvikling i skolens aktiviteter i øvrigt</p>	<p>Tilgangen er den samme, som beskrevet under kapitel 4.a.</p> <p>En afgangsklasse formulerede den alsidige udvikling således: <u>Skoleliv fra begyndelse til slutning</u> I skolen fik vi muligheden for at udforske fantasiens farverige univers I skolen fik vi muligheden for at udtrykke egne meninger og holdninger I skolen fik vi bekræftet at livet er andet end matematikkens formler I skolen lærte vi at se verden i nye perspektiver I skolen lærte vi at respektere hinanden og</p>	<p>Mindst hvert 3. år</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Barnets alsidige udvikling i skolens aktiviteter i øvrigt evalueres løbende i forhold til skolens undervisningspraksis og anbefalinger fra ministeriet: 1.lysten til at lære 2.lære på forskellige måder 3.lære sammen med andre</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

samarbejde

Hvad vi ikke vidste var, at alt dette en dag ville komme os til gode

Undervisnings- og læringsparat

Der er mange måder at lære på, hvis barnet har lyst til at lære. Motivationen til at involvere sig og lære noget selv og sammen med andre er afgørende. På Bifrost mener vi, at involvering hænger sammen med medbestemmelse og medansvar, altså muligheden for at få indflydelse på ' eget liv og læring' samt nødvendigheden af at indse/skabe mening i skolearbejdet og samværet.

Udgangspunktet for al læring, incl. alsidig udvikling er oplevelsen. Indgangen til alle emne er oplevelsesfasen, hvorved børnene har mulighed for at opdage, hvad man kan involvere og fordybe sig i. Det indebærer også, at den sociale arv kan brydes, idet involveringen i emnerne ikke er afhængig af familie-aktiviteter. Oplevelsen er både en personlig og fælles oplevelse, hvilket også giver børnene en fælles referenceramme i den efterfølgende involvering og yderligere kendskab til hinanden og det fælles bånd.

I den forbindelse har kunsten en hovedrolle.

Anvendelsen af kunsten lægger op til 'alsidig udvikling' på mange kanaler

- Vi kan genkende noget fra os selv
- Ufarligt at tale om fx billedet, det handler ikke om mig, men hvad jeg er optaget af – etiske og eksistentielle samtaler
- Spørgsmål – undren – tilgang til livet, giver håb om en bedre verden/liv
- Ingen "rigtige" svar – alle kan være med, fællesskab

--	--	--	--	--	--	--	--	--

- Lytte til hinanden – måde at være sammen på, flere vinkler
- Anerkendelse og værdsættelse af den enkelte, dit bidrag er væsentligt
- Respekt og tolerance overfor forskellighed
- Sproglig opmærksomhed, fra hverdags- til fagsprog
- Ordforråd øges– vigtigt, når vi aflæser/tolker og taler med hinanden
- Lægger op til undersøgelse og fordybelse, hvad vil jeg vide mere om
- Lægger op til faglighed, nødvendig indsigt og kunnen
- Lægger op til for-forståelse og sammenhæng, jf. virkeligheden ikke er delt op i fag
- Muligheder for alle – fra konkret til filosofisk/abstrakt tænkning og tilgang

Aktiviteter på tværs af skema, alder, klasser og trin, der understøtter det enkelte barns og fællesskabets alsidige udvikling:

- **Fællesemner**, fx i begyndelsen af skoleåret, hvor oplevelsesfasen er fælles på tværs af klasser og trin
- **Morgensang**, daglig for alle
- **Temadage** hen over skoleåret, fx skak, spil, kortfilmsfestival, motionsdage, deltagelse i Code of Care Chair, hvor børnene arbejder sammen på tværs af alder og hvor de ældste børn indgår som projektledere i aldersintegrerede grupper
- **Fællesspisning**, hvor to klasser fra forskellige trin laver mad til hele skolen
- **Kor**, et fælles skolekor
- **Samspil** for forskellige grupper
- **Livø-lejr for alle fra 0.-9. kl.**, en årlig fast tradition og dage med optakt hertil

- **Nytårs-emne eller sommer-emne**, et kort forløb på 2-3 dage
- **Billedkunstens dag** - marts
- **SFO-jul**, et aftenarrangement for alle
- **Ud-af-huset-aktiviteter** som fx udstilling, koncert, teater, naturoplevelse
- **Lektiecafé og andre valgfag** efter skoletid
Flere af disse traditioner er beskrevet, se yderligere bifrost.dk

Idéråd – udvalg med repræsentanter fra børn og voksne, der kommer med idéer til, hvordan vi kan gøre det endnu bedre fx mht. udeareal. Se fokusområder i "Undervisningsmiljøvurderingen", fanen 'Selvevaluering' på bifrost.dk

Studie- og inspirationstur for ældste 2, medborgerskabet og verdensborgeren i både projekter og rejser.

Skolerejser med Bifrost er at betragte som undervisning, der er henlagt til et andet sted. Omdrejningspunkterne er, som i arbejdet på skolen, medborgerskab, bæredygtighed og innovation.

Det er en enestående chance for at få en oplevelse, der rækker ud over, hvad nærmiljøet kan byde på. En skolerejse skal derfor have et sådant mål og indhold, at den kan forberedes og efterbehandles. Skolerejser tilrettelægges således, at klassens fællesskab styrkes og indeholder både kulturelle og interkulturelle udfordringer, samt udvikle mellemfolkelig forståelse.

De fysiske rammer

--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>De fysiske rammer på Bifrost er et fælles læringsmiljø. De skal inspirere til nysgerighed, involvering, læring, formidling – til et inspirerende samvær og læringsfællesskab. Se fotos i diverse skrifter.</p> <p>Se yderligere på bifrost.dk</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Læseplan for bløde kompetencer" - "Demokratisk handlekompetence" - "Æstetiske læreprocesser på Bifrost – At sige ja" - "Det gode arbejde fra yngste til ældste trin på Bifrost" - "Undervisningsmiljøvurderingen" - "Hvordan oplever børnene vores Bifrost-værdier?" "Alsidig udvikling – lærernes fokus" "Hvorfor morgensang?" "Pauser" <p>Se eventuelt også: fanen 'Information' fanen 'Om Bifrost', "Artikler" og "Sagt om Bifrost" Fanen 'Undervisningen', se "Emneinformation" Eksempel på tværfaglige opgaver fra de tre trin, se fanen 'Selvevaluering' Se Facebook for Børneskolen Bifrost</p>								
<p>Kapitel 4.c Evalueringsmetoder til den alsidige udvikling</p>	<p>Analysestrategien af alsidig udvikling bunder i høj bevidsthed om, hvad Bifrost tillægger betydning, hvilket sprog vi vælger, hvilken tilgang vi udtrykker, hvordan vi værdsætter, evaluerer og proflekterer for at skabe et fremadrettet forløb. Validiteten bunder i veluddannede lærere, der også er bevidste om skolens værdigrundlag og læringssyn. Og at analyser og prioritering af fo-</p>	<p>Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens evaluering af evalueringsmetoder til den alsidige udvikling foretages løbende i forhold til skolens samlede praksis.</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

	<p>kus/indsats altid sker i større eller mindre grupper af lærere, der kender barnet rigtig godt og fra/i mange situationer. Gruppen er opmærksomme på barnets personlige/socialt/ kulturelle/faglige/ tværfaglige styrker og udfordringer, som danner bundklang i analysen. Det handler om at finde mønstre. Og sprækker – muligheder, der åbner for udvikling. Det afgørende er lærernes indlevelsesevne og systematikken i deres arbejder selv og sammen. Børnenes alsidige udvikling er derfor afhængig af kompetente voksne med følelse fornuft. Meget af det vigtigste og bedste i livet, kan ikke umiddelbart måles – så det gør vi ikke. Men vi er opmærksomme på stemning, glæde, omsorg osv.</p> <p>Se evt. bifrost.dk "Organisering af evaluering og specialundervisning" "Alsidig udvikling – lærernes fokus" "Det gode arbejde – fra yngste til ældste"</p>								
Vurdering – kap. 4 Kvalitetsevaluering af skolens arbejde med elevernes alsidige udvikling	<p>Formålet med kvalitetsevaluering af skolens arbejde med børnenes alsidige udvikling er at skabe de bedste mulige udviklingsbetingelser – for både børn, voksne og Bifrost, jf. vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner.</p> <p>Vurderingen er, at den løbende og afsluttende evaluering af børnenes alsidige udvikling står mål med, hvad der kan forventes i folkeskolen, jf. vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner.. Dette er også målet med kvalitetsevalueringen.</p>	Hvert år.	Ja	April 2025	Skolelederen	Kvalitetsevaluering af skolens arbejde med børnenes alsidige udvikling vurderes i sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling. Her tages stilling til, om der skal justeres eller ændres noget.	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

Arbejdet med alsidig udvikling varierer fra trin til trin, fra klasse til klasse, fra barn til barn. Differentiering er en konsekvent arbejdsform for alle lærere og børn i alle fag. Alsidig udvikling og faglighed komplementerer hinanden. Ligesom såvel den faglige og tværfaglige alsidige udvikling supplerer hinanden. Og barnets øvrige færden og samvær i pauser, i timer, i SFO, til morgensang, på udearealet, på den fælles studietur på Livø, osv. bidrager til barnets alsidige udvikling fra forskellige vinkler.

Valg af **evalueringsmetode** træffes afhængig af fokus.

Kvalitetsevaluering af skolens arbejde med børnenes alsidige udvikling er alle professionelle Bifrost-voksnes ansvar. Overordnet set er det lederens ansvar, at Bifrost systematisk arbejder med børnenes alsidige udvikling.

Vi anvender forskellige kvalitative evalueringsmetoder:

- Samtaler og møder med faglærere, trin, special klublærere, lærerrådsmøder
- Evt. deltagelse i møder hvori eksterne samarbejdspartnere som fx PPR er involveret
- Sparring og møder omkring børn med særlige udfordringer
- Ugentlige trinmøder, hvor trinnets faste lærere har et forum til at tale om børnenes trivsel og udvikling
- Info om og opfølgning af hvert barns fokusområder fra 0.-9. klasse
- Info og adgang til resultater af kvantita-

tive (summative) test. Se evt. kap. 7
- Samtaler med forældre, se kap. 2.c
- Samtaler med barnet, se kap. 2.b

I det pædagogiske årsarbejde er der altid fokus på, hvordan lærere bliver endnu dygtigere til at skabe stærke relationer, dels mellem os selv og børnene, dels hvilke undervisningsrammer som særligt styrker barnet/børne-relationerne, klasseledelse. Stikordene er LÆRERpersonlighed og -rolle, kommunikation, erkendelse/ anerkendelse, læreværdier/ handlinger/kultur (elevværdier/ handlinger/kultur).

Resultatet af arbejdet med det enkelte barns alsidige udvikling er person- og familieafhængigt.

Se yderligere bifrost.dk

- fanen 'Om Bifrost', se "Sagt om Bifrost",
- fanen 'Undervisningen', se "Læseplan for bløde kompetencer"
- se Facebook for Børneskolen Bifrost

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Frihed og folkestyre

Kapitel 5

Kapitel 5.a – 5.f Frihed og folkestyre

Kapitel 5.a – 5.f Frihed og folkestyre

Kapitel 5.a – 5.f Frihed og folkestyre	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvarlig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet

<p>Kapitel 5.a Frihed og folkestyre i undervisningen. De humanistiske fag</p>	<p>Der er på Bifrost tale om et dannelses- og udviklingsperspektiv, hvor det overordnede formål handler om at udvikle demokratisk handlekompetence. Det betyder, at hele vores virke er bygget op omkring, at alle børn udvikler sig alsidigt i og bidrager til de fællesskaber, de indgår i med bundklang i frihed og folkestyre. Se i øvrigt kapitel 1 og kapitel 4</p> <p>Frihed og folkestyre har omdrejningspunkter i menneskesyn, samfundssyn og læringsyn på Bifrost:</p> <p>Menneskesyn Al viden er skabt af mennesker, oplagret i erfaringen og formidlet i historien og kulturen. Skolen har et etisk og moralsk ansvar og skal bygge sit virke på åndelige og kulturelle værdier, som sætter børnene i stand til at orientere sig i verden og magte tilværelsen i fællesskaber med frihed og folkestyre. Mennesket tilegner sig verden, fordi det er åbent og rettet mod den. Gennem kontakt med naturen og kulturarven, dvs. handlinger, tanker, følelser og udtryksmåder forenet med fantasi og fornuft, konkret virkelighed, kunst og videnskab opnår mennesket forståelse af verden, former sig selv og får mulighed for at være med til at ændre verden til et endnu bedre sted at være. Viden og dannelse, der følges ad, udvikler forestillingsevne og refleksion.</p> <p>Samfundssyn Verden i global forstand kan forandres og forbedres. Skolens undervisning udspringer af metaområderne NATUR og KULTUR. Metafagene skal formidle en historisk sammenhængende forståelse, som anskueliggør den helhed, mennesket er en del af. Kulturfag og naturvidenskabelig dannelse udgør undervisningens grundlag. Kulturfag (humanisme og praktisk/musiske fag)</p>	<p>Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens arbejde med frihed og folkestyre i de humanistiske fag, evalueres løbende.</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>
--	---	----------------------------	-----------	-------------------	---------------------	---	-------------------	-------------------	---

og naturvidenskabelig dannelse skal samle den forståelse og erkendelse, som det moderne menneske har brug for, når det skal manøvrere i en global verden i samfund med frihed og folkestyre.

Læringssyn

En kompetenceudviklende skole skal satse på alle lag i kompetencerne, dvs. færdigheder, kundskaber, viden, holdninger og værdier som lige vigtige dimensioner, når mennesket skal forvalte naturen, samfundet og sig selv bedst muligt.

Der skal lægges vægt på kundskab som refleksion, der er forbundet med både faglighed og sociale relationer. Der skal skabes et socialt- og kulturelt miljø, hvor mennesker forholder sig og tænker videre selv.

Udviklingen af bløde kompetencer ligger oven over, uden om, ved siden af, midt i og bag arbejdet med fagrækken.

Skolens arbejde bygger på:

Oplevelse: Kulturhistorisk platform - Konfrontation - Provokation - Mening - Fællesskab – Helhed

Dialog: Samtale - Debat - Medansvar – Medbestemmelse

Det gode arbejde: Selvforvaltning – Beslutning - Udførelse – Vurdering

Indsigt i nødvendigheden – Den nødvendige indsigt

Frihed via medansvar

Vi er en del af et stort fællesskab. Når vi erkender, at vi med vores tænkning og handling er med til at skabe fremtiden, kan vi tage stilling til, hvordan vi træffer de bedste mulige og bæredygtige beslutninger.

Det nye sker, når den,

--	--	--	--	--	--	--	--	--

**der altid er tiltænkt
tilskuerens rolle,
begynder at blande sig**

Carl Scharnberg

Når mennesker skal lære naturens og kulturens love at kende, kan det ske dels ved dannelse dels ved tilpasning. Menneskesynet på Bifrost bygger på dannelse.

**Det vigtige er ikke
det vi er
men det vi godt
kunne være
kan være
ikke kan være endnu
men kan og skal blive engang
være engang...**

Inger Christensen, 'Det'

Igennem dannelse finder vi ud af, at både vi selv og verden kan blive og være anderledes. Vores læringsprocesser er også dannelsesprocesser, hvor børnene kommer om bag tingene og får øje på, hvordan de kan hænge sammen. Det gør mennesket til et ansvarligt væsen – for den, der har indset, er ikke længere uvidende. Når vi – børn som voksne - oplever, at andre mennesker tænker og handler, har vi et ansvar for at forholde os til det og reagere. Det gælder såvel på et personligt plan som i det nære miljø og i de samfundsmæssige forhold. Det, vi vælger – og ikke mindst ikke vælger - at tænke og gøre, er med til at skabe den person og omverden vi er og skal være engang...

Børnene må herigennem forstå, at en bedre verden at leve i også er afhængig af os selv. På Bifrost understøtter og nærer De kvalitative læreprocesser denne dannelse:

--	--	--	--	--	--	--	--

De fire omdrejningspunkter i den kvalitative læreproces er:

Oplevelse

Dialog

Det gode arbejde

**Indsigt i nødvendigheden –
den nødvendige indsigt**

I den kvalitative læreproces kobles motiv, mål, viden, tanker, forestillinger, følelser og interesser med udførelse i praksis. For at kunne handle ansvarligt må børnene tilegne sig nødvendig viden, nødvendige færdigheder og nødvendige værdier, så de kan udvikle deres egne holdninger.

Børnene skal erkende sig selv som frie, selvstændige individer, som har mod til at handle ud fra indsigt i verdens mangfoldighed, i natur og kulturforhold. De skal erfare, at verden forandrer sig, at de kan forandre verden og være med til at gøre en forskel.

Derfor må børnene erhverve sig den nødvendige indsigt (bl.a. kulturteknikker indenfor humanistiske, naturvidenskabelige og praktisk-musiske fag) for at erkende nødvendigheden: vi har selv et ansvar og et valg for at træffe prioriterede og bæredygtige beslutninger.

Når vi vælger at arbejde, som vi gør trin for trin igennem hele skoleforløbet, er det fordi vi vil noget med børnene, når de går ud af ældste trin: Vi ønsker, at børnene via den kvalitative læreproces og hele skolens stemning udvikler sig til bevidste, livsduelige mennesker, der kan handle ansvarligt i samfund med frihed og folkestyre. Børnenes selvværd og kompetence til at være et aktivt ansvarligt menneske skabes af personlige erfaringer og indsigt – guidet af kompetente voksne. En undrende og spørgende tilgang, hvor fagene fra alle hovedområder

anvendes som midler til at danne forståelse, sammenhæng og mening om den virkelighed vi hver især er en del af og bidrager til, jf. vores værdigrundlag.

Frihed og folkestyre indtænkes i valg af indhold og metode i såvel det faglige/tværfaglige samt personlige og sociale arbejde.

Nedenfor gives eksempler på, hvordan børnene forberedes på frihed og folkestyre i humanistiske fag:

Fx uddrag af undervisningsplan for dansk 6. klasse

Målet med danskarbejdet er, at både tekster og billeder kan være med til at belyse forholdet mellem det enkelte menneske og samfundet, mellem egn og kultur samt menneskets nødvendige behov for frihed, identitet og længsel. Dette kan/skal gøre os mere bevidste om, at der er mange måder at være menneske på – og mange måder at forholde sig til både fortid, nutid og fremtid! Samtidig skal vi konstant være opmærksomme på og være bevidste om, at det vi gør, har en betydning.

Fx uddrag af undervisningsplan i tysk 8. klasse:

Tema: Reisen

Opstart: august

Indhold: at opleve verden

Mål: Fokus vil ligge på udtale og sætningsopbygning.

En del af det, at kunne begå sig på tysk, er at kunne bruge forskellige hverdagsudtryk som fx at købe billet, når man rejser gennem Tyskland. Målet er. At der tilegnes kendskab til og færdighed i at fortælle om, spørge og udtrykke sig

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

om rejseoplevelser og udtryk i forbindelse med at være på farten.

Samtidig oparbejdes der kendskab til forskellige tyske rejsemål, og det at kunne beskrive egne rejser i enkelte, faste vendinger mundtligt og skriftligt.

Der vil være fokus på læsning, indholdsforståelse, udtale og skriftlig/mundtlig besvarelse af opgaver.

Sideløbende arbejdes der med grammatiske opgaver.

Faglige områder:

Kommunikativ færdighed

- spørge om og udveksle informationer om kendte emner, fx gennem gruppediskussion
- referere og kommentere i et enkelt sprog inden for kendte emner
- udtrykke sig skriftligt i et forståeligt sprog

Sprog og sprogbrug

- udtale ord og sætninger, så de er forståelige
- anvende et centralt ordforråd inden for nære og genkendelige emner
- anvende viden om sprogets opbygning, især ordstilling, ordklasser, verbernes form, når fokus er på den sproglige form
- anvende retstavning så præcist, at meningen bliver tilstrækkelig tydelig

Sprogtilegnelse

- turde udtrykke sig på tysk, eksperimentere med sproget. Dette fremmes fx ved gennemgående tysk kommunikation i undervisningen og fremlæggelser
- vælge og anvende lyttestrategier i forhold til en situation, fx lytte efter hovedindhold eller

--	--	--	--	--	--	--	--	--

væsentlige detaljer

- anvende ordbøger og grammatiske oversigter hensigtsmæssigt
- anvende et praktisk-musisk udtryk i forbindelse med en fremlæggelse

Struktur:

- Hftet består af såvel tekster, som opgaver
- Opgaverne er både gruppe- og individuelle opgaver
- Hftet præsenteres i fælles oplæg
- Læsning foregår ud fra de fra dansk kendte læsestrategier og vil både foregå i grupper, fælles på klassen og individuelt
- Præsentationen af opgaverne foregår såvel i mundtlig fremlæggelse som i skriftlig form
- Evaluering foregår mundtligt undervejs i forløbet
- Sideløbende arbejdes der med relevante grammatiske områder

Se flere eksempler på formål, mål, opgaver og evaluering fra fag i Humanistisk hovedområde, på bifrost.dk under fanen 'Selvevaluering'

Se yderligere bifrost.dk

"Bløde kompetencer på Bifrost"

"Værdier - Børneskolen Bifrost"

"Hvordan oplever børnene vores Bifrost-værdier"

"Demokratisk handlekompetence på Bifrost"

"Det gode arbejde på Bifrost fra yngste til ældste trin"

"AHA... Resonansbund for evaluering på Bifrost"

"Alsided udvikling – lærernes fokus"

"Afsluttende projekt-prøve på Børneskolen Bifrost"

Se flere eksempler på formål, mål, opgaver og

	<p>evaluering fra fag i Humanistisk hovedområde, se fanen 'Selvevaluering'</p> <p>Se Facebook for Børneskolen Bifrost</p>								
<p>Kapitel 5.b Frihed og folkestyre i undervisningen. De naturfaglige fag</p>	<p>Se kapitel 5.a.</p> <p>Nedenfor gives eksempler på, hvordan børnene forberedes på frihed og folkestyre i de naturvidenskabelige fag:</p> <p>Fx uddrag fra matematik i 9. klasse: Begrundelse for valg af tematisk vinkel: Historien sletter alle spor. Siger historikerne, men matematikerne kan heldigvis godt bruge de slettede spor til noget! De massive forandringer som områderne og befolkningen har gennemgået vil vi både anvende og arbejde med. Vi vil fokusere på arealer, beplantning, udnyttelse og udvikling indenfor en lang række arbejdsområder, der har en oplagt sammenhæng med både skolens faglige læseplan og de kernerdiscipliner børnene skal kunne mestre.</p> <p>I forbindelse med børnenes individuelle projektarbejder vil de sandsynligvis i deres undersøgelsesfase møde en række informative oplysninger. Det er af stor vigtighed, at børnene kan aflæse og tolke disse oplysninger korrekt. Derfor vil samtale og præsentation af diverse taloplysninger indgå som en stor del af fortolkningsarbejdet. På denne måde vil børnene opnå færdigheder og angrebsmuligheder af eksemplarisk art.</p> <p>De vil erhverve sig teknikker og redskaber til også i fremtiden at kunne læse, bearbejde og analysere talmæssigt materiale. Kompetencer, der er både efterspurgt og påkrævede i alle retninger.</p> <p>Faglige mål: Der er naturlige mål i form af ker-</p>	<p>Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens arbejde med frihed og folkestyre i de naturfaglige fag, evalueres løbende.</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

neområderne - de hårde kompetencer. Der vil være elementer af både algebra, geometri, konstruktionstegning, funktioner og statistik. (Red. Disse præciseres og uddybes).

Fx uddrag fra matematik 5. klasse:

Begrundelse for valg af tematisk vinkel:

Heden er et stykke kultur i Danmark som kun bevares hvis der ydes en indsats i forhold til dens bevaring. Her i Midt- og Vestjylland er vi omgivet af heder, og derfor finder jeg det naturligt, at vi undersøger landkortet i dybden.

Mål:

Undervisningen skal lede frem mod, at børnene har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- arbejde med målestoksforhold
- arbejde med landkort
- undersøge og konstruere enkle figurer i planen
- benytte geometriske metoder og begreber til beskrivelse af fysiske objekter fra dagligdagen
- undersøge metoder til beregning af areal i konkrete situationer
- arbejde med enkle problemstillinger fra dagligdagen, det nære samfundsliv og naturen
- læse enkle faglige tekster samt anvende og forstå informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk
- arbejde individuelt og sammen med andre om praktiske og teoretiske problemstillinger, problemløsning samt øvelser

Faglige områder:

Målestoksforhold, størrelsesforhold, brøker, division. Omregning fra cm til m og km. Areal af firkanter, trekanter samt formlerne her til, m^2 , km^2 , ha., tønde land. Afstande i m og km. Afstande på kortet og i virkeligheden.

--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>Kort, kortets signaturer og angivelser.</p> <p>Se yderligere bifrost.dk: Se flere eksempler på formål, mål, opgaver og evaluering fra fag i Naturvidenskabelig hovedområde under fanen 'Selvevaluering'</p>								
<p>Kapitel 5.c Frihed og folkestyre i undervisningen. De praktisk/musiske fag</p>	<p>Se kapitel 5.a.</p> <p>Nedenfor gives eksempler på, hvordan børnene forberedes på frihed og folkestyre i praktisk/musisk fag:</p> <p>Fx uddrag fra håndværk & design og billedkunst Temadagene med Code of care Chair. Fra emneinfo: Aktiviteterne i emnet handler om, at vi gør nogle stole unikke, ligesom mennesker er unikke. Hver stol symboliserer mennesker, der er 'kørt ud på et sidespor' i vores samfund. Code of Care er en nonprofit organisation, som har til formål at få flere virksomheder til at tage socialt ansvar... Formålet med at involvere os i og bidrage til "Code of Care Chair" handler om respekt for hinanden, og om at vi alle er en del af fællesskaber. I klassen. På trinnet. På Bifrost. I idrætsklubben, teatertruppen, koret osv. På arbejdspladsen. I Herning. I Danmark. Osv. Menneskelig bæredygtighed kommer ikke af sig selv.</p> <p>...de unge mennesker fra 8. og 9. klasse projektledere for grupper af børn fra mellemtrin og ældste 1, som skal fremstille unikke stole med et særligt budskab, jf social ansvarlighed. Det kan være en stol med vinger, fremstillet som en eng, filmrulle, en regnbue eller sko. Det er fantasien, der sætter rammen. Samtidig med at skabe en unik stol, skal grupperne også</p>	<p>Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens arbejde med frihed og folkestyre i de praktisk/musiske fag, evalueres løbende.</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

formulere, hvilket budskab de udtrykker med stolen. Budskabet bindes til stolen som en QR-kode.

Fernisering på Bifrost...

Stolene bliver placeret ned gennem gågaden i Holstebro mandag d. 16. og tirsdag d. 17. september. Her vil auktionen også foregå. Udvalgte stole vil blive sat til salg på Lauritz.com.

Den 16. og 17. september 2013 afholder CSR-fonden netop en stor conference. CSRawarden, der foregår i Musikteatret i Holstebro, er den årlige prisuddeling til virksomheder, der har gjort en ekstraordinær indsats for samfundsansvarlighed. I år vil hovedtaleren være FNs forhenværende generalsekretær og nobelprismodtager, Kofi Annan. Det er i denne forbindelse, at stolene skal udstilles gennem hele gågaden.

Ældste 2 rejser med tog til arrangementet mandag d. 16. september. Praktisk info om dette sendes særskilt til 8. og 9. klasse.

Ældste 2 vil således være tilstede i Holstebro og deltage i Speakers Corner, som også er et tiltag i forbindelse med prisuddelingen. Speakers corner er en scene ved det gamle rådhus, hvor der er opsat en mikrofon. Talerækken består bl.a. Lisbeth Zorning og Gitte Hornshøj. Vores 9. klasse er også på talerækken, "Når unge reflekterer". De får alle ordet på et tidspunkt mellem kl. 16 og kl. 17...."

Se uddybende beskrivelse af Code of Care Chair under overskriften "Håndværk og design-billedkunst-samfundsfag 0-9 kl." på bifrost.dk under fanen 'Selvevaluering'.

	<p>Se yderligere bifrost.dk Se flere eksempler på formål, mål, opgaver og evaluering fra fag i Praktisk/musisk hovedområde, se fanen 'Selvevaluering'</p>								
<p>Kapitel 5.d Frihed og folkestyre i skolens øvrige aktiviteter</p>	<p>Frihed og folkestyre i skolens øvrige aktiviteter ses som de tiltag, hvor vi bryder skemaet op, og børnene indgår i nye sammenhænge og relationer. Dette kan ske i både det faglige og tværfaglige læringsområde samt internt på skolen eller i samarbejde med eksterne samarbejdspartnere fx virksomheder eller andre institutioner.</p> <p>Et eksempel på dette er Code of Care Chair, se kap. 5.c Andre eksempler kunne fx være temadage på alle klassetrin med idræt, teater, billedkunst, musik, naturvidenskab, deltagelse i foredrag med Nadia Plesner og Yahya Hassan, kommunalvalg, Åben skole. Se uddybende beskrivelse af skolens aktiviteter på bifrost.dk under fanen 'Undervisning' og 'Selvevaluering' Se Facebook for Børneskolen Bifrost Se desuden kapitel 4.b</p> <p>Se yderligere på bifrost.dk : - "Livø – formål" - "Hvorfor morgensang?" - "Pauser" - "Hvad laver de på ældste trin?" - "Undervisningsmiljøvurdering"</p>	<p>Ved ændring. Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens arbejde med frihed og folkestyre i skolens øvrige aktiviteter, evalueres løbende.</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>
<p>Kapitel 5.e Frihed og folkestyre i skolens kontakt med den enkelte elev og på klasseniveau</p>	<p>Dette kapitel handler om skolens kontakt – vi skelner imidlertid mellem kontakt og relation. Vi ser det som en naturlig ting, at beskrivelsen skal omhandle "Frihed og folkestyre i relation med den enkelte elev og på klasse-, trin- og</p>	<p>Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens arbejde med frihed og folkestyre i relation (kontakt)</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

	<p>skoleniveau". Vi forbereder det enkelte barn til frihed og folkestyre gennem alle faser i et arbejdsforløb samt i forskellige typer af samtaler: Fx</p> <ul style="list-style-type: none"> - Debat efter fremlæggelse - Dialog efter inspirationsfase, hvor børnene på yngste og mellem trin kan komme med forslag - Dialog på ældste trin i forbindelse med at skabe en fælles problemformulering - Medbestemmelse i undervisning mht. indhold og prioritering af opgaver gennem dialog med både det enkelte barn og klassen som helhed - Vejledning og aftaler i forbindelse med opgaver - Selvevaluering som børnene selv skriver efter et afsluttet arbejdsforløb - Forslag til morgensang - Involvering af ældste trin i forbindelse med temadage, hvor de får medansvar for projektledelse for en mindre gruppe børn set i forhold til aftalt indhold - Skole-hjemsamtaler - Idéråd med repræsentanter fra børn og voksne <p>Se i øvrigt: Kapitel 5.a om frihed og folkestyre i undervisningen Kapitel 2, Elevernes udbytte af undervisning Kapitel 4, Elevens alsidige udvikling</p>					<p>med det enkelte barn og på klasseniveau, evalueres løbende.</p>			
<p>Kapitel 5.f Metoder til evaluering af frihed og folkestyre</p>	<p>Se nedenstående vurdering</p>	<p>Ved ændring. Mindst hvert 3. år</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens evaluering af evalueringsmetoder af frihed og folkestyre foretages løbende i</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

						forhold til skolens samlede praksis.			
Vurdering Kvalitetsevaluering af skolens arbejde med frihed og folkestyre	<p>Formålet med evaluering af skolens arbejde med frihed og folkestyre er at skabe og styrke de bedst mulige læringsmiljøer og udviklingsbetingelser.</p> <p>Evalueringsmetoden Via vores struktur understøttes dialog, medbestemmelse og medansvar. Det bliver således en integreret del af alle undervisningsforløb. Evaluering af skolens arbejde med frihed og folkestyre sker bl.a. gennem kvantitativ evaluering ved at ledelsens gennemser undervisningsplaner samt –materialer, notering/filmning (dokumenteret) af dialog, vejledning, fremlæggelser, evaluering mm. Disse evalueres også kvalitativt gennem præsentation samt dialog på både børne- og voksniveau.</p> <p>Skolens halv-åbne fysiske undervisningsmiljø og helåbne psykiske arbejdsmiljø blandt børn og voksne giver rig mulighed for at observere og opleve hvordan frihed og folkestyre kommer til udtryk i dagligdagen.</p> <p>Tilgangen til læreprocesserne er 'her gør vi ikke fejl, her gør vi erfaringer'. Erfaringskobling og erkendelse er vejen frem til ny indsigt personligt, socialt, fagligt/tværfagligt og kulturelt.</p> <p>Resultat Skolens/lærerkollegiets arbejde med frihed og folkestyre kommer bl.a. til kommer til udtryk gennem sproget, håndtering af konkrete situationer, i samtaler, i øget viden og indsigt om sig selv og sin omverden, i argumenter for og forslag til handleplaner, iværksættelse af nye tiltag</p>	Hvert år	Ja	April 2025	Skolelederen	Kvalitetsevaluering af skolens arbejde med frihed og folkestyre vurderes i sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling. Her tages stilling til, om der skal justeres eller ændres noget.	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

fx brobygning ind i skolen gennem et førskoleforløb, Bikuben, samt brobygning ud af skolen, på ældste trin, med øget fokus på studieparathed og at være aktiv samfundsborger.

Målsætning

Målet er at skabe og styrke de bedst mulige læringsmiljøer og udviklingsbetingelser for at den enkelte gennem selvindsigt kan bidrage til og i fællesskabet.

Handleplan

En levendegørelse af vores profil og struktur er afhængig af, at vi hele tiden nytolker og evaluerer, hvad vi gør. At vi gør, hvad vi siger, vi gør. Det er et voksen-ansvar. Denne forståelse og handling skaber rammerne for, at børnene netop kan øve sig i at agere i frihed og folkestyre. Og opleve de voksnes sprog og handling som rollemodeller.

En særlig udfordring er således at få alle til at deltage konstruktivt i fx fælles dialoger og debatter. Aktivt bidrage til fællesskaber.

På samtlige trin skal der fx i det tværfaglige arbejde være øget fokus på tydelighed og anvendelse af henholdsvis den humanistiske, naturfaglige samt praktisk/musiske metode og viden for at det enkelte barn kan skabe en mere nuanceret forståelse af virkeligheden og dermed får bedre grundlag for at bidrage til fællesskaber.

For at øge det enkelte barns selvindsigt og mulighed at bidrage i fællesskabet har vi desuden fokus på ordvalg, lytte efter intension, indgå aftaler og evnen til at indgå gruppearbejde om et fælles problemfelt.

10. klasse

Kapitel 6

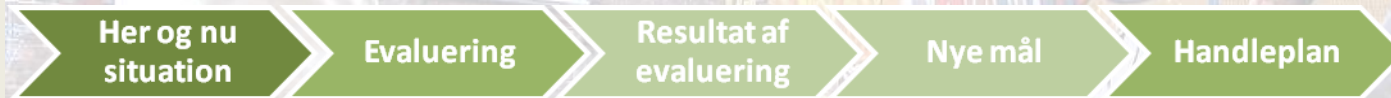
Kapitel 6.a – 6.e 10. klasse

Kapitel 6.a – 6.e. 10. klasse	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvar- lig for evalue- ringen af punktet (navn / initial)	Status på evalue- ringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet
Kapitel 6.a 10. klasse	Der er ingen 10. klasse på skolen	Mindst hvert 3. år.	-	-	-	-	April 2023	April 2026	-

Kapitel 6.b Fag ud over de obligatoriske	Se kap. 6.a	Mindst hvert 3. år.	-	-	-	-	April 2023	April 2026	-
Kapitel 6.c Selvvalgt opgave	Se kap. 6.a	Mindst hvert 3. år.	-	-	-	-	April 2023	April 2026	-
Kapitel 6.d Uddannelsesplan	Se kap. 6.a	Mindst hvert 3. år.	-	-	-	-	April 2023	April 2026	-
Kapitel 6.e Brobygning og praktik	Se kap. 6.a	Mindst hvert 3. år.	-	-	-	-	April 2023	April 2026	-
Vurdering – kap. 6 Kvalitetsvurdering af skolens arbejde med 10. klasse	Se kap. 6.a	Mindst hvert 3. år.	-	-	-	-	April 2023	April 2026	-

Specialundervisning

Kapitel 7

Kapitel 7.a – 7.e Specialundervisning

Kapitel 7.a – 7.e. Specialundervisning	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvarelig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet
Kapitel 7.a Kvalifikationer/ kompetencer	Det er væsentligt, at alle har mulighed for at være deltagere i forpligtende fællesskaber på Bifrost.	Mindst hvert 3. år.	Ja	April 2026	Skolelederen	Skolens evaluering af hvordan de nødvendige	April 2023	April 2026	Se bifrost.dk hvor

	<p>Målet er, at hvert barn skal opleve sig selv som bidragsyder, og at andre skal se barnet som en, der bidrager ind i fællesskabet.</p> <p>Inklusion i et forpligtende fællesskab bygger på tre dimensioner (inspiration Alenkær): tilstedeværelse, deltagelse og læring</p> <p>Ved specialundervisning forstår vi på Bifrost særlig tilrettelagt undervisning til børn med særlige udfordringer. For god ordens skyld vil vi gentage, at på Bifrost får samtlige børn special undervisning jf. differentieret undervisning.</p> <p>Al undervisning indebærer både nogle generelle forhold og nogle specifikke personafhængige forhold.</p> <p>Børns faglige, sociale og personlige kompetencer støttes gennem en specialundervisningskultur og -struktur, som vægter:</p> <p>A)at styrke lærerkollegiets kvalifikationer/kompetencer gennem øget viden om bl.a. læsning, læringsstile, differentiering, viden og handleanvisninger om børn med særlige udfordringer fx ADHA, for tidlig fødsel, autisme, eksekutive funktioner, ordblindhed, talblindhed. Dette gøres gennem efteruddannelse, praksiserfaring, kurser eksternt fx "De små læser", "Mellemtrinnet læser" og "De store læser" samt interne oplæg, gæstelærere og workshops i forbindelse med fællesmøder, fagudvalgsmøder og pædagogisk udviklingsarbejde. Vi har bl.a. haft besøg af hjerneforsker Kjeld Fredens, læsekonsulent Marianne Skovsted Pedersen fra VIA og Helle Bjerresgaard fra Syddansk Universitet</p>					<p>kvalifikationer/kompetencer i forhold til specialundervisning sikres, foretages løbende igennem skoleåret. Og i forbindelse med afslutning samt start af skoleår</p>			<p>punktet uddybes</p>
--	---	--	--	--	--	---	--	--	------------------------

samt Else Munch Carlsen om emnet Problemadfærd. Vi har opkvalificeret hele lærerkollegiets viden om ordblindhed og ordblindetræning og brug af IT i undervisningen gennem foredrag, kursus m. workshop og samarbejde med firmaet: Ordblindetræning.dk

Samtlige lærere og i særdeles dansklærerne har gennem uddannelse og praksiserfaring en bred og varieret viden om børns skriftsproglige udvikling samt undervisningsaktiviteter, som gennem løbende evaluering søges tilpasset de enkelte børn. Lærerne gør brug af observation, vurdering og justering for at støtte barnets læring ved differentierede undervisningsaktiviteter. Det sker både individuelt, gruppevis på klassen og gennem inddragelse af andre lærere på trinnet. Der differentieres på arbejdsform, metoder og materialer samt på læringsmål og – indhold.

B) at læsevejlederen og lærerne, som tester, har viden om evaluerings- og testværktøjer. Disse holdes ajour gennem selvstudie, netværk og kurser.

C) at læsevejlederens og læse-lærerens viden og færdigheder holdes ajour gennem selvstudie, netværk og kurser.

D) at læsevejlederen og læse-læreren gennem dialog med faglærerne søger at sikre deres viden og færdigheder om alle børns læseudvikling.

E) at der i tværfaglige moduler kan **tildeles en ekstra lærer/ressourceperson** for at sikre ekstra støtte i undervisningen og specialvejledning.

F) at undervisning i vores forskellige **faglige special-klubber**, som primært omfatter fagene dansk, matematik og engelsk, som børn perio-

devis kan deltage i, varetages af uddannede faglærere med kurser i specialundervisning inden for deres fagområde.

G) at arbejdet i vores **specialtilbud til børn med udfordringer inden for det personlige, sociale eller (inter-)kulturelle område**, som børn periodvis kan deltage i, varetages af uddannede lærere med særlig viden om psykologi/pædagogik.

H) **at special-klub-lærerne** sammen med det enkelte barns faglærere og/eller klasselærer gennem **ressourcearkæologi** søger at indkredse relevante kvalifikationer og kompetencer for at støtte barnets udvikling, individuelt og på klassen.

I) **at ressourcekoordinatorens viden og færdigheder** holdes ajour gennem selvstudie, netværk og kurser.

J) Mht. **specifikke personafhængige forhold**, der skal indtænkes i et samarbejde og en handleplan, afdækkes de i de **indledende møder med familien**, hvis det er muligt, så vi kan modtage og støtte barnet bedst muligt. Grundlaget for at kunne vurdere, om skolen har de nødvendige kompetencer til specialundervisning af bestemte børn, kan således ske i **samarbejde mellem forældre, børnehave/tidligere skole og Bifrost. Og evt. sammen med eksterne samarbejdspartnere.**

Se yderligere: Ordblindetraining.dk

Hjemmeside om ordblindetræning og vejledning

Se yderligere bifrost.dk

"Organisering af evaluering og specialundervisning"

<p>Kapitel 7.b Identifikation af elever</p>	<p>Identifikation af børn med særlige behov/udfordringer foregår gennem hele året og på flg. måde:</p> <p>A) grundlaget for at kunne vurdere, hvordan skolen kan tilbyde specialundervisning af bestemte børn, sker – hvis det er muligt - i overleveringen af informationer fra børnehaven/tidligere skole til Bifrost. Før start i førskolen, Bikuben, pr. 1. april tages kontakt til børnehaverne vedr. mulige handleplaner.</p> <p>B) ved indskrivning/optagelse forventer vi, at forældrene oplyser, om der har været særlige forhold omkring barnets udvikling, som vi kan være opmærksomme på, så vi kan modtage og støtte barnet bedst muligt. Hvis der er særlige forhold, kontaktes forældrene før start i førskolen, Bikuben, pr. 1. april vedr. handleplaner.</p> <p>C) at lærerne og evt. pædagogerne på baggrund af deres uddannelse, viden og praksiserfaring løbende afdækker de enkelte børns faglige/tværfaglige, personlige og sociale udvikling gennem evaluering, formativ og summativ. Dette gøres for at synliggøre afvigelser eller stilstand fx diagnosticering af læse- og talvanskeligheder.</p> <p>D) at læsevejleder og læselærer kan indgå i arbejdet vedr. identifikation af særlige behov/udfordringer og ressourcer hos 'fokusbørn'.</p> <p>E) at læsevejleder og lærerne som tester kan indgå i arbejdet vedr. identifikation af særlige behov/udfordringer og ressourcer hos 'fokusbørn' gennem brug af varierede evaluerings- og testredskaber.</p> <p>F) at ressourcekoordinatoren informere-</p>	<p>Ved ændring. Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens evaluering af hvordan børn som har brug for specialundervisning identificeres, foretages løbende igennem skoleåret.</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>
---	--	---	-----------	-------------------	---------------------	--	-------------------	-------------------	---

	<p>res/involveres i identifikationsforløbet.</p> <p>G) at PPR kan indgå i arbejdet vedr. identifikation af særlige behov/udfordringer og ressourcer hos 'fokusbørn' fx gennem information, observation og test.</p> <p>H) at forældrene indgår i samarbejdet vedr. identifikation af særlige behov/udfordringer og ressourcer hos eget barn fx gennem information og observation.</p> <p>I) at det enkelte 'fokusbarn's fag- og specialklub-lærer samt evt. læsevejlederen, testlæreren og PPR samarbejder om udarbejdelse af mål for det enkelte barns specialundervisningsforløb.</p> <p>Der laves tæt opfølgning af udviklingen, jf. ny identifikation.</p> <p>Se yderligere bifrost.dk "Organisering af evaluering og specialundervisning"</p>								
<p>Kapitel 7.c Organisering af specialundervisning</p>	<p>Specialundervisningskultur og -strukturen organiseres på flg. måde:</p> <p>Overordnet fungerer et Vejlederteam, der har såvel faglig som pædagogisk indsigt og handlekraft. Og giver sparring til klasselærere og faglærere.</p> <p>A) Skoleledelsen og resourcekoordinatoren opsøger viden og informerer lærerkollegiet/de berørte parter om deadlines og forhold vedr. ansøgning om tilskud til specialundervisning, anden specialpædagogisk bistand samt støtteundervisning af tosprogede elever. Jvf. Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen.</p>	<p>Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens evaluering af hvordan specialundervisningen organiseres, foretages løbende igennem skoleåret. Og i forbindelse med afslutning samt begyndelse af skoleår</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

B) skolelederen udstikker rammerne for specialundervisningsstrukturen, herunder rammer for planlægning af fx specialklubmoduler, ekstra støttetimer, 2-lærerordning, lektie-klub og pædagogisk medhjælp. Hvis der opstår behov for ændring i rammerne, involveres skolelederen i at finde løsninger.

C) skolelederen udfylder i samarbejde med ressourcekoordinatoren og lærerteams rammerne for specialundervisning på baggrund af lærernes tilbagemeldinger, undervisningsorganisering, formelle krav/lovgivning, økonomiske rammer, ambitioner og prioriteringer. Den samlede plan for organisering gennemgås og kommenteres af lærerkollegiet før endelig beslutning. Fx antal dansk-klubmodul pr trin pr uge samt skemamæssig placering.

D) ressourcekoordinatoren er tovholder for samtlige specialundervisningsaktiviteter og er således involveret i overordnet planlægning og registrering. Ressourcekoordinatoren er også ansvarlig for overordnet opfølgning på udførelsen af handleplaner.

E) lærerne søger i både faglige og tværfaglige moduler at udøve inkluderende undervisning vha. undervisningsdifferentiering og aktiviteter i det enkelte barns nærmeste udviklingszone(ZNU). For at sikre udvikling kan der tildeles en ekstra ressourceperson.

F) fag- og specialklublærerne samt evt. læsevejlederen og/eller PPR samarbejder om udarbejdelse af konkrete mål for børn med særlige udfordringer i hhv. normalundervisning og i klubberne.

Jf. kap. 7.b. om identifikation af elever.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>G) specialklublærerne opstiller herefter i samarbejde med faglæreren ud fra de formulerede mål en Undervisningsplan for forløb i specialklub. Denne fremsendes til faglæreren og barnets forældre. Undervisningsplan lægges i Klasseloggen på lærer-intra.</p> <p>H) et specialklub forløb kan variere afhængig af periode og indhold, men er som udgangspunkt på 5 uger. Indhold samt organisering evalueres løbende af specialklublæreren for at sikre optimal støtte/udbytte af specialundervisningen.</p> <p>I) efter afsluttet forløb laves en evaluering/ vurdering ift. målopfyldelse, som fremsendes til faglærer og forældrene. Evaluering/ vurdering inddrages i planlægning af kommende forløb i normalundervisningen samt evt. i nyt afgrænset forløb i specialklub. Der laves tæt opfølgning af udviklingen, jf. ny identifikation.</p> <p>J) hertil kommer specielle forløb med eksterne samarbejdspartnere, som både kan omfatte barn og forældre/familie, fx talepædagog, fysioterapeut, ergoterapeut, personale fra Hjerne-skaderådgivningen, socialrådgiver, psykologer mm.</p> <p>Se yderligere bifrost.dk "Organisering af evaluering og specialundervisning"</p>								
<p>Kapitel 7.d Handleplaner</p>	<p>Beskrivelse af hvordan skolen anvender handleplaner for elever, der modtager specialundervisning: Se kapitel 7.b. Se kapitel 7.c pkt. E-J.</p> <p>Se yderligere bifrost.dk</p>	<p>Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens evaluering af handleplaner for børn som modtager specialundervisning, foretages løbende igen-</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

	"Organisering af evaluering og specialundervisning"					nem skoleåret.			
Kapitel 7.e Elevens behov	Beskrivelse af hvordan skolen sikrer, at den givne specialundervisning tilgodeser elevens behov: Se kapitel 7.b. Se kapitel 7.c pkt. E-J. Se yderligere bifrost.dk "Organisering af evaluering og specialundervisning"	Mindst hvert 3. år.	Ja	April 2026	Skolelederen	Skolens evaluering af hvordan den givne specialundervisning tilgodeser barnets behov, foretages løbende igennem skoleåret.	April 2023	April 2026	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes
Vurdering – kap. 7 Kvalitetsevaluering af skolens arbejde med specialundervisning	Beskriv: Oprettelse af Vejlederteamet styrker indsigt i forskningsteori/metoder og empiri - Evalueringsmetode Ressourcekoordinator og faglærere foretager, på baggrund af specialklublærernes vurdering af forholdet mellem mål og resultat af de enkelte børns specialforløb, både individuelle samt en samlet vurdering af specialundervisningsindsats og udbytte. Ledelsen foretager sammen med ressourcekoordinatoren en samlet kvalitetsevaluering af skolens arbejde med specialundervisning gennem kvalitativ evaluering af beskrivelse af skolens specialundervisningskultur- og struktur, som beskrevet i ovenstående kapitler. - Resultat Skolens/lærerkollegiets arbejde med specialundervisning, i kap. 7 beskrevet som specialundervisningskultur- og struktur, kommer bl.a. til udtryk gennem sproget, håndtering af konkrete situationer, i samtaler med de implicerede parter, i synliggørelse af planlægning, afvikling og evaluering af klub og undervisningsaktiviteter,	Hvert år	Ja	April 2025	Skolelederen	Kvalitetsevaluering af skolens arbejde med specialundervisning vurderes i sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling. Her tages stilling til, om der skal justeres eller ændres noget.	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

øget viden og mestring af redskaber, i argumenter for og forslag til handleplaner, iværksættelse af nye tiltag for at identificere problemer og sikre udvikling i både det didaktiske, pædagogiske, psykologiske samt faglige felt. Overblik over skoleårets specialundervisnings-tilbud og aktiviteter fremgår i samlet oversigt, som udarbejdes af Ressourcekoordinator og skoleledelsen.

- Målsætning

Målet er løbende at øge lærerkollegiets bevidsthed, viden og færdigheder om teori og praksis inden for specialområdet. Formålet hermed er at skabe rum for, at hver barn oplever sig selv som bidragsyder, og andre oplever barnet som en, der bidrager til fællesskabet. Samt at påvirke børnenes læringskurve i positiv retning – inden for både personlige, sociale, kulturelle og faglige kompetencer.

- Handleplan

Kvalitetsevaluering vil **foregå som opfølgning** af lærerkollegiets kvalifikationer/kompetencer i forhold til givne behov for specialundervisning samt selve specialundervisningsstrukturen. Dette gøres bl.a. gennem det årlige pædagogiske udviklingsarbejde, dagsorden på fællesmøder, trinmøder, specialundervisningsmøder, forældremøder, mødet mellem lærer og børn i klasserummet samt gennem medarbejdersamtaler. Der vil **løbende evalueres** på uddannelse, videntilegnelse gennem gæstelærer og kurser, interne og eksterne konferencer om specialundervisning samt inddragelse af eksterne videnskabspersoner.

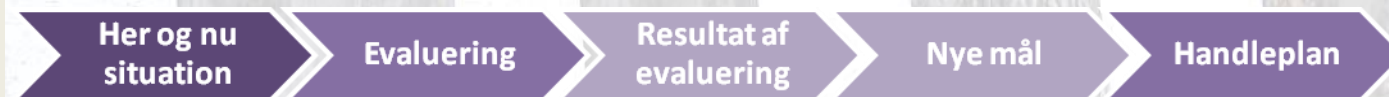
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Dansk som andetsprog

Kapitel 8

Kapitel 8.a – 8.e Dansk som andetsprog

Kapitel 8.a – 8.e Dansk som andetsprog	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvarlig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet

							hjemmeside (dato)		
Kapitel 8.a Nødvendige kompetencer	<p>Al undervisning i dansk som andetsprog indebærer både nogle generelle forhold og nogle specifikke personafhængige forhold.</p> <p>Som beskrevet i kap. 7, er det væsentligt, at alle har mulighed for at være deltagere i forpligtende fællesskaber på Bifrost.</p> <p>Målet er, at hvert barn skal opleve sig selv som bidragsyder, og at andre skal se barnet som en, der bidrager ind i fællesskabet.</p> <p>Inklusion i et forpligtende fællesskab bygger på tre dimensioner (inspiration Alenkær): tilstedeværelse, deltagelse og læring</p> <p>I forhold til at indgå i et forpligtende fællesskab er sproget og kendskab til kulturelle koder afgørende vigtigt, hvorfor indsatsen omkring børn med dansk som andetsprog har særlige dimensioner.</p> <p>Mht. specifikke personafhængige forhold, der kan/skal indtænkes i et samarbejde og en handleplan, afdækkes de hvis det er muligt i de indledende møder med familien, så vi kan modtage og støtte barnet bedst muligt. Grundlaget for at kunne vurdere, om skolen har de nødvendige kompetencer til specialundervisning af bestemte børn, kan således ske i samarbejde mellem forældre, børnehave/tidligere skole og Bifrost. Og evt. sammen med eksterne samarbejdspartnere.</p> <p>I mødet med børn med dansk som andetsprog søges det at sikre deres faglige, sociale og personlige kompetencer gennem en undervisningskultur og -struktur, som vægter:</p> <p>A) at styrke lærerkollegiets kvalifikatio-</p>	Ved ændring. Mindst hvert 3. år.	Ja	April 2026	Skolelederen	Skolens evaluering af hvordan skolen sikrer, at den har de nødvendige kompetencer i forhold til undervisningen i dansk som andetsprog foretages ved indskrivning af børn med dansk som andetsprog.	April 2023	April 2026	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

	<p>ner/kompetencer gennem øget viden om bl.a. skriftsprogundervisning og - tilegnelse for børn med dansk som andetsprog gennem efteruddannelse, praksiserfaring, kurser og oplæg.</p> <p>Samtlige lærere og i særdeles dansklærerne har gennem uddannelse og praksiserfaring en bred og varieret viden om børns skriftsproglige udvikling samt undervisningsaktiviteter, som gennem løbende evaluering søges tilpasset de enkelte børn. Lærerne gør brug af observation, vurdering og justering for at støtte barnets læring ved differentierede undervisningsaktiviteter. Det sker både individuelt, gruppevis på klassen og gennem inddragelse af andre lærere på trinnet. Der differentieres på arbejdsform, metoder og materialer samt på læringsmål og – indhold.</p> <p>B) at læsevejlederen og lærerne, som tester, har viden om evaluerings- og testværktøjer til støtte i vurdering af skriftsprogstilegnelse. Disse holdes ajour gennem selvstudie, netværk og kurser.</p> <p>C) at læsevejlederens og læselærers viden og færdigheder i forhold til dansk som andetsprog holdes ajour gennem selvstudie, netværk og kurser.</p> <p>D) at læsevejlederen og læselæreren gennem dialog med dansk- og faglærerne søger at sikre deres viden og færdigheder om læseudviklingen hos børn med dansk som andetsprog.</p> <p>Hvis det vurderes, at barnet har brug for særlige støttefunktioner varetages disse af fagpersoner med viden om dansk som andetsprog samt de nødvendige kvalifikationer / kompetencer:</p> <p>Se kapitel 7.a punkt F, G, H, I</p>								
<p>Kapitel 8.b Identifikation af elever</p>	<p>Identifikation af børn med behov for undervisning i dansk som andetsprog foregår på flg. måde:</p>	<p>Ved ændring. Mindst</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens evaluering af hvordan</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor</p>

	<p>A) grundlaget for at kunne vurdere, om skolen skal/kan tilbyde undervisning i dansk som andetsprog af bestemte børn, sker hvis det er muligt i overleveringen af informationer fra børnehaven/tidligere skole til Bifrost. Før start i førskolen, Bikuben, pr. 1. april tages kontakt til børnehaverne vedr. mulige handleplaner.</p> <p>Ved indskrivning/optagelse forventer vi, at forældrene oplyser, om der har været særlige forhold omkring barnets udvikling, som vi kan være opmærksomme på. Hvis der er særlige forhold, kontaktes forældrene før start i førskolen, Bikuben, pr. 1. april vedr. handleplaner.</p> <p>B) at lærerne på baggrund af deres uddannelse, viden og praksiserfaring afdækker det enkelte barns faglige/tværfaglige, personlige og sociale udvikling gennem løbende evaluering, formativ og summativ. Dette gøres for at synliggøre afvigelser eller stilstand fx diagnosticering af læse- og skrivevanskeligheder.</p> <p>C) at læsevejlederen og læselærerne kan indgå i arbejdet vedr. identifikation af særlige behov/udfordringer hos 'fokusbørn'.</p> <p>D) at læsevejlederen og lærerne som tester kan indgå i arbejdet vedr. identifikation af særlige behov/udfordringer hos 'fokusbørn' gennem brug af varierede evaluerings- og testredskaber.</p> <p>E) at ressourcekoordinatoren informeres/involveres i identifikationsforløbet. Og at PPR kan indgå i arbejdet vedr. identifikation af særlige behov/udfordringer hos 'fokusbørn'.</p> <p>F) at det enkelte 'fokusbarn's fag- og specialklub-lærer samt evt. læsevejlederen, testlæreren og PPR samarbejder om udarbejdelse af mål for det enkelte barns specialundervisningsforløb.</p> <p>Der laves tæt opfølgning af udviklingen, jf. ny identifi-</p>	hvert 3. år.				børn med dansk som andetsprog identificeres, foretages ved indskrivning og herefter løbende i forhold til det enkelte barns behov.			punktet uddybes
--	---	--------------	--	--	--	--	--	--	-----------------

	kation. Se yderligere bifrost.dk "Organisering af evaluering og specialundervisning"								
Kapitel 8.c Organisering af undervisningen i dansk som andet-sprog	<p>Undervisningskultur- og struktur for børn med behov for undervisning i dansk som andetsprog foregår på flg. måde:</p> <p>A) Skoleledelsen og ressourcekoordinatoren opsøger viden og informerer lærerkollegiet/de berørte parter om deadlines og forhold vedr. ansøgning om tilskud til specialundervisning, anden specialpædagogisk bistand samt støtteundervisning af tosprogede elever. Jvf. Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen.</p> <p>B) skolelederen udstikker rammerne for undervisning i dansk som andet-sprog/specialundervisningsstrukturen, herunder rammer for planlægning af fx specialklubmoduler, ekstra støttetimer, 2-lærerordning, lektie-klub og pædagogisk medhjælp. Hvis der opstår nye behov, søger skolelederen at finde en løsning.</p> <p>C) skolelederen udfylder i samarbejde med ressourcekoordinatoren og lærerteams rammerne for undervisning i dansk som andet sprog / specialundervisning på baggrund af lærernes tilbagemeldinger – herunder den aktuelle børnegruppens behov og udfordringer - , undervisningsorganisering, formelle krav/lovgivning, økonomiske rammer, ambitioner og prioriteringer. Dette gennemgås og kommenteres af lærerkollegiet før endelig beslutning. Fx antal dansk-klubmodul pr trin pr uge samt skemamæssig placering.</p> <p>D) ressourcekoordinatoren er tovholder for samtlige (special)undervisningsaktiviteter og er således involveret i overordnet planlægning og registrering. Samt opfølgning på, hvordan udførelsen går.</p>	Ved ændring. Mindst hvert 3. år	Ja	April 2026	Skolelederen	Skolens evaluering af hvordan skolen organiserer sin undervisning i dansk som andetsprog, foretages ved indskrivning og løbende igennem skoleåret. Og i forbindelse med afslutning samt start af skoleår	April 2023	April 2026	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

E) lærerne søger i både faglige og tværfaglige moduler at udøve inkluderende undervisning vha. undervisningsdifferentiering og aktiviteter i det enkelte barns nærmeste udviklingszone(ZNU). For at sikre udvikling kan der tildeles en ekstra ressourceperson.

Hvis det vurderes, at barnet har brug for særlige støt-tefunktioner varetages disse af fagpersoner med vi-den om dansk som andetsprog samt de nødvendige kvalifikationer / kompetencer:

F) fag- og specialklublærerne samt evt. læsevejle-deren og/eller PPR samarbejder om udarbejdelse af konkrete mål for børn med dansk som andetsprog i hhv. normalundervisning og evt. i klubberne. Jf. kap. 8.b. om identifikation af elever.

G) specialklublærerne opstiller herefter i samarbejde med faglæreren ud fra de formulerede mål en Under-visningsplan for forløb i specialklub. . Denne fremsen-des til faglæreren og til barnets forældre. Undervis-ningsplan lægges i Klassebogen på lærer-intra.

H) et specialklub forløb kan variere afhængig af perio-de og indhold, men er som udgangspunkt på 5 uger. Indhold samt organisering evalueres løbende af speci-alklublæreren for at sikre optimal støtte/udbytte af specialundervisningen.

Vi kan fx i klubben undervise individuelt eller oprette sproggrupper, som sikrer stimulering af to-sprogende. I disse grupper kan danske børn med sproglige van-skeligheder også inddrages.

Tosprogede/børn med sproglige udfordringer kan fx inddrages i aktiviteter og daglige gøremål, som det danske barn. Vi har meget fokus på at sætte ord på vores og barnets handlinger og følelser samt på de mange begreber, som indgår i dagligdagen - det nære

--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>samt hvilke begreber der er relevante for det aktuelle arbejde. Dertil kommer fokus på/indsats omkring lege, spil o.l., som de jævnaldrende er optaget af. Den særlige klubindsats med sprogstimuleringsaktiviteterne foregår helst dagligt.</p> <p>I) efter afsluttet forløb laves en evaluering/ vurdering ift. målopfyldelse, som fremsendes til faglærer og forældrene. Evaluering/ vurdering inddrages i planlægning af kommende forløb i normalundervisningen samt evt. i nyt afgrænset forløb i specialklub. Der laves tæt opfølgning af udviklingen, jf. ny identifikation.</p> <p>J) hertil kommer specielle forløb med eksterne samarbejdspartnere, som både kan omfatte barn og forældre/familie, fx talepædagog, fysioterapeut, ergoterapeut, personale fra Hjerneskaderådgivningen, socialrådgiver, psykologer mm.</p> <p>K) for familier med tosprogede/børn med sproglige udfordringer vil vi gøre en ekstra indsats for at danne relation til og være i dialog med forældrene og beskrive skolens og barnets opgaver og kultur. Igennem dialog og billedmateriale håber vi på, at forældre får en tryghed og forståelse for Bifrost og dansk kultur.</p> <p>Se yderligere bifrost.dk "Organisering af evaluering og specialundervisning"</p>								
<p>Kapitel 8.d Elevens behov</p>	<p>Beskrivelse af hvordan skolen sikrer, at den givne undervisning af børn med dansk som andetsprog tilgodeser elevens behov: Se kapitel 8.b Se kapitel 8.c pkt. E – J</p>	<p>Ved ændring. Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Skolens evaluering af, hvordan den givne sprogstimulering tilgodeser barnets behov, foretages</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

						løbende igennem skoleåret.			
Kapitel 8.e Elevers udbytte <i>Hvorfor er dette spørgsmål ikke med under specialundervisning?</i>	Beskrivelse af hvordan skolen sikrer elevens udbytte af den givne undervisning af børn med dansk som andet sprog Se kapitel 8.d.	Ved ændring. Mindst hvert 3. år.	Ja	April 2026	Skolelederen	Skolens evaluering af barnets udbytte af den givne sprogstimulering, foretages løbende igennem skoleåret.	April 2020	April 2026	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes
Vurdering – kap. 8 Kvalitetsevaluering af skolens arbejde med dansk som andetsprog	Kvalitetsvurderingen af arbejdet med dansk som andetsprog, herunder også børn med sproglige udfordringer: - Evalueringsmetode Ressourcekoordinatoren og faglærer foretager, på baggrund af specialklublærernes vurdering af forholdet mellem mål og resultat af de enkelte børns specialforløb, både individuelle samt en samlet vurdering af specialundervisningsindsats/undervisning i dansk som andetsprog/ og udbytte. Ledelsen foretager sammen med ressourcekoordinatoren en samlet kvalitetsevaluering af skolens arbejde med specialundervisning//undervisning i dansk som andetsprog gennem kvalitativ evaluering af beskrivelse af skolens specialundervisningskultur- og struktur, som beskrevet i ovenstående kapitler. Samtaler med faglærere og forældre indgår i alle faser af indsatsen med barnet. - Resultat Skolens/lærerkollegiets arbejde med undervisning i dansk som andet sprog , er som specialundervisning, i kap. 7 beskrevet som specialundervisningskultur- og struktur, kommer bl.a. til udtryk gennem sproget,	Hvert år.	Ja	April 2025	Skolelederen	Kvalitetsevaluering af skolens arbejde med dansk som andetsprog vurderes i sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling. Her tages stilling til, om der skal justeres eller ændres noget.	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

håndtering af konkrete situationer, i samtaler med de implicerede parter, i synliggørelse af planlægning, afvikling og evaluering af klub og undervisningsaktiviteter, øget viden og mestring af redskaber, i argumenter for og forslag til handleplaner, iværksættelse af nye tiltag for at identificere problemer og sikre udvikling i både det didaktiske, pædagogiske, psykologiske samt faglige felt.

Overblik over skoleårets specialundervisningstilbud og aktiviteter fremgår i samlet oversigt som udarbejdes af Ressourcekoordinator og skolelederen.

- Målsætning

Målet er løbende at øge lærerkollegiets bevidsthed, viden og færdigheder om teori og praksis inden for specialområdet.

Formålet hermed er at skabe rum for, at hver barn oplever sig selv som bidragsyder, og andre oplever barnet som en, der bidrager til fællesskabet. Samt at påvirke børnenes læringskurve i positiv retning – inden for både personlige, sociale, kulturelle og faglige kompetencer.

- Handleplan

Kvalitetsevaluering vil **foregå som opfølgning** af lærerkollegiets kvalifikationer/kompetencer i forhold til givne behov for specialundervisning samt selve specialundervisningsstrukturen. Dette gøres bl.a. gennem det årlige pædagogiske udviklingsarbejde, dagsorden på fællesmøder, trinmøder, specialundervisningsmøder, forældremøder, mødet mellem lærer og børn i klasserummet samt gennem medarbejdersamtaler.

Der vil **løbende evalueres** på uddannelse, videntilegning gennem gæstelærer og kurser, interne og eksterne konferencer om specialundervisning samt inddragelse af eksterne videnpersoner.

En særlig opmærksomhed er der overfor **familier** med tosprogede/børn med sproglige udfordringer, hvor vi fortsat vil gøre en ekstra indsats for at danne relation

til og være i dialog med forældrene og beskrive skolens og barnets opgaver og kultur. Igennem dialog og billedmateriale håber vi på, at forældre får en tryghed og forståelse for Bifrost og dansk kultur – og ikke mindst hvordan de kan støtte deres barns udvikling.

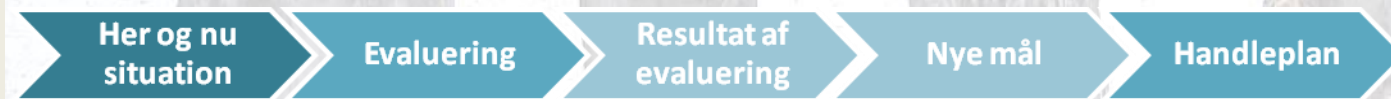
--	--	--	--	--	--	--	--

Elevens videre forløb i uddannelsessystemet

Kapitel 9

Kapitel 9.a – 9.c Elevens videre forløb i uddannelsessystemet

Kapitel 9.a – 9.c Elevens videre forløb i uddannelsesforløb	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalue- res?	Punktet evalue- res pt. (Ja / Nej)	Deadline for eva- luering af punktet (dato)	Ansvarlig for eva- lueringen af punktet (navn / initial)	Status på eva- lueringen	Evaluerin- gen af punktet er gennem- ført, og resultatet	Punktet evalue- res næ- ste gang (dato)	Andet
---	--------------------------------------	---	---	---	---	-----------------------------	---	---	-------

							er lagt på skolens hjemmeside (dato)		
<p>Kapitel 9.a Skolens uddannelsesvejledning</p>	<p>Uddannelsesvejledning varetages af UU fra Herning Kommune samt inddrages i undervisningen, når det er relevant af såvel klasselærere som faglærere, herunder også vores interne UU-medarbejder. Se http://www.uu-herning.dk/</p> <p>Vi har taget initiativ til at støtte yderligere op omkring de unges kommende uddannelse ved at oprettet en intern UU-funktion. Vi ønsker dermed at sikre bedst mulig information og kommunikation mellem UU og de unge, forældre, Bifrost og kommende uddannelser.</p> <p>Uddannelsesparathed, UPV På ug.dk kan ses, hvad det vil sige at være uddannelsesparat. Vurderingen skal af barnets lærere, ledelse og kommunens UU-vejleder foretages midt i 8. klasse – og revurderes løbende i såvel 8. som 9. klasse.</p> <p>Bifrost følger gældende lovgivning mht. informationstider og -kanaler. Der sker mange ændringer og justeringer i disse år. Forældre og børn informeres skriftligt undervejs. På Bifrost hjælper såvel intern som ekstern UU-vejleder og skoleleder klasselærerne på ældste trin i, hvordan vejledningen skal foregå.</p> <p>Forældremøde i aug.-sept. Proceduren formelt og på Bifrost er et punkt på dagsordenen på første forældremøde efter sommerferien på ældste trin. Her udleveres også et internt udarbejdet dokument, forældre og barn sammen skal tale om og tage stilling til. Dokumen-</p>	<p>Mindst hvert 3. år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2026</p>	<p>skolelederen</p>	<p> Lovgivningsmæssigt og praktisk sker der vældig meget på dette område i disse år. I løbet af de sidste 5-6 år er der hvert eneste år mindst en gang foretaget større tilpasninger i forhold til de officielle udmeldinger. Vores indsats sker i tæt og konstruktivt samarbejde med kommunens UU-vejleder.</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	<p>Opmærksomhed på udviklingen af UU-tilbud og indsigt i muligheder.</p>

tet er 'konfirmeret' af kommunens UU-vejleder. Formålet er at både barn og forældre informeres og tager stilling til elevens ungdomsuddannelses-ønsker på oplyst grundlag – og i god tid. Se nedenfor:

Internt dokument om UPV

Dokumentet redegør for

- Ungdomsuddannelser
- Faglige forudsætninger
- Personlige forudsætninger
- Sociale forudsætninger
- Praksisfaglige forudsætninger

Vinklerne uddybes nedenfor:

Ungdomsuddannelser, der findes:

- 3-årig gymnasial uddannelse
- 2-årig HF
- Erhvervsuddannelse EUD/EUX

Faglige forudsætninger til de forskellige ungdomsuddannelser: Aktuelle krav, se ug.dk

- 3-årig gymnasial uddannelse/minimum en god præstation i alle fag
- 2-årig HF/ minimum en jævn god præstation i samtlige fag
- Erhvervsuddannelse minimum en jævn god præstation i samtlige fag i 8. klasse OG en tilstrækkelig god præstation i 9. klasse i både dansk og matematik

De personlige forudsætninger:

- Motivation
- Selvstændighed
- Ansvarlighed
- Mødestabilitet
- Parathed til det forestående valg af ungdomsuddannelse

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

De sociale forudsætninger:

- Samarbejdsevne
- Respekt
- Tolerance

De praksisfaglige forudsætninger:

- Praktiske færdigheder og kreativitet
- Arbejdskendskab
- Arbejdspladsfærdigheder og virkestrang
- Værkstedsfærdigheder
- Færdigheder i at kunne skifte perspektiv mellem del og helhed
- Færdigheder i at kunne anvende teorier i praksis

Aflevering af dokumentet - samtalepapir

Forældre og barn anvender dokumentet som afsæt i at tale om, hvad barnet kunne have lyst til efter Bifrost. Det lægger også op til en samtale om, hvad det kræver, og hvilke forudsætninger barnet har for at forfølge sit ønske, herunder også om der skal arbejdes ekstra på nogle parametre.

Dokumentet udfyldes og afleveres til klasselæreren senest 1. oktober. Det giver klasselæreren mulighed for at inddrage familiens egne betragtninger/ønsker i forberedelsen til skole/hjem-samtalen i oktober-november.

Rammen for skole/hjemsamtalerne er en udarbejdet GROW-model, som både børn og lærere udfylder. Denne model har integreret vinklerne fra UPV. Dvs. at faglige, personlige, sociale og praksisfaglige forudsætninger er en naturlig del af samtalen fra 6. klasse.

Kommunens UU-vejledning

Vores UU-vejleder kommer regelmæssig i 7.-8.-9. klasse. Der er udarbejdet et årshjul, som sendes til

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>forældrene/børnene. Og lærerne.</p> <p>Vejledningen indebærer bl.a. samtaler med lærerne, klassen, grupper, individuelle samtaler, øvelser på skolen/hjemme.</p> <p>Der inviteres til fælles kommunal ungdomsuddannelsesmesse/uddannelsesdag. Og en erhvervskarrieremesse.</p> <p>Erhvervsskolerne afholder Skoleskills.</p> <p>Der arrangeres brobygning og special praktik.</p> <p>Dertil kommer at vi på Bifrost altid har et emne, hvor alle i 9. klasse skal i praktik og skrive/formidle en praktikrapport for 8. klasse. Se nedenfor.</p> <p>UPV – information til forældre/børn</p> <p>I begyndelsen af december foretages en helheds-vurdering af, om barnet er uddannelsesparathed til hhv. EUD/EUX, HF og de 3-årige gymnasiale uddannelser. Vurderingen med begrundelse foretages af barnets lærere, ledelse og UU-vejleder. Vurderingen sendes på intra omkring jul til hver familie i 8. klasse.</p> <p>Hvis ikke-UPV til alle ungdomsuddannelser</p> <p>Efter vurderingen skal barnet i skolen fortælle, om han/hun ønsker en 3-årig gymnasial uddannelse, en hf-eksamen eller en erhvervsuddannelse efter 9. eller evt.10. klasse.</p> <p>Det er ikke meningen, at barnet allerede nu skal vælge mellem konkrete gymnasiale uddannelser eller erhvervsuddannelser. Det er kun typen af ungdomsuddannelse, familien skal overveje.</p> <p>Rent praktisk afleverer barnet et vedhæftet UPV-tillæg til klasselæreren, udfyldt og underskrevet – senest midt januar.</p> <p>Næste skridt</p> <p>Hvis barnets ønske også er 'grønt' i UPV'n afsluttes</p>							
--	--	--	--	--	--	--	--	--

processen her.

Hvis barnets ønske er 'rødt', betyder det, at der er nogle forhold, hvor der skal gøres en ekstra indsats, så barnet kan blive parat. Helt konkret holdes et møde, hvor barn, forældre, UU-vejleder, klasse-lærer og skoleleder deltager. På mødet laves en plan om, hvad

- skolen kan gøre
- forældre kan gøre
- UU-vejlederen kan gøre
- barnet skal kan og skal gøre.

Og hvornår der er opfølgingsmøde.

For ikke-UPV-børn igangsættes processen således i januar. Og den fortsætter til de enten går ud af 9. klasse eller kan erklæres parate til deres ønskede ungdomsuddannelse. Dvs. at ikke-UPV-børn i 8. klasse undervejs vurderes, om indsats har rykket sig eller om der skal foretages justeringer. Der kan enten gives besked til forældre/barn på fysisk møde eller via intra.

FOR ALLE

Brobygning og praktik

På ældste 2, dvs. 8. og 9. klasse, har vi hvert år et emne, der har fokus på uddannelsesvej og erhvervsliv.

De unge mennesker i 9. klasse skal udarbejde en **praktiksynopsis**, der bl.a. skal formidles for 8. klasse

Forud for praktikken undersøges virksomheden. I løbet af praktikken undersøges og interviews 'kolleger' med henblik på at få nedenstående spørgsmål belyst:

- Hvilken branche/fag?
- Hvilken uddannelse har denne faggruppe?

- Hvilke opgaver forventer du at blive involveret i?
 - Hvilken virksomhed – historie, tilblivelse?
 - Hvordan er organisationen struktureret? Hvordan er hierarki i virksomheden
 - Hvor mange ansatte?
 - Hvilke faggrupper er virksomheden arbejdsplads for?
 - Hvor og hvordan er der tværfaglighed i virksomheden?
 - Hvem samarbejder med hvem?
 - Hvordan skiller virksomheden sig ud fra andre lignende virksomheder? – logo/reklame – hvad er signalværdien og hvordan kommer den til udtryk
 - Beskriv med eksempler stemning og arbejdsmiljøet

- Interview af tre forskellige faggrupper:
 - Hvad er din profession?
 - Hvilken uddannelse har du?
 - Hvordan er din jobbeskrivelse/arbejdsopgaver/arbejdstider?
 - Hvilke muligheder er der for at efteruddanne dig?

Praktik-vurdering
 - Hvad bestod din praktik af?
 - Hvilke opgaver og processer blev du involveret i?
 Hvordan vurderer du din praktik i forhold til:

-Opgaver – ansvar, introduktion og opfølgning
 - Involvering
 - Indsigt i virksomheden
 - Hvordan kunne din uddannelsesvej være for at kunne bestride jobbet
 - Hvilke og fag?
 - Hvordan kommer Tværfaglighed til udtryk?

Spørgsmål til debat, der indkredses og formuleres et spørgsmål i forlængelse af den nye erfaring og indsigt.

--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>Fremlægelse Formidlingen af erfaringer og indsigt samt spørgsmål fra/i forlængelse af praktikken sker for både 8. og 9. klasse. Det søges at få eksterne personer med til fremlæggelsen, det kan være personer fra erhvervsliv, fagforening, jobcenter, UU-vejleder, studieansvarlige på ungdomsuddannelserne, politikere, bestyrelsen osv. til at overvære dette og deltage i debatter.</p> <p>Dette forløb ses også som en del af den alsidige udvikling både som person og som medborger.</p> <p>Oplæg ved tidligere kammerater Vi forsøger at invitere tidligere Bifrost-kammerater til at komme og fortælle om overgangen fra Bifrost til de forskellige ungdomsuddannelser. Samt fortælle om, hvordan det er at gå på den pågældende ungdomsuddannelse.</p> <p>Oplæggene kan være for 7.8.9. klasse.</p>								
<p>Kapitel 9.b Evaluering af uddannelsesvejledning</p>	<p>Se kap. 9.a</p>	<p>Mindst hvert 3. år</p>		<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>--</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	
<p>Kapitel 9.c Overgang til ungdomsuddannelser</p>	<p>Når skolegangen på Bifrost afsluttes overgår de unge mennesker til en bred vifte af andre uddannelsesinstitutioner. Gennem årene har de startet på fx: 10. klasse på folkeskoler, friskoler eller efterskoler, udvekslingsstudenter/Highschool til fx USA, Mexico og Irland, opstart på STX, HTX, HHX, erhvervsskoler.</p> <p>Når vi ser på tendensen, er beslutningen om 'livet efter Bifrost 9. klasse' cirka, at ¼ fortsætter direkte på ungdomsuddannelse (primært STX), 1/3 er i 10. klasse på efterskole, 1/3 på 10. klasse her i byen. Det varierer fra år til år, hvor mange der rejser til udlandet i 10. klasse – det kan være fra 0 personer</p>	<p>Mindst hvert 3. år</p>		<p>April 2026</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>--</p>	<p>April 2023</p>	<p>April 2026</p>	

	<p>til 3 personer.</p> <p>Vi oplever en stigende tendens til, at eleverne tager på efterskole efter 8. klasse. Typisk tager 3-4 børn 9. klasse på en efterskole.</p> <p>Statistik: De enkelte skoler efter klassetrin, herkomst, køn mht. tilgang, bestand og fuldførelse. www.statistikbanken.dk/inst01</p> <p>Overgang til videre uddannelse efter grundskolen, efter afgangsårgang og –klasse, uddannelsesstatus og –niveau mv. www.statistikbanken.dk/afgang11</p> <p>Forsat uddannelse efter grundskolen http://www.dst.dk/pukora/epub/Nyt/2013/NR411_1.pdf</p> <p>Ungdomsuddannelse og grundskolebaggrund http://www.dst.dk/pukora/epub/Nyt/2013/NR280.pdf</p>								
<p>Vurdering – kap. 9 Kvalitetsevaluering af skolens arbejde med elevens videre forløb i uddannelsessystemet</p>	<p>Kvalitetsvurdering af skolens arbejde med elevens videre forløb i uddannelsessystemet – der er særligt fokus på vejen hen til elevens videre forløb.</p> <p>Evalueringsmetode Intern og ekstern UU-vejleder, klasselærere for 8. og 9. klasse samt skoleleder evaluerer løbende vores UU-tilbud, proces og resultat – og med dette afsæt justeres vores tilbud.</p> <p>Klasselærerne evaluerer vores mål/indsats/ resultat i forbindelse med ikke-UPV-handleplaner, når der afholdes såvel ordinære som ekstra skolehjem-samtaler. Dette sker også på ikke-UPV-møder med kommunens UU-vejleder, klasselærere, forældre, barn og</p>	<p>Hvert år.</p>	<p>Ja</p>	<p>April 2025</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Kvalitetsevaluering af skolens arbejde med børnenes videre forløb i uddannelsessystemet vurderes løbende sammen med kommunens UU-vejleder, jf. nye bekendtgørelser, erfaringer og idéer til at styrke elevernes parathed til ungdomsuddannelser</p>	<p>April 2024</p>	<p>April 2025</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

	<p>skoleleder.</p> <p>Ledelsen foretager sammen med interne involverede parter og TR vurdering af om tildelte ressourcer står mål med såvel forventede som reelt anvendte.</p> <p>Dvs. en kvalitativ evaluering fra flere vinkler.</p> <p>Resultat Vores UU-vejledning bliver en del af hele skolesamarbejdet og ikke kun en afgrænset del.</p> <p>At årets klasselærere i 7.-8.-9. klasse inddrages og klædes på til UU-vejledning betyder, at flere lærere har indblik i, hvad det indebærer og dermed kan anvende det i relevante situationer i den øvrige undervisning – også på andre klassesettrin.</p> <p>Involvering af forældre i dialogen med deres barn fx via det interne forberedelsesdokument, der udleveres efter sommerferien og afleveres inden 1.10. og indgår i skole-hjem-samtaler medvirker til, at der hele vejen rundt om barnet er aktive voksne, der kan hjælpe barnet med at 'finde ud af, hvad jeg gerne vil'.</p> <p>Målsætning Målet er fra år til år at klæde de aktuelle klasselærere på til at kunne varetage en vis UU-vejledning samt fastholde et helhedsbillede af UU-vejledning via vores interne faste UU-vejleder og fast involvering af skolelederen. Målet er at samarbejdet mellem kommunens UU-vejleder og Bifrost har så højt informationsniveau som muligt og foregår i en konstruktiv atmosfære. Formålet hermed er at skabe rum for, at hver barn oplever sig selv som hovedperson i nutid/fremtid. Og at alle har drømme, og at en konsekvent indsats 'rundt om og af barnet' kan udvide mulighe-</p>							
--	---	--	--	--	--	--	--	--

der.

UU-vejledningen skal netop ses i sammenhæng med den generelle skolegang, der handler om at påvirke børnenes læringskurve i positiv retning – inden for både personlige, sociale, kulturelle og faglige kompetencer.

Handleplan

Handleplanen udarbejdes i forlængelse af såvel ny lovgivning som evaluering af involverede parter samt nye idéer til, hvordan UU-vejledningen kan foregå. Det er en proces, der foregår hen over skoleåret – typisk i forlængelse af konkrete situationer og erfaringer.

Handleplanen laves primært i samarbejde mellem kommunens UU-vejleder og skolelederen.

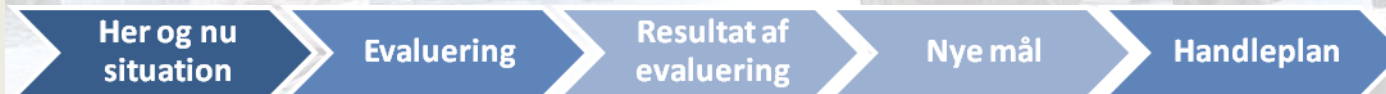
Skolelederen guider klasselærerne i forhold til ændringer og UPV-møder/indsats.

Der er altid en særlig opmærksomhed overfor familier, hvor barnet ikke erklæres parat til den ønskede ungdomsuddannelse. De individuelle handleplaner, der udarbejdes, skal ses i et helhedsbillede.

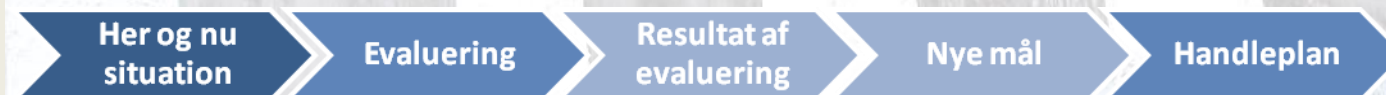
Via Relationsnetværket er vores 2. klasse i praktik på et Hotel i Herning to gange om året. Herigennem lærer de om de mange forskellige funktioner, der findes på et Hotel, hvor vi normalt kommer for at sove og spise. Det er et eksempel på, at erhvervsvejledning er en del af hele skoleforløbet.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Skolelederens kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af undervisningen

Kapitel 10

Kapitel 10.a – 10.d Skolelederens kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af undervisningen

Kapitel 10.a – 10.d Skolelederens kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af undervisningen	Indhold Skolens praksis her og nu	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres?	Deadline for evaluering	Ansvarlig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet
---	--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------	-------------------------	--	------------------------	--	-------------------------------------	-------

			res pt. (Ja / Nej)	lue- ring af punk- tet (dato)			er lagt på skolens hjemmeside (dato)	to)	
Kapitel 10.a Skolelederens plan for kvalitetssikring af undervisningen	<p>Kvalitetssikring af undervisning handler om at have det bedst mulige voksen-hold til at realisere værdigrundlaget og læringssynet. Det indebærer fx lærer-uddannede lærere, der underviser i deres linjefag, jf. vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner. De skal være nysgerrige efter at videreudanne sig fagligt og pædagogisk. At de er gode formidlere. Evnen til at have en anerkendende og inspirerende tilgang vægtes. Herunder evnen til at skabe sunde relationer og udføre god klasseledelse. Og lærere, der har lyst og vilje til at udfordre vores værdigrundlag og læringssyn, sig selv og hinanden.</p> <p>En del af kvalitetssikringen er alles forståelse af værdigrundlaget for Bifrost samt læringssynet. Og tolkning af det og evaluering af forholdet mellem teori og praksis, mellem intension og resultat. Hovedansvaret for, at medarbejdernes involvering er skolelederen.</p> <p>Skolelederen har ubetinget tillid til medarbejderne og deres intension om at bidrage til at skabe den bedst mulige skole. Tillid er således grundkernen i kvalitetssikring af undervisning og samvær på Bifrost.</p> <p>Konkret lægger værdibaserede dagsordener til trin- og fællesmøder også op til at sikre øget bevidsthed om vores særlige profil og bidrag til debatter om, hvilken ramme og retning der gælder for undervisningen og skabelse af en helhedslinje fra yngste, via mellemtrin til ældste og udskolingen, kaldet Ældste 2 – herunder også SFO. Og samarbejde med pedel og økonomi/administration. Vi arbejder alle i samme retning.</p>	Løbende – minimum hvert år	JA	April 2025	Skolelederen	Konstant fokus og indsatsområde dvs. SKOLELEDELSE	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

Mindst to gange om året har vi et fællesmøde for samtlige medarbejdere. Her er det muligt både at drøfte værdier – og ikke mindst værdier omsat til praksis, så børnene oplever, at der er nogle rammer, vi voksne er enige om. Det er ikke personafhængigt, hvordan en voksen reagerer på forespørgsel/opførsel.

Til alle undervisningsforløb formulerer lærerne undervisningsplaner. Se bl.a. kap. 3a. Disse skal bl.a. lægges på intra, så også forældrene kan orientere sig om undervisningens kvalitet.

Disse offentliggørelser giver også mulighed for kollegial sparring og inspiration.

Skolelederen kan således også til enhver tid orientere sig om lærernes prioriteringer. Der foretages stikprøver.

Det er en del af skolens kultur at eksempler på evaluering af såvel opgaver, dele af forløb, helt tema eller emne kan deles med resten af lærerkollegiet. I denne videndeling og debat fremgår også hvilken kvalitet, der er ønsket og oplevet – og hvilke prioriteringer, der fremad skal ske både for enkelte børn, klassevis, trinvis og set i forhold til helhedslinjen. Teori og praksis.

Organiseringen af lærerne i trin-team sikrer også, at der er flere voksne til at se både nogen og noget. Og qua deres medansvar for kvalitet i samvær og undervisning/læring på trinnet bringes iagttagelser og tænkning ind i det ugentlige samarbejds møde. På hvert trin er udpeget en trin koordinator, der er bindeled mellem ledelse og trinnet – og modsat kan kontaktes mht. trinvinkler.

Team-samarbejdet og fælles forberedelse, hvor kollegerne også involveres, er også en del af den formelle kvalitetssikring. Der er udover Egentid til forberedelse og efterbehandling afsat to ugentlige timer til disse trinmøder samt 25 timer i ugen før skolestart, så formel arbejdstid også understøtter ønsket om samarbej-

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

de.

Arbejdets formål og mål er altså meget synlig. Både i forberedelse, gennemførelse og evaluering.

Prioritering af 30 timer til fælles pædagogisk udviklingsarbejde i lærergruppen – udover kurser og uddannelser – er også medvirkende til kvalitetssikring af undervisningen.

De fysiske rammer understøtter denne åbenhed. De fysiske rammer består fx af lokaler, hvor der ikke er døre i den brede døråbning. Og af vinduer ud til fællesarealer. Dette gør det muligt at mærke stemningen, overvære gennemgange og debatter samt selvstændigt arbejde fra 0. klasse til 9. klasse. Alle børn og voksne er således meget synlige i deres skolearbejde.

Inddragelse af medarbejdere sker også ved, at der er nedsat adskillige udvalg, hvis formål er at løse en konkret opgave. Det kan være motionsdag, skakdag, billedkunstens dag, temadage for 0.-9. klasse fx spil til fag og digitale løsninger og dannelse. Det er også optakts-tema-dage til den årlige Livø-tur på tre dage for 0.-9. klasse. De voksnes juleskuespil for børnene.

Der er to større udvalg, som hhv. arbejder med dette og det kommende års pædagogiske udviklingsarbejde og hhv. overordnet research på skoleårets første emne, som altid er et fællesemne på tværs af alle klasser og skole/SFO.

Disse særlige Bifrost-tema-dage er med til at styrke medarbejdernes fælles forståelse for såvel skolens profil som hvordan samarbejdes, hvordan skabes relationer, hvordan sker vejledning med andre børn og konstellationer en til hverdag – hvilket igen er en slags mesterlære og anden tilgang til viden- og færdighedsdeling og dermed kvalitetssikring.

Det er også med til at give børnene erfaring i at arbejde på tværs af alder/klasser og dermed styrke deres

--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>kendskab til hinanden - og ad den vej skabe tolerance og respekt mellem børnene indbyrdes. Når man kender hinandens navn, skaber det en helt anden tryghed. Børnenes erfaring i at være sammen understøttes også af, at vi dagligt mødes til morgensang. Et læringsmiljø, hvor børnene kender og er trygge ved hinanden, er med til at skabe rammerne for, at alle har lyst, mod og vilje til at fordybe sig, tænke og prøve nyt – hvilket er forudsætninger for at skabe kvalitet.</p> <p>At sige 'godmorgen' og 'hej' når man mødes om morgenen er fundamentet for en kultur, hvor mennesker har lyst til at være og lære – gøre sig umage og søge vejledning. Omdrejningspunkter for at skabe kvalitet i undervisningen ligger også omkring selve timerne.</p>								
<p>Kapitel 10.b Skolelederens plan for kvalitetsudvikling af undervisningen</p>	<p>Bevidsthed-bevidsthed-bevidsthed. Styrke bevidstheden om ovenstående i kap. 10.a.</p> <p>Og fortsætte skolens tradition med kompetenceudvikling, se kap. 10.c.</p> <p>Fastholdelse og kvalitetsudvikling af undervisningen foregår i dialog og samarbejde mellem medarbejderstab og ledelse. Og med inspiration fra teori/forskning, kunst og eksterne samarbejdspartnere.</p> <p>Forældre, der ønsker at blive en del af Bifrost, skal i overvejende grad være enige i vores værdigrundlag og læringssyn. De skal ville dialog – så barnet ikke befinder sig i et krydsfelt mellem skole og hjem.</p> <p>Introduktion af vores pædagogiske profil søger vi at styrke gennem såvel film på Facebook, intro-møder, Åben Skole-arrangementer, rundvisninger, mailkorrespondance. Pixi-udgave af 'Bifrost', Facebook-fotos, præsentere forældre forventninger mm.</p> <p>Forældrene kan fx via åbne, nysgerrige spørgsmål til deres barn være med til at understøtte undervisningen, og dermed indirekte være aktive medspillere i at styrke kvaliteten i undervisningen generelt og specifikt</p>	<p>Løbende – minimum hvert år</p>	<p>JA</p>	<p>April 2025</p>	<p>Skolelederen</p>	<p>Konstant fokus og indsatsområde dvs. SKOLELEDELSE.</p>	<p>April 2024</p>	<p>April 2025</p>	<p>Se bifrost.dk hvor punktet uddybes</p>

	i forhold til eget barn.								
Kapitel 10.c Kompetenceudviklingsplan	<p>På Bifrost er kompetenceudvikling processer, der foregår hele tiden – hos den enkelte barn/voksen som på trin og i huset samlet. Det er en del af læringsmiljøet. Ledelse har dermed en afgørende rolle for kompetenceudviklingens fokus og retning.</p> <p>Kompetenceudvikling indebærer en forandringsproces, som igen betyder ændring i kulturen.</p> <p>Medarbejderne på Bifrost er videns- og kulturskabere, hvilket har betydning for vores forandringsprocesser. Samtidig er det selvledende medarbejdere, der også er professionelle i forhold til relationer og samarbejde. Kompetenceudvikling på Bifrost handler derfor om mere end konkrete mål og planer for fag og færdigheder – hos børnene/i undervisningen. Det handler hos både børn og lærere om at skabe indsigt i, hvorfor en forandring er nødvendig, hvordan status er, hvad kan vi gøre, hvad vil vi gøre, hvem kan hjælpe/hvad skal der til for at der sker en forandring/udvikling, hvilken betydning får det for helhedslinjen og den fortsatte kompetenceudvikling. Kompetenceudvikling handler derfor både om den enkelte medarbejder og om dynamikken i fællesskabet på kryds og tværs.</p> <p>Fugl Phønix er symbol på et evigt forandringsprojekt. På Bifrost gælder udvikling og forandring både på et personligt, relationelt, organisatorisk samt fagligt og pædagogisk plan. Det er en udfordring at være menneske! Jo, mere vi tør kigge på os selv, jo, bedre kan vi være til at indgå i et fællesskab. At tage stilling handler om at træffe et valg. Det er som at åbne en dør. Hvilken dør vælger man? Hvilken dør vælger man fra? Hvilke døre virker som en magnet? Tiltrækker? Frastøder? Døren går op, og hvem kommer ind? Døren går op, og hvem går ud? Går man væk fra noget? Eller går man hen imod no-</p>	Løbende – minimum hvert år	JA	April 2025	Skolelederen	Konstant fokus og indsatsområde dvs. SKOLELEDELSE	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

get? Denne bevidsthed er en del af forandringsprocessen på både individ og fælles niveau og dermed for dybden og omfanget af kompetenceudvikling.

At arbejde sig hen imod noget, man drømmer om, giver energi og styrker ens lyst til at påvirke både sig selv og sin omverden. Ved netop ikke at bruge sin opmærksomhed på det, man tager afstand fra og ikke bryder sig om, frigøres energi og glæde. Det gælder, når man skal lære noget – uanset om det fx er i klasseundervisning eller i lærernes efteruddannelse.

Den respektfulde tankegang

I en verden, hvor vi alle er indbyrdes forbundne, handler det om at byde forskellene velkomne, at prøve at forstå hinanden og kunne finde ud af at være sammen såvel i arbejdstid som fritid.

Forståelse bygger på evnen til at leve sig ind i andre, empatien. Det bygger på evnen til at være og bidrage konstruktivt. Hovedbudskabet er anerkendelse og accept af hinanden.

Den etiske tankegang

At kende kerneværdierne i sit liv. At være villig til at sige sin mening, selv når det er forbundet med personlige omkostninger, at erkende sit ansvar som barn og medarbejder på Bifrost og som medborger i samfundet og handle i overensstemmelse med dette ansvar, er kernen i demokratiet. Der er forskel på at gøre tingene rigtigt, og at gøre de rigtige ting. Den etiske tankegang er afgørende for udvikling af kvalifikationer og kompetencer på Bifrost, jf. værdigrundlaget.

Neurologisk ballet

Daniel Goleman har skrevet 'Følelsernes intelligens' og 'Social intelligens'. Hans pointe er, at vi er langt mere forbundet med andre mennesker, end vi gør os klart. Vi deltager hele tiden i en 'neurologisk ballet', der forbinder os fra hjerne til hjerne med alle omkring os. Det er med andre ord vores daglige møder med fami-

--	--	--	--	--	--	--	--	--

lie, venner, kammerater, børn, lærere og alle andre, der på godt og ondt former hjernen og påvirker cellerne over alt i kroppen.

Gode relationer kan således fungere som vitaminindsprøjtninger og dårlige som gift. De gode relationer er afgørende for samarbejde og dermed kompetenceudvikling for den enkelte og i fællesskabet/ hele Bifrost.

Hvad er meningen?

Hvad tillægger 'jeg' mening? Forskerne har fundet ud af, at stoffet dopamin frigøres i kroppen, når vi oplever noget rart og dejligt. Det kan være, når vi spiser noget, vi synes, er lækkert, det kan også være fx via alkohol og narkotika. Den helt nye forskning viser, at leve et meningsfuldt liv også frigiver dopamin. Det handler om at indse, hvad der giver mening og vælge at gå efter sin drøm og mavefornemmelse. Man kan måle dopamin i kroppen. Man kan også mærke det. Glæden. Modet. Viljen. At være livsduelig handler om samspillet mellem livsglæde, livsmod og livsvilje. At være livsduelig handler om at have drømme og arbejde sig hen imod dem. At skabe mening.

Forandringsproces

Det handler om indtryk og udtryk. Det handler om, at vi som fugl Phønix skal forvandles, fornyes og igennem den evige genfødsel i hver af forandringsprocessers faser. Det gælder i hjernen, i vores tilgang og forståelse, i vores handling. Forandring er et grundvilkår, som vi mennesker og organisationer dermed aldrig bliver færdige med at håndtere. Og vi kan blive bedre og bedre til det. For at kompetenceudvikling i det hele taget kan finde sted, skal der være en indsigt og accept af disse forhold.

Nøglebegreber

Nøglebegreber i udviklingsprocesser på Bifrost er kultur, forandring og ledelse. Forståelsen af disse begreber er væsentlig i relation til kompetenceudvikling, som netop er en forandringsproces for både det enkel-

--	--	--	--	--	--	--	--	--

te barn, den enkelte lærer, grupper og Bifrost som helhed.

Kultur

Kulturen er menneskeskabt. Alt hvad der er skabt af mennesker kan også forandres af mennesker.

Mennesket udvikler hele tiden tanker, følelser og forståelse i et samspil med den verden, det lever i, mentale modeller. Kulturen er et komplekst mønster af værdier og normer.

Forandring

En forandring indebærer en bevægelse, at noget ændres fra en tilstand til en anden. Forandringen er relateret til alt/alle involverede: børn, lærerne og andre medarbejdere, opgaver, teknologi og struktur. En forandring kan være planlagt eller ske tilfældigt. Emergerende viden sker der meget af, - vi kan ikke forudse alt, når mennesker/idéer/erfaringer osv. mødes. Omfanget og dybden varierer også. Forandringen kan tage sit afsæt både internt og eksternt Bifrost. En forandring kan bygge på reaktiv, præaktiv og proaktiv tænkning og har indflydelse fra og på kulturen.

En forandring indebærer skabende arbejde og en mental- og kulturændring, da enhver forandring udfordrer de eksisterende tolkninger af værdier, forståelse af sammenhæng og samvær.

Ledelsen. Der skelnes mellem ledelse og lederskab.

Her sammenkædes forståelse af ledelse med tænkningen bag forandringen:

- **Ledelse** kan udføres inaktivt eller reaktivt ved først at reagere, når udfordringen er opstået

- **Lederskab** kan udføres præaktivt ved at udførte handlinger, der har sigte på at skabe en situation, hvor konflikter og trusler undgås eller proaktivt, hvor vi selv beslutter, hvordan vi ønsker fremtiden skal se ud og arbejder målbevidst hen imod den ønskede situation.

I værdibaseret selvledelse og medledelse indgår både ledelse og lederskab.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Det gælder for både børn og voksne på Bifrost.

Menneskesyn

Bifrost hviler på et humanistisk, kulturhistorisk og kritisk dannelsesorienteret menneskesyn. Menneskesynet har en dannelses- og ressourceorienteret baggrund.

Samfundssynet

Det udspringer af metaområderne Natur og Kultur. En kompetenceudviklende skole skal satse på alle lag i kompetencerne, dvs. færdigheder, viden, værdier og holdninger som lige vigtige dimensioner, når mennesket skal forvalte naturen, samfundet og sig selv bedst muligt. Der skal lægges vægt på kundskab som refleksion, der er forbundet med både faglighed og sociale relationer.

Der skal altså skabes et socialt- og kulturelt miljø, hvor børn og medarbejderne forholder sig og tænker videre selv.

Forandring kan ifølge Bifrosts læringssyn fremprovokeres i en oplevelsesfase, hvor det usagte bliver sagt, hvor det usynlige bliver synligt. I oplevelsesfasen bliver man opmærksom på forhold, man ikke tidligere har tillagt betydning eller ser virkeligheden med nye øjne. Her vækkes undren og lyst til at vide mere.

I den efterfølgende dialog om indtryk og forslag til videre arbejde åbenbares i fællesskabet mangfoldige muligheder. Ved at inddrage børns/ medarbejdernes idéer og forslag i en forandringsproces øges mulighederne for at gøre det skabende arbejde – og dermed kompetenceudviklingen - endnu mere optimal og fastholde involvering og ejerskabet af problemfeltet, som kompetenceudviklingen forankres.

Via Det gode Arbejde (se evt. uddybning på hjemmesiden) involveres alle i samtlige faser, undervejs kan der

--	--	--	--	--	--	--	--	--

justeres på planerne efterhånden som fordybelsen og indsigten finder sted.

Det er menneskets grundvilkår at søge efter mening, og arbejdet på Bifrost giver et bud på vejen til personlig udvikling og trivsel, nemlig via interaktion, forandring og læring.

Udviklingen af bløde kompetencer hos børn som voksne ligger således oven over, uden om, ved siden af, midt i og bag alt arbejde. De bløde kompetencer er relations-, forandrings-, lærings- og meningskompetencen og bliver dermed de hårde kompetencer i organisationen. Det er herfra alt liv udspringer.

I et socialkonstruktivistisk perspektiv skabes virkeligheden og fortolkes således gennem interaktioner. Interessen for at 'være' og herunder ønsket om forandringer afledt af håbet om et bedre (arbejds-)liv skabes i dialogmønstre mellem mennesker frem for udelukkende 'inde i' et enkelt individ. Forandringer vil derfor både handle om, hvad der sker nu, og hvad der i fortiden er sket, og om de meninger der dengang blev tilskrevet.

I Den kvalitative lærerproces indebærer erkendelsesfasen ny indsigt, herved søges en bevidstgørelse af de mentale modeller, så den fortidserfaredede tavse viden kan løftes og anvendes konstruktivt i forhold til både her-og-nu og fremtidige tolkninger. Væsentlige forhold på Bifrost er hermed information og kommunikation. Evnen til indre tale og samtale med andre.

Uvished inspirerer til selv-iscenesatte forklaringer og opdigtede historier – fordi vi altid søger at skabe mening. Usikkerhed er destruktivt for kompetenceudvikling.

Der er i kraft af vores klart formulerede og kommunikerede værdi- og læringsgrundlag en stor sandsynlighed for, at medarbejderne kan identificere sig med Bifrosts 'selvopfattelse'. Rekrutteringen af medarbejdere sker netop med afsæt i denne teoretiske ramme,

--	--	--	--	--	--	--	--	--

hvilket indebærer en vis mulighed for overensstemmelse mellem Bifrosts og medarbejdernes 'mentale modeller'. Dialog og handling ligger således i spændingsfeltet mellem Bifrostteori og oplevet Bifrostvirkelighed.

Kulturens betydning

Vi arbejder værdibaseret, det indebærer, at kultur er afgørende for trivsel, virke og kompetenceudvikling.

Kulturniveauer

Bifrost-teorien kan ifølge Schein identificeres i tre kulturniveauer, der er sammenhængende og illustrerer en indre dynamik: Grundlæggende antagelser, værdier og artefakter (hvad der kan ses).

De grundlæggende antagelser er oftest uformuleret, findes på et ubevidst plan og tages for givet – mavefornemmelsen. Det indebærer, at de har en hovedrolle i forbindelse med implementering af forandringer, at det er på skuldrene af de grundlæggende antagelser, at al forandring kan og vil ske. Han fremhæver, at psykologisk tryghed er nødvendig i en forandringsproces. Det indebærer, at hvert individ skal kunne forestille sig den nødvendige forandring uden at føle et tab af integritet eller identitet.

De mentale modeller er i vores personlighed grundlæggende strukturer, der styrer hovedparten af vores mentale og fysiske adfærd.

Da Bifrost bygger på et defineret menneskesyn, samfundssyn og læringsbegreb er det afgørende væsentligt, at lærernes og øvrige medarbejderes egne grundlæggende antagelser understøtter skolens profil. Heraf følger, at der er stor overensstemmelse med mange af de personlige grundlæggende antagelser eller mentale modeller med arbejdet på Bifrost. Det er nødvendige, hvis forandringer skal forankres.

Vores roller og kulturantagelse er forskellige afhængig af konteksten og relationerne, derfor handler det også

--	--	--	--	--	--	--	--	--

om både at skelne mellem et personligt, socialt – gruppe og organisation – eller fagligt plan – og sætte planerne ind i en sammenhæng.

Scheins kulturniveauer repræsenterer en still-leben og et øjebliksbillede af virkeligheden. Kategoriseringen af de tre kulturniveauer er sket ud fra en logisk, rationel (videnskabelig) og systematisk tilgang.

Hvis et helt menneske ansues som værende både sanseligt og fornuft, vil man vha. fantasien kunne overskride det, som kun fornuften fatter. I den vestlige verden har de fleste voksne en hjerne, der primært fungerer logisk og rationelt. Logikken kommer imidlertid i forbindelse med verden gennem sanserne. Når man anvender fantasiens forestillingsevne kan man overskride det, der er her og nu. Når vi sanser virkeligheden, kan vi også fatte den. Vi kan forstå, at tingene ikke kun er, som de ser ud til at være, men at der er noget bagved. Hvis vi kender tingene og det, der ligger bag, kan vi også arbejde aktivt på at lave dem om, sådan at de bliver bedre for os. Det indebærer, at vi fx med kunstens sprog kan fange vores ubevidste depoter og fx grundlæggende antagelser. Kunstens sprog appellerer til følelser og sanser. Scheins to nederste kulturniveauer kan dermed rummes, nås og angribes via påvirkning. Det gør det svært i praksis at skelne mellem værdier og grundlæggende antagelser. Kvaliteten i kulturen kommer dermed til at afhænge af den måde, der arbejdes på, den måde vi er sammen på, og af det indhold, vi beskæftiger os med. Form og indhold skal passe sammen, de er med til at bestemme bevidsthedens kvalitet – og dermed såvel medarbejderens som fælles Bifrost-oplevelse af sammenhæng og helhed.

Kvaliteten i kompetenceudvikling hænger altså sammen med involvering og bevidsthed.

Kaosteori. Evnen til at få en idé, se verden/et problem på en ny måde er skabende virksomhed, som er afgørende for kompetenceudvikling, hvor ny viden og fær-

--	--	--	--	--	--	--	--	--

digheder skal anvendes på en ny måde i nye sammenhænge, jf. forskel mellem kvalifikationer og kompetencer.

Det kræver ifølge hjerneforskeren Matti Bergström kaos. Kaos i hjernen er en forudsætning for, at en kreativ tanke kan få lov at opstå. Bergström opdeler hjernen i to hovedområder: orden og kaos. De ordensbundne ressourcer er informationer, lagring af informationer, udplukning af informationer, planlægning og organisation. De kaosbundne ressourcer er den rå kraft uden kundskaber, nysgerrighed, entusiasme, følelser og eksistens. Kaos ligger i hjernestammen, mens orden befinder sig i hjernebarken.

Når signaler fra disse to hjernedele mødes, opstår en regulær kamp mellem kaos og orden. Her dannes bevidstheden og her opstår i en mulighedssky idéer og kreativitet. Den kreative skaben styrker evnen til at mestre livet og dets mangfoldige udfordringer. Læring er et redskab til at skabe udvikling. Kaos er kernen i al udvikling af enhver form for kultur – både når det gælder det kunstneriske udtryk, den personlige udvikling til et kulturelt væsen og den overordnede samfundsudvikling.

Matti Bergströms kaostænkning fokuserer på forandring af kulturen, individet og samfundet. Det antages, at tænkningen også er gældende i en gruppe og på organisationsniveau – altså for Bifrost.

Lederskab

En effektiv forandring vil kunne opnås, hvis også udøvelse af lederskab finder sted. Det indebærer særlige opmærksomhedsfelter rettet mod såvel de enkelte personer, grupper og fællesskabet som helhed samt struktur og indhold.

Det er for ledelsen nødvendig indsigt, at hvis man fx springer menings-/parathed- / oplevelsesfasen over, vil adskillige mennesker - børn som medarbejdere - ikke opleve nødvendigheden af forandringen og vil derfor

--	--	--	--	--	--	--	--	--

sandsynligvis bruge deres energi på at modvirke at forandringen sker eller gøre som de plejer. Det er nødvendigt med forståelse for børnenes og medarbejdernes vilkår og mentale modeller.

Forandringsprocessen kan relateres til Den kvalitative læreproces på Bifrost. Den indledes som nævnt med iscenesætte af indtryk i oplevelsesfasen. Det er forskelligt, hvem der igangsætter. Bifrostmedarbejdere er mennesker med indsigt og en vision, der gang på gang konstruerer oplæg, så modtagerne – børn som voksne - får noget at undre sig over og forholde sig til. Det er mennesker, der allerede har en nødvendig indsigt, der sætter processen i gang eller følger op på den. Oplevelsesfasen giver anledning til fælles indkredsning af, hvad der har gjort indtryk, og hvad det kunne være interessant at vide mere om og blive bedre til. En fælles historie og ramme for det videre forløb hen mod kompetenceudvikling.

'Etablering af en oplevelse af nødvendighed' og 'udvikling af en vision og strategi' sker i dialog mellem børn/lærere - medarbejderne og ledelse og på kryds og tværs af fag og trin. Det er et arbejde, der kan tage laaaaaaaaang tid eller ske rigtig hurtigt – eller alt midt imellem.

Det er ledelsens klare opgave konstant at gribe muligheden for at 'formidle forandringsvisionen', dvs. hver gang det er naturligt at gribe muligheden for at sætte ord på indsatsområdet og evt. perspektivere. Det sker hele tiden og er ikke en fase for sig selv. Det gælder både i klasserummet, hvor læreren er leder og i voksenssfæren.

Flytning og konsolidering af resultater og skabelse af mere forandring samt **forankring** af nye fremgangsmåder i kulturen vil i Bifrostlivet ske hele tiden, i hverdagen, på møder, i Nyhedsbreve osv. Kulturen har stor indflydelse på en forandring.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Den kvalitative læreproces indledes med oplevelses- og involveringsfasen, herefter handling/ flytning og erkendelse-vurdering-perspektivering. På Bifrost fører det til ny indsigt i nødvendigheden. Altså en ny vinkel på kompetenceudviklingen.

Motivation

Mobilisering af motivation er afgørende for, at ændringen opleves som nødvendig og dermed realistisk. Der ligger dog forskellige menneskesyn bag tolkning af **'etablering af en oplevelse af nødvendighed'**. På Bifrost handler det IKKE om forhold ved begrebet 'den brændende platform', at mennesker ikke ændrer adfærd, hvis 'jorden ikke brænder under dem', at der skal en krise til for at motivere til forandring. At leders opgave er at få den nuværende situation til at fremstå som mere farlig og uønskværdig end at begive sig ud i nyt og ukendt land. Det er ledelse med frygt. På Bifrost ledes med afsæt i tillid!

Vores forståelse er således, at børn som medarbejderne bliver involveret i sagen og finder en mening for, hvorfor her er et indsatsområde. De får en oplevelse, der giver dem lyst til at vide mere og interesserede i at ændre på nogle forhold, så den nuværende situation forbedres. Den første forståelse handler om at bevæge sig 'væk fra', den anden 'hen imod'.

Den proaktive tænkning, der ligger i Bifrosts tilgang til at folde den enkeltes faglige, personlige og sociale potentiale ud, lægger op til, at etablering af oplevelse af nødvendighed sker i en 'hen imod'-ånd.

Det har ifølge Schein afgørende betydning for oplevelsen af og implementeringen af forandringer, at der tages afsæt i de grundlæggende antagelser. En forandringsproces på Bifrost balancerer på kanten af organisationens mulighed for at skabe ny mening og børnenes/medarbejdernes behov for tryghed omkring de grundlæggende antagelser.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Kendskabet til og forståelsen for børnenes/ medarbejdernes mentale modeller og subkulturer er derfor et vægtigt ledelsværktøj i bestræbelserne på at opnå nødvendig indsigt, herunder undgå såvel individuel som relationel modstand mod forandringen, skepsis og måske endda angst for manglende færdigheder og viden.

Lederskabet har stor betydning, og det skal ske med baggrund i kulturforståelse i Scheinsk forstand – og at lederskab ydes af alle medarbejdere, jf. selvledelse.

Kompetenceudvikling tager dermed afsæt i forståelsen af læring.

En justering af kompetencen sker, hvor læring sker hhv. indenfor rammerne af medarbejdernes fortolkningsramme og er en slags tilpasning.

En helt anderledes dyb ændring sker, hvor både de kognitive og emotionelle fortolkningskemaer sættes i swingninger. Indsigt i at dette sker/vil ske er også en del af medarbejdernes indsigt i nødvendigheden. Dette gælder i høj grad også lederens egne grundlæggende antagelser og fortolkningsrammer.

Skolelederen er også i udvikling. Det kan indebære, at medarbejderne vil blive frustrerede, hvis ledelsen begår fejl. Omvendt kan man tolke, at bag en frustration ligger håbet om en bedre måde at gøre tingene på. Med den rette tryghed, åbenhed og dialog vil frustration, dvs. kaos - med Bergströms ord, kunne være en ven, et afsæt til en bedre fælles løsning. Det handler om indsigt i kulturen og læringsprocessen.

Hvis kulturen i Bifrost ikke matcher retningen og rammerne for forandringsprocessen vil der opstå et mitch-match på identitetskrise-niveau, jf. betydningen af grundlæggende antagelser.

En succesfuld forandring kræver stærke ledelseskrafter, og at man oplever og indgår i et fællesskab. Relationernes magt. Bifrostbørn- og medarbejdere forventer at blive involvering. Dialog, åbenhed, selvforvalt-

--	--	--	--	--	--	--	--	--

ning og medbestemmelse ligger i skolens værdier og læringsbegreb i øvrigt. Med andre ord er Bifrost et sted fyldt med ledelse!

På både specialist- og interesseniveau, alle/grupper, internt/ eksternt involveres børn og medarbejderne således på deres niveau i processen både mht. idé, beslutning, planlægning, udførelse, værdsættelse – Det gode arbejde. Forandringsprocessen er altså afhængig af børnenes/ medarbejdernes involvering. Såvel kompetenceudvikling som udvikling af Bifrost er afhængig af børnenes/ medarbejdernes involvering. – Og forældrenes...

Den overordnede Bifrost-**vision** ligger beskrevet – men **strategien** til en aktuel forandringsproces justeres i dialog mellem børn/ medarbejdere og ledelse undervejs i processen.

Den 'frie meningsudveksling inden for en gruppe, hvor man sammen får ny indsigt og søger at blive klogere på en måde, som man ikke kunne opnå individuelt er også fundamentet for nye idéer og tiltag, hvorved forandringsprocessen holdes i live og nyudvikles. Styrkelse af læringsatmosfæren og –miljøer er derfor et fokuspunkt.

Adfærd og handling er ifølge Edgar Schein udtryk for vores grundlæggende antagelser. For at vi i processen kan nå ind i dette felt, er det vigtigt, at vi i processen får sat ord på alle faser i Det gode arbejde. Det er ikke nok med en interessant formuleret vision. **Forankringen** sker først i den oplevede og erkendte syntese mellem Bifrost-værdierne og værdierne bag de nye arbejdsprocesser. Dette match giver tryghed og yderlige indsigt i nødvendigheden. Der bør derfor ske en konsolidering i hver fase.

Troværdigheden mellem det, vi siger, vi gør – og det vi faktisk gør, er adgang til grundlæggende antagelser.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Når børn/medarbejderne oplever, at deres læringsstil og –ønsker bliver respekteret, at Den kvalitative læreproces gælder alle på skolen, at vi sammen udvikler erfaring og viden og dermed fremgangsmåder, incl. nuanceret sprog/ udtryk, vil der ske yderligere en forankring. Kulturen vil få flere nuancer frem.

Kompetenceudvikling handler dybest set om at finde mening i de nye tanker, færdigheder, viden, adfærd, attituder osv. – og kunne anvende den. Det er heri gennem, at ny adfærd kan forankres i sociale normer og delte værdier. Hvert nyt tiltag skaber kaos i vores ordensforståelse, mentale skemaer, dvs. der skal som fugl Phønix nedbrydes kognitive strukturer og bygges nye op.

Ledelsen skal i hver fase være tydelig og stå i spidsen for forandringstrinnene og processen som helhed. Være rollemodel og være klar til både at lytte og guide børn/ medarbejderne igennem en forandringsproces og sikre høj trivsel og præstation. Have ligeværdige dialoger, hvorved både bekymringer og ønsker ses i øjnene. Være en usynlig/synlig frontfigur, der er med til at skabe mening og sætte idéer og tiltag ind i en sammenhæng, så præstations- og forventningspres reduceres/ fjernes.

Styrkelse af medarbejdernes kompetence

Kompetenceudvikling står og falder med medarbejdernes indstilling og indsats, både individuelt, gruppevis og samlet. Bifrost har en helt flad struktur, har fagligt dygtige medarbejdere, der også arbejder med afsæt i personlig interesse og nysgerrighed, altså er undersøgende og projektorienteret. Den korte afstand mellem medarbejderne indbyrdes og ledelsen, nærheden og nærværet, de mange møder og læringskulturen på Bifrost befordrer en forandringsproces, der tager afsæt i den enkeltes potentiale og værdier samt fællesskabets muligheder. Strukturen og kulturen medarbejder således processen.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Der er i arbejdstidsaftalen vægtet såvel individuelle som fælles 'ekstra'lærings- og udviklingstimer. Kompetenceudvikling er også prioriteret i budgettet.

Dette skal ses i sammenhæng med holdningsdebatterne på fællesmøderne. Uddannelse og dannelse følges ad i vores læringssyn. Den åbne dørs politik er en væsentlig faktor i at fange temperaturen, farven, lyden og duften 'i bageriet', så lederen kan reagere inden evt. frustration bliver en konflikt.

Styrkelse af medarbejdernes kompetencer handler også om at styrke medarbejdernes tro på, at der bliver arbejdet på at fjerne forhindringer i systemer og strukturer, der modarbejder vision og indsats. Det kan således føre til ændringer, når man reagerer og gør opmærksom på forhindringer. Det er en væsentlig meta-læring.

Styrkelse af medarbejdernes kompetence handler både om faglige, personlige og sociale forhold. Medarbejderudviklingssamtalernes indhold og – gennemførelse er fx også en ledelsesmæssig udfordring i relation til nødvendig viden, færdigheder, værdier og holdninger for at kunne styrke kompetenceudviklingen.

MUP – individuel udvikling i proces

Helt konkret er indført MUP-samtaler, dvs. Medarbejder/Menneskelig-Udviklings-Proces-samtale. MUP for at understrege, at udvikling ikke handler om én årlig samtale, men er noget, der er i proces.

Samtalepapiret er udviklet med afsæt i bogen af Morten Albæk: "Ét liv – én tid – ét menneske" og lederens ønske om, at samtalen er værdibaseret og med vægt på meningsskabelse fremadrettet:

Formål

Hvilken forskel er du med til at gøre?

Tilhørsforhold

Hvordan skaber du en god relation?

Personlig udvikling

”Man skal hver dag have en fornemmelse af, at man bliver en lille smule klogere på sig selv, sin faglighed og sine omgivelser.”
(filosof Morten Albæk)

- Hvordan ser du på din personlige udvikling?

Meningsfuldhed

Hvilke forslag har du til, hvordan det kan blive endnu bedre at være her?

Ud over MUP-samtalen er der temperatur-samtaler med hver enkelte medarbejder. Her sættes lys på, hvordan fokusområderne foldes ud – og trivsel i det hele taget.

Dialogisk APV – fælles udvikling i proces

Vi er en skole, hvor samvær og læring/udvikling tager afsæt i dialogen. AMR og ledelsen har derfor udviklet en Dialogisk APV for at kvalitetssikre indsats for forandring/udvikling. Hvad giver mening at sætte lys på – og ingen kan udvikle alene. Det er et fælles ansvar – med forskellige vinkler.

Med afsæt i individuel refleksion og forberedelse arbejdes i givne små tremandsgrupper på tværs af generationer/køn/fag/trin. Gruppens opgave er at præsentere og diskutere de individuelle bud på gode ting, vi skal fastholde – og sammen prioritere, hvilke udfordringer vi skal gribe. Til hver udfordring skal udarbejdes forslag til handleplan, hvad kan 'vi' gøre:

- Individuelt
- Trin
- Lærerkollegium
- Ledelse
- Andre fx bestyrelse, eksterne samarbejdspartnere

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Næste fase er at samle og prioritere gruppernes forslag til udfordringer i få temaer og skabe en fælles handleplan. Dette arbejde gør skolens ledelse sammen med AMR.

AMR og ledelse gennemgår således gruppernes afleveringer og samler udfordringer til tre temaer/vurderer og beslutter handleplaner med inspiration fra grupperne.

Vores arbejde blev efterfølgende præsenteret for lærergruppen - og bestyrelsen.

Året efter er der opfølgning, jf. udvikling er i proces. Med afsæt i individuel forberedelse af "Tre gode og en krads" arbejdes igen i givne tremandsgrupper på tværs af generationer/køn/fag/trin med at indkredse gruppens bud på "Tre gode og en krads".

AMR og ledelse gennemgår gruppernes afleveringer og beslutter reviderede handleplaner med inspiration fra grupperne

Vores arbejde blev efterfølgende præsenteret for lærergruppen – og bestyrelsen

I forbindelse med Trinkoordinator møder, hvor dagsorden til lærermøde udarbejdes, indtænkes også vores fælles fokusområder, så arbejdet "lever" hen over året både fælles og på trin.

Konsolidering af resultater og udvikling af mere forandring

Det tyder altså på, at forandringen resulterer i yderligere forandring. Det gælder fx færdighedsniveau både mellem børn og voksne, læringserkendelse, teknisk udstyr mm. Erfaringer og -indsigt giver mod til at prøve nye ting både individuelt og i fællesskabet. Disse highlights er også med til, at indsigt i nødvendigheden lever og får større dybde. Konsolideringen understøttes bla. ved formidlings- og refleksionsdelen på trin-, fag-, lærer- og fællesmøder.

På Bifrost vil en forandringsproces i sagens natur aldrig stoppe, fordi det handler om noget større end fx IT-færdigheder og grej. Det handler om læring/ helhedslinje og tolkning af Bifrost værdier.

Forankring af nye fremgangsmåder i kulturen

Man kan sige, at anerkendelsen af fx IT som et middel til at nå vores mål, og at det har konsekvenser for såvel den enkelte som for arbejdet på Bifrost, er forankret. Det er også forankret i kulturen, at det er i orden at sige 'jeg vil gerne lære at klippe en film ind i min powerpoint'. Intet skridt er ubetydeligt eller illegalt. Uanset niveau handler det om fortsat udvikling. Vi gør ikke fejl, vi gør erfaringer!

Bevidsthed om forankring er platformen for perspektivering og afsæt for en ny forandringsproces. Forandringsprocessen vil dermed grafisk set have en spiralform.

Hvordan styrkes de aktuelle forandringsprocesser

Bottom-up tilgangen, hvor der er et ønske om at inddrage alle medarbejdere, er tids- og ressourcekrævende.

Processen kan blive meget langstrakt og kan også være svær at håndtere, da lederen ikke helt ved, hvad der sker rundt omkring. For ledelsen kan det således betyde tab af overblik i traditionel forstand. Lederen skal med glæde og ro i sindet acceptere og anerkende, at medarbejderne 'vil og kan selv', hvilket også er idéen med værdibaseret selvledelse og proaktiv lederskab.

Lederens evne til at se processen både fra harehøjde og helikopterhøjde samt egen betydning for processen er et on-going fokuspunkt. Herunder indkredsning af ønskværdigt udstyr, gæstelærere og budgetforslag.

Lederen og især ildsjælene har afgørende indflydelse på processens retning og ramme via input og guidning. Her kan skøre og sjove fællesoplevelser med deraf

--	--	--	--	--	--	--	--	--

følgende fælles sprogliggørelse af erfaringer og fælles refleksion styrkes. Ligesom fejring af milepæle også kan nytænkes.

Potentialet af medarbejderinvolvering er enormt og skal bevidst og nænsomt foldes ud, så energien frigives. Så glæden, modet og viljen til forandring og forankring blomstrer. Kulturens og processens betydning kan i denne analyse og tolkning af en forandringsproces ikke overvurderes.

Opmærksomheden på at 'noget findes' befordrer læring og lyst til at lære det. Kontrolmekanismer vil i et sådant miljø blive opfattet som mistillid og dermed være undergravende for åbenhed i tilgang og selve undersøgelsesprocessen. At tilbyde muligheder for at 'lære mere' & oversigter over hvad man kan' vil i en dialog derimod fange den enkeltes grundlæggende antagelser om, at 'vi fx er ressourceorienteret'. En fagbureaukratisk og industriel måling af resultater vil konflikte med mobilisering af interesse og skabende arbejde – hvilket ikke er det samme som laissez faire. Tegnene på læring og kompetenceudvikling kommer tydeligt til udtryk i hverdagens aktiviteter, på møder med oplæg og debatter, sprogliggørelse og bidrag i samtaler og opgaver. Derfor er det vigtigt som leder at give tid og rum til udvikling og acceptere ufuldstændige læreprocesser. Interessere sig for processerne, med følende fornuft søge at indfange, hvornår man kan hjælpe konkret, hvornår 'at lytte' er bedst. Og have fokus på opfølgning-opfølgning-opfølgning på diverse dagsordener, så erfaringer/indsigt bliver delt, bevidsthed øges og processer fortsættes på et dybere niveau.

Og når vi voksne selv har indsigt i vores kompetenceundervisning, giver det mulighed for at forstå og udfordre børnenes læringskurver, jf. de foregående kapitler, hvor fokus er på børnene.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Konklusion

I en sund forandringsproces på Bifrost fastholdes medarbejderne i hele forandringsprocessen som medspillere, og der gives plads og tid til hver enkeltes modnings- og motivationsproces.

Der skabes rum for, at samtlige medarbejdere kan vænne sig til tanken om at skulle lære nyt og forholde sig til Bifrostværdierne med den nye erkendelse. Den fælles indsigt i nødvendigheden af forandringen (re-)formuleres fælles.

Ledelsen/det styrende udvalg/ ildsjæle sætter via dagsordenen behovet og rammen for, at det sker. Indledningsvis og undervejs konfronteres og provokeres medarbejdernes mentale modeller via forskellige oplæg, kaosløft.

Dialog om forandringsprocessen har i samtlige faser en hovedrolle, både på formelle og uformelle møder, både i hele flokken, i mindre grupper og 2&2. Læring anses for at være en personlig, faglig og social kompetenceudvikling, hvilket er en nødvendig indsigt.

Kompetenceudviklingen er altså noget, der sker både hos den enkelte medarbejder, på trin og samlet i medarbejdergruppen. Fælles indsigt i, hvad en/flere/alle medarbejdere 'har gang i' giver et inspirerende og undersøgende læringsmiljø, hvor andre kan få idéer og styrke deres kompetenceudvikling. Fælles indsigt er også nødvendigt for, at vi kan styrke vores helhedslinje fra yngste til ældste trin.

Forandringen er en del af den overordnede dannelses-tænkning, heri ligger læringsprocessen som et livsvilkår – og arbejds- og kulturvilkår på Bifrost.

Læringen er således et redskab til at skabe udvikling, som opstår i kaos og 'hvad gør vi'. Kaos og læring bliver således en del af kulturen, hvor den overordnede

--	--	--	--	--	--	--	--	--

indsats handler om udvikling af livsduelige mennesker – børn/voksne - via skabende arbejde. Det indebærer indsigt i arbejdets forskellige faser, som vi kalder Det gode arbejde.

Strukturen, kulturen og miljøet på Bifrost understøtter dermed processen. Skolens egen forståelse af Den kvalitative læreproces kan dermed følges i en forandringsproces. En læreproces er også en forandringsproces af mentale modeller.

Lederens rolle handler om at anerkende hvert barn/hver medarbejder og være med til at skabe en fælles meningsfuldhed, med afsæt i kulturen og skolens værdier. Ændringsstrategien er en kombination af en humanistisk og eksplorativ tilgang afhængig af opgavens art og barnets/medarbejderens parathed. Det er derfor vigtigt, at lederen har kendskab til hvert barn/medarbejders personlighed, 'is i maven' og flair for timing.

Perspektivering for kompetenceudvikling

Hvis lederen fokuserer for ensidigt på færdigheder, dén måde, dén orden, hvordan skal barnet/medarbejderne så kunne se muligheder i deres eget, i gruppens eller samfundets liv. Fremtiden både individuelt, organisatorisk og samfundsmæssigt er afhængig af det skabende arbejde, hvor fantasien bygger bro mellem kaos og orden og hvor mennesket har en glæde, et mod og viljen til at forsøge at fange drømme, visioner og mål. En forandringsproces skal dermed ses i et meget større humant og bæredygtigt lys.

Fem tanker for fremtiden

'Mennesker adskiller sig fra andre arter ved både at have en historie og en forhistorie, hundrede og atter hundreder af forskellige kulturer og subkulturer, og muligheden for at træffe et velinformeret, bevidst valg.' Sådan udtrykker Howard Gardner sig i bogen 'Fem tanker for fremtiden'. På baggrund af sin

--	--	--	--	--	--	--	--	--

forskning og sin erfaring med intelligenser har han valgt fem nødvendige 'tankegange', hvis vi skal trives i denne uforudsigelige verden. Han siger, at i vore dages moderne og foranderlige verden er der brug for en helt ny måde at tænke på. Med større globalisering, ny teknologi og ændrede forhold for økonomi og miljø kan vi ikke længere gøre, som vi plejer, hvis vi stadig vil have kontrol over vores fremtid. Disciplin, syntese, kreativitet, respekt og etik er 5 nødvendige tankegange. Hvorledes udfordrer denne tænkning forandringsprocesser i organisationer?

Vilkår og mentale modeller

En organisationskultur hvor alle er tilfredse og alt er hyggeligt vs en brokkekultur hvor 'dem mod os' er gældende vs involvering og evnen til at se alt i en sammenhæng – så det giver mening. At være en del af et forpligtende arbejdsfællesskab, at indgå i anerkendende relationer, at kunne samtale og vælge – hvilken betydning har det i visionære forandringsprocesser? Hvordan komplementerer intuitiv bevidst ledelse en analytisk baseret? - Så fugl Phønix gang på gang kan genopstå på nye smukkere vilkår og skabe nye smukkere mentale fortolkningsmodeller.

Skolelederens og lærernes som klasseleders tilgang for kompetenceudvikling af medarbejdere er ovenfor beskrevet.

Konkrete mål beskrives nedenfor.

Målet er løbende at øge lærerkollegiets bevidsthed, viden og færdigheder, der er relevante, jf. vores profil, ønske om faglighed m.m.

Dette foregår som beskrevet i kap. 10.a i mangelmødevirksomhed fx trin-samarbejds møder, lærermøder og fællesmøder. Samt i fagudvalg. – Hvor der både er opmærksomhed på vinkling af indhold og mødestruktur og -kultur.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Team-sammensætningen skal sikre dynamik. Det er afgørende, at medarbejderne har både forståelse for og accept af, hvordan både de selv og deres kolleger samarbejder. For at sikre kvalitet skal der i teamet være forskellige typer og en balance mellem dem, hvorved svage sider stives af og stærke sider udnyttes bedst muligt (Belbins teamroller):

Idemand   Analysator   Specialist
Opstarter   Organisator   Afslutter
Koordinator   Kontaktskaber   Formidler

I arbejdstidsaftalen er der desuden aftalt 30 timer til fælles pædagogisk udviklingsarbejde for den samlede lærergruppe. Formålet er at styrke både den enkeltes og en fælles forståelse og udvikling. Der er mindst et særligt tema, vi fordyber os i hvert år. Det kan fx være ressourcearkæologi, faglig læsning, børn med særlige behov, æstetiske læreprocesser, faser i vores lærings-syn.

Dertil kommer 25 timer til fælles arbejde i "forberedelsesugen" ved indgangen til skoleåret.

Ugentligt er der afsat to timer til fælles forberedelse og efterbehandling på trinnet, excl. egentid. Det faste ugentlige trinsamarbejde er også en struktur for kompetenceudvikling, hvor både sparring og mesterlære kommer til udtryk.

Apropos mesterlærer, nyansatte lærere og en erfaren lærer er et par, der sammen skal skabe en god og konstruktiv 'vej ind i Bifrost-miljøet og kulturen'.

Det er muligt med kollegial sparring, hvis en lærer har brug for støtte, uanset om det er til tackling af forholdet til et barn, indledning af en time eller fx en forældresamtale. Det er en anden vinkel på kompetenceudvikling.

Dertil kommer MUP, medarbejderudviklingssamtaler i

--	--	--	--	--	--	--	--	--

proces, der finder sted mindst en gang om året.

Dialogisk APV er et lys i den fælles udviklingsproces. Den balancerer mellem værdier og praksis.

Fra år til år aftales relevante kurser, det kan være dagskurser, en eftermiddag eller en uge – eller uddannelser af længere varighed. Det gælder for hele lærergruppen, incl. ressourceperson, læsevejleder og læselærer.

Aftalen og prioritering sker i samtale mellem lærere og ledelse. I sidste ende er det en ledelsesbeslutning. Det er en klar aftale, at lærere, der har været på kursus, holder et oplæg på et lærerrådsmøde om kursets indhold og relevante problemstillinger for Bifrost samt lægger op til debat herom. Dette kan føres videre på trin, nye fællesmøder eller i fagudvalg.

Se yderligere kap. 2.d om samarbejdet mellem lærerne og vidensdeling.

Kompetenceudvikling handler også om forældres indsigt i, hvad Bifrost står for. Det er vigtigt i forhold samarbejdet mellem skole-hjem og for at undgå, at børnene befinder sig i et krydsfelt af kulturer og forventninger. Et særligt kommunikationsudvalg er involveret i sammen med skolelederen at vurdere, evaluere og handle på, at forældre holder fast i, hvordan de havde det, da de indskrev børnene på Bifrost, og hvordan børnenes og trinnets læringskurve/helhedslinje udvikler sig.

Kulturaftener, som fx besøg af hjerneforsker Keld Fredens, oplæg af 8. og 9. klasse, der fortæller om, 'hvad laver vi på ældste 2' (se hjemmesiden, udskoling), hvordan er det gået efter Bifrost – oplæg af tidligere Bifrostbørn, der nu er i alderen 20 – 35 år. Sådanne aftener giver også indsigt og forståelse for værdigrundlag og læringssyn, både generelt og i forhold til eget barn.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>Bestyrelsen har også en væsentlig rolle i forbindelse med kompetenceudvikling, da de sætter de fysiske og økonomiske rammer for Bifrost.</p> <p>Det er afgørende vigtigt, at der også på deres dagsordenen er både punkter om økonomi og fysiske rammer samt pædagogiske punkter. Intensionen er, at bestyrelsen har en pædagogisk forståelse for, hvordan fx budgettet skal udformes og hvilke større investeringer, vi skal foretage.</p> <p>Kompetenceudvikling er også nødvendigt for ledelsen. Det gælder praktiske forhold som ny lovgivning og økonomistyresystemer. Det gælder i forhold til ny forskning, hvorfor læsning af teori/forskning, deltagelse i samfunds- og kulturliv og netværksmøder internt og eksternt er højt prioriteret.</p> <p>Netværksmøder med ledere fra andre skoler, altså skolelederfaglige møder. Det kan også være ledelse generelt, fx tænketanken Ny Nordisk Ledelse. Dertil kommer formel leder-uddannelse.</p> <p>Pointen er, at kompetenceudvikling gælder for alle – og vi voksne er hovedansvarlige for at skabe et konstruktivt læringsmiljø og –kultur. Og at vores kompetenceudvikling spejles i og smitter af i undervisningen.</p> <p>Se desuden bifrost.dk ”Alsidig udvikling – lærernes fokus” ”Ledelse og læring – kap. i norsk bog” ”XYZ – De ubekendte i virksomheden, Ledelse”</p>								
Kapitel 10.d Orientering om nye krav	<p>Skolelederen holder sig orienteret om nye krav via fx:</p> <p>www.privatskoleforeningen.dk www.fsl.dk www.um.dk nyhedsbrev@uvmmail.dk nyhedsbrev@dcum.dk (Dansk center for undervisning)</p>	Løbende – minimum hvert år	JA	April 2025	Skolelederen	Konstant fokus og indsats- område dvs. skole- LEDEL-	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet udddybes

	<p>Folkeskolens netavis Diverse net-aviser Abonnement på KVaN</p> <p>Kurser, seminarer og sparring hos DP og FSL</p> <p>Netværksmøder - 'Skoleledere på tværs' (fra folkeskoler, efterskole og frie grundskoler) - 'G5' (ledere fra offentlige og private virksomheder) - Netværk af friskoleledere i Herning Kommune - Ny Nordisk Ledelse</p> <p>- Kommunale møder, fx PPR</p> <p>Følge med i den aktuelle pædagogiske debat og forskning</p> <p>Mht. implementering Afhængig af kravet involveres Ressourcekoordinator, UU-vejleder, læsevejleder, Matematikvejleder, TR, AMR, Arbejdsmiljøudvalg, lærerkollegiet, administration, servicepersonale, bestyrelsen og eksterne samarbejdspartnere. Se kap. 10 e.</p>					SE.			
<p>Vurdering – kap. 10 Kvalitetsevaluering af skolelederens arbejde med kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af undervisningen</p>	<p>Formålet er, at vi til enhver tid har den bedst mulige undervisning mht. udvikling af faglige/ tværfaglige, personlige og sociale kompetencer – hos både børn og voksne. Det indebærer hele tiden at have det bedst mulige voksen-hold.</p> <p>Lederens fornemme opgave er at sikre kulturen, og at organiseringen fungerer og understøtter kulturen. Herunder det bedst mulige psykiske og fysiske læringsmiljø.</p> <p>Ledelsen har et ansvar for, at alle er involveret og medskabere af kulturen. Herunder også at der er en sund balance i den enkelte medarbejders faglige, per-</p>	Hvert år	Ja	April 2025	Skolelederen	Kvalitetsevaluering af skolelederens arbejde med kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af un-	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

	<p>sonlige og sociale trivsel. Det sker bl.a. gennem uformelle og formelle samtaler.</p> <p>Kittet i kvalitetssikringen er:</p> <ul style="list-style-type: none"> Humor Glæde Fantasi Nysgerrighed <p>Det understøttes bl.a. i prioritering af social samvær – det gælder aftaler fx pauser uden møder samt god balance i hvor meget der tales om børn og undervisning i pauserne, fælles forberedelse, højt informationsniveau fx via intra, fælles oplevelser blandt de voksne, personaleforeningens arrangementer, tilgangen i ikke at tale om hinanden men være på egen banehalvdel, opmærksomhed overfor intensionen i det sagte og bevidsthed om hvordan 'jeg' vælger at gå ind i en problemstilling, respekt for forskellighed og lysten/modet til at gå i dialog om det, selv- og medrefleksion, valget at være en del af dette fællesskab, egen/personlig meningsskabelse og udvikling, udvise faglig respekt for sig selv og gensidigt til hinanden (følelse af at være omgivet af virkelig dygtige mennesker), oplevelse af at der er plads til alles tanker og idéer.</p> <p>Synliggørelse af hvad der sker, og hvem der gør hvad. Det sker fx ved skriftlige orienteringer om 'livet på Bifrost' samt mundtlige redegørelser på bestyrelsesmødet. Dette giver Bestyrelsen en stor indsigt i skolens virke. Bestyrelsen deltager desuden med repræsentanter i alle udvalg, fx ansættelse, de fysiske rammer osv. Et højt informationsniveau/stor involvering mellem bestyrelsen og ledelsen kvalitetssikrer undervisningen.</p> <p>På generalforsamlingen fremgår det også at formandens beretning, hvordan 'livet på Bifrost' opleves. Se også Facebook for Børneskolen Bifrost. Generalforsamlingen suspenderes i ½ time, hvor skolelederen præsenterer det kommende års indsatsområ-</p>					<p>dervisning vurderes i sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling. Her tages stilling til, om der skal justeres eller ændres noget.</p>			
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--

der. Se kap. 11b.

Opfølgning af indsatsområder, fx systematisk indsættelse af punkter på dagsorden samt reminder/inspiration i den ugentlige skriftlige mandagsorientering. Det kan fx være om evaluering og vidensdeling. Netop fælles/åben evaluering og vidensdeling er med til at skabe fællesskab og ejerskab for både tilgang og indhold – og dermed kvalitetssikre undervisningen. Trinkoordinatorerne har også et medansvar for at samle op på og fra trin.

Åbenhed, tillid og tryghed ind i dialog i medarbejderstaben indbyrdes og sammen med lederen fremmes via

- Vilje til sammen at ville skabe den bedst mulige undervisning/skole
- Oplevet problem og forståelse af, at hvis noget skal ændres, har man selv en andel i det
- Træning i at bruge 'de rigtige ord', en opmærksomhed overfor hvordan vi i de hele taget udtrykker os
- Interpersonel indsigt om hvordan vi er sammen, og om hvad vi er sammen
- Åbenhed og gentagelser mht. at opfordre til at kontakte os, hvis der 'er noget'

Opkvalificering af faglig og pædagogisk viden og færdigheder (deltagelse i kurser) sker i en dialog mellem medarbejdere og ledelse for at sikre de bedst mulige uddannede medarbejdere og tilgodese videns-behovet i skolens virke.

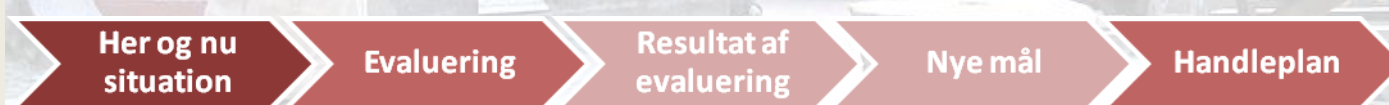
Trinnes trivsel og funktionsniveau skal hele tiden være i fokus. Herunder at der skabes visioner for årets trinarbejde og at der følges op herpå.

Kort magtdistance og flad ledelsesstruktur understøtter lærernes medansvar og medbestemmelse for at kvalitetssikre undervisningen.

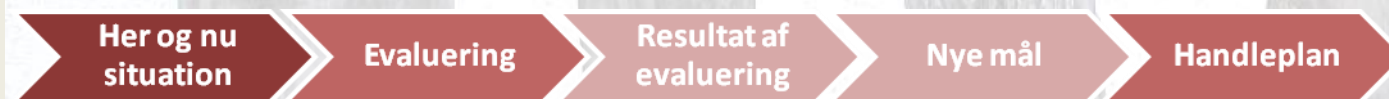
Det gælder også organiseringen i trin. I den sammen-

hæng er der fokus på den bedst mulige fagfordeling og hensigtsmæssig placering af lærere på trin, som sker både i åbenhed på møder og i forbindelse med medarbejdersamtaler.

Samlet vurdering og handleplan

Kapitel 11

Kapitel 11 Samlet vurdering og handleplan

Kapitel 11 Samlet vurdering og handleplan	Indhold Skolens praksis her og nu Med frihed til at udfolde vores læringssyn anvender vi Børne- og Undervisningsministeriets vejledende læseplaner som undervisningsplaner.	Hvor ofte skal punktet evalueres?	Punktet evalueres pt. (Ja / Nej)	Deadline for evaluering af punktet (dato)	Ansvarlig for evalueringen af punktet (navn / initial)	Status på evalueringen	Evalueringen af punktet er gennemført, og resultatet er lagt på skolens hjemmeside (dato)	Punktet evalueres næste gang (dato)	Andet
Kapitel 11.a Sammenfatning af vurdering af selvevalueringens resultater	Se afslutningen af samtlige kapitler. Se yderligere bifrost.dk Formandens beretning på generalforsamling Facebook for Børneskolen Bifrost	Hvert år	Ja	April 2025	Skolelederen	Sammenfatning af vurderingen af selvevalueringens resultater vurderes i sammenhæng med forårets ordinære generalforsamling. Her tages stilling til, om der skal justeres eller ændres noget. Udmøntes i kommende tiltag. Se 11.b	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes
Kapitel 11.b Kommende tiltag	Det kommende år vil vi have fokus på nedenstående. Skoleplan/tale holdt på Den ordinære Generalforsamling onsdag den 19. marts 2024: Se yderligere bifrost.dk - se Facebook, Børneskolen Bifrost - fanen 'Information', se "Referat fra generalforsamlingen" heri ses formandens beretning	Hvert år	Ja	April 2025	Skolelederen	Kommende tiltag/fokusområder foldes ud, iværksættes og evalueres løbende af involverede parter.	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes
Kapitel 11.c Tidsplan	Det kommende år, jf. 11.b	Hvert år	Ja	April 2025	Skolelederen	Tidsplan for kommende tiltag rækker et år frem. Undervejs evalueres og justeres. Resultatet leder frem	April 2024	April 2025	Se bifrost.dk hvor punktet uddybes

						mod prioritering af det kommende års tiltag.			
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

